

Fredag den 22. februar 2013 (D)

1

62. møde

Fredag den 22. februar 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til ministeren for ligestilling og kirke om forholdet mellem stat og kirke.

Af Christian Langballe (DF) m.fl.

(Anmeldelse 20.02.2013).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner.

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 06.02.2013).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne og lov om forskningsrådgivning m.v. (Konsekvensændringer som følge af lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 06.02.2013).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om ændring af SU-loven, lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser. (Forenkling af udlandsstipendieordningen, udlandsstudielån, ophævelse af bestemmelser om støtte til særlige kompetenceudvidende forløb m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 06.02.2013).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuualforbrydelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lov-

overtrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, udlændingeloven og lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. (Styrket indsats mod tvang i forbindelse med ægteskaber og religiøse vielser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013).

8) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til udenrigsministeren om retstilstanden i Kommunistkina.

Af Søren Espersen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 15.01.2013. Fremme 17.01.2013).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Mai Henriksen (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 67 (Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forskelsbehandlingsloven).

Stine Brix (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 68 (Forslag til folketingsbeslutning om opsættende virkning i en række sager for borgere med handicap).

Titler på de anmeldte sager vil også fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til ministeren for ligestilling og kirke om forholdet mellem stat og kirke.

Af Christian Langballe (DF) m.fl.
(Anmeldelse 20.02.2013).

Kl. 10:00

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner.

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).
(Fremsættelse 06.02.2013).

Sammen med dette punkt foretages:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne og lov om forskningsrådgivning m.v. (Konsekvensændringer som følge af lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).
(Fremsættelse 06.02.2013).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Esben Lunde Larsen som Venstres ordfører.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Esben Lunde Larsen (V):

Vi har i dag L 137 og L 138 til første behandling i Folketinget, og det er om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner.

Danmark er jo et videnssamfund, og set ud fra det faktum er det altafgørende, at kvaliteten af vores uddannelser er i top og kontinuerligt løftes for at matche det kompetencebehov, der er til stede i såvel den private som den offentlige sektor. Kvalitet og relevans er nøgleord, som bør være gældende for alle videregående uddannelser i dette samfund, hvis vi skal gøre os forhåbninger om at konkurrere i en globaliseret verden. I Venstre bakker vi derfor op om lovforslaget fra uddannelsesministeren med de korrektioner, det indebærer i tidligere lovgivning.

Med lovforslaget går vi fra uddannelsesakkreditering til institutionsakkreditering, og til dem, der ikke lige beskæftiger sig med uddannelsespolitik til daglig, kan man som en folkeoplysning sige, at det handler om, hvorvidt en uddannelse skal godkendes, eller om man kan nøjes med at godkende en hel uddannelsesinstitution. Det handler altså om at kvalitetsudvikle og om, hvor detaljeret det skal foregå. Det er en naturlig del af akkrediteringsprocessen, for vi kan

se, at vi kan begrænse bureaukratiet og de omstændelige processer, når mange uddannelser skal godkendes.

Venstre har igennem forhandlingsforløbet været meget opmærksom på, at det nye system skal blive enklere og mindre bureaukratisk, og vi hilser derfor også udspillet fra regeringen velkommen. Vi regner med at være nået i mål med dette, og vi vil selvfølgelig følge området tæt i forhold til den praksis, som lovforslaget må følge.

I forhandlingerne om en ny akkrediteringsmodel har det også været afgørende for Venstre, at armslængdeprincippet i selve akkrediteringsprocessen er blevet gjort gældende. Det handler helt konkret om, at der nu oprettes et fagpanel uden for ministeriet, et fagpanel, der tager geografiske og samfundsøkonomiske betragtninger med i akkrediteringsprocessen, når en institutionsakkreditering skal opnås. Lad mig sige det ligeud: Det er nødvendigt at få taget et opgør med den udvikling, hvor der er blevet placeret konkurrerende uddannelser dør om dør i de større universitetsbyer uden hensyntagen til både aftagere og det fornuftige i det i et økonomisk og samfundsmæssigt perspektiv.

Det nye fagpanel bliver sammensat af danske og nordiske repræsentanter, så vi sikrer en bredde i panelet, og vi har den allerstørste tiltro til, at et panel kan give den fornødne rådgivning til ministeren, som vi bl.a. også kender det delvist fra forskningsrådssystemerne.

Det bærende princip i akkrediteringsprocessen bliver i fremtiden, at man går fra kvalitetskontrol til kvalitetsudvikling i et samspil mellem ACE Denmark, fagpanelet og de pågældende institutioner. Kriterierne skal ikke være for detaljerede, og der skal kunne inddrages andre elementer, så det ikke nødvendigvis er samme øvelse at akkreditere Filmskolen som Aalborg Universitet. Vi ser frem til, at der bliver langt større fokus på kvalitetsudvikling og -sikring i de enkelte uddannelsesinstitutioner, og til, at der kan være plads til institutionelle forskelle.

I sammenhæng med lovforslag nr. L 137 behandler vi L 138, som jeg ikke har yderligere kommentarer til, end at det følger naturligt som en implementerende lovgivning.

Med de bemærkninger og kommentarer ser vi frem til den efterfølgende lovbehandling i Tinget.

Kl. 10:05

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Mette Reissmann som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

Regeringen har en klar målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2020, og at 25 pct. skal gennemføre en lang videregående uddannelse. For regeringen er det ufravigeligt, at vi når målsætningerne om, at flere skal gennemføre en videregående uddannelse, uden at vi skal gå på kompromis med uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet. For at sikre begge ting er det vigtigt, at den eksterne kvalitetssikring af de videregående uddannelsesinstitutioner er både effektiv og ubureaukratisk, samtidig med at den stiller større krav til institutionernes kvalitetsarbejde. Det er netop disse ting, der er nøgleord for det lovforslag, vi behandler her, og for L 138, som vi som behandler her, og som er fremsat som konsekvens af de ændringer, der følger af L 137.

Som det er nu, bliver hver enkelt uddannelse akkrediteret som følge af den daværende regerings forslag fra 2006. Det betyder, at en uddannelsesinstitution kan have op til 40 akkrediteringer om året. Det har medført højlydt kritik for den store bureaukrati-mængde, der er forbundet med det. Kobler man det sammen med, at 85 pct. af alle videregående uddannelser bliver akkrediteret positivt, vidner det om, at man kan bruge ressourcerne bedre.

Med det her lovforslag vil vi gå væk fra en uddannelsesbaseret akkreditering og over til en mere helhedsorienteret institutionsbaseret akkreditering. Med andre ord: Fra at alle uddannelser skal akkrediteres, bliver det nu selve uddannelsesinstitutionen, der skal akkrediteres, og det betyder, at der fremover kun vil ske en akkreditering hvert sjette år, og at man i højere grad end nu kan målrette kontrolindsatsen mod uddannelser, der har særlige kvalitets- og relevansproblemer.

Samtidig medfører dette lovforslag, at alle nye uddannelser skal prækvalificeres af et udvalg og i sidste ende godkendes af ministeren. Det skal sikre, at alle nye uddannelser er gavnlige set i et samfundsøkonomisk og uddannelsespolitisk perspektiv.

Jeg noterer mig, at høringssvarene generelt har vist, at lovforslaget modtages positivt. Der har været en efterspørgsel efter klare tilkendegivelser af, hvad en reduktion af administrative omkostninger ved akkreditering medfører. Til det vil jeg blot sige, at alene det faktum, at vi går bort fra at skulle lave op til 40 akkrediteringer om året og over til én institutionsakkreditering hvert sjette år, vil medføre en klar afbureaukratisering.

For til sidst at opsummere vil jeg sige, at lovforslaget vil sikre, at der stilles større krav til uddannelsesinstitutionernes kvalitetsarbejde, mens der vil ske en afbureaukratisering af hele akkrediteringen af uddannelserne. Samtidig vil lovforslaget være med til at sikre, at nye uddannelser er gavnlige i et samfundsøkonomisk og uddannelsespolitisk perspektiv igennem den nye prækvalifikation.

Hos Socialdemokraterne ser vi med glæde frem til, at der sker afbureaukratisering af akkrediteringsområdet, og at der bliver stillet større krav til institutionernes kvalitetsarbejde og kvalitetsudvikling. Vi er således positive over for de ændringer, som lovforslaget medfører, og af disse årsager kan Socialdemokraterne støtte lovforslaget.

Kl. 10:08

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det hr. Jens Henrik Thulesen Dahl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:08

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Det her lovforslag handler, som det nu er blevet nævnt et par gange, om den akkreditering, der foregår i uddannelsesinstitutionerne, og det er en ændring fra akkreditering af den enkelte uddannelse til akkreditering af den enkelte institution. Herudover indeholder lovforslaget en prækvalifikation af nye uddannelser og uddannelsesstilbud.

Den nye akkreditering skal baseres på den enkelte uddannelsesinstitutions eget kvalitetssikringssystem. For Dansk Folkeparti er et centralt element i kravene til kvalitetssystemerne, at det sikres, at der er et løbende systematisk arbejde med at sikre og udvikle uddannelsens kvalitet og relevans. Det betyder nemlig, at uanset hvilken kvalitet der er udgangspunktet, skal der arbejdes efter, at det bliver endnu bedre. Og det betyder, at uddannelser i år skal blive bedre end sidste år og endnu bedre næste år.

I forhandlingerne om akkrediteringssystemet var det et klart udtrykt mål fra alle sider, at den nye akkreditering skulle være mindre bureaukratisk end det gamle system. Institutionsakkrediteringen skal indeholde nogle overordnede kriterier og som nævnt primært være baseret på institutionens eget kvalitetssikringssystem. Det har til formål, at det bureaukrati, der altid vil være i forbindelse med sådan et system, kan minimeres. Det skulle meget gerne betyde for den enkelte institution, at der kun skal produceres den dokumentation, der også giver relevans og mening i forhold til det daglige arbejde med at forbedre kvaliteten i uddannelserne.

I Dansk Folkeparti er vi glade for hensigten med at afbureaukratisere procedurerne. Nu er procedurerne jo ikke beskrevet i lovforslaget, men det er noget, der arbejdes på. Jeg har fået henvendelser fra

institutioner vedrørende proceduren for prækvalifikation, og de kunne pege på, at det ikke alt sammen tegner helt så ubureaukratisk, som jeg forventede. Derfor vil Dansk Folkeparti i forbindelse med udvalgsarbejdet have meget fokus på at sikre, at de intentioner, som ligger i lovforslaget, om et enkelt og ubureaukratisk akkrediteringsystem også bliver opfyldt i gennemførelsen. Kan vi få sikkerhed for det, støtter vi det her lovforslag.

Kl. 10:10

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Uffe Elbæk som radikal ordfører.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Uffe Elbæk (RV):

Der er en rigtig god timing i, at vi skal behandle det her første lovforslag, fordi vi i går jo havde en lang debat i Folketingssalen om kvaliteten af vores uddannelser. Det blev sent, det var lige før, vi skulle have soveposer liggende hernede, så holdet her kunne stå op sammen.

Hvad er det, det her handler om? Det handler selvfølgelig om, at vi får nogle rigtig, rigtig gode uddannelsesinstitutioner og dermed en god uddannelseskultur. Derfor er evaluering – og god evaluering – så fuldstændig afgørende. Radikale Venstre bakker op om lovforslaget af de samme grunde, som de tidligere ordførere har været inde på, nemlig at vi får en afbureaukratisering af og en gennemsigtighed i akkrediteringsprocesserne og så det, at man flytter fokus fra uddannelsesakkreditering til institutionsakkreditering. Det er alle sammen rigtig, rigtig gode tiltag.

Det, jeg gerne vil understrege, er vigtigheden af at involvere de studerende i de her evalueringsprocesser og dermed også lægge et pres på ledelserne af vores institutioner, så de virkelig tager hånd om at få de studerende involveret, når man skal kigge på, om vi har en god uddannelseskultur, eller om vi ikke har.

Så der skal fokus på ledernes ansvar, fokus på, at de studerende bliver involveret, og fokus på den forskellighed, som hr. Esben Lunde Larsen også påpegede, nemlig at der skal være forskel på de måder, man evaluerer på, afhængigt af hvilken uddannelsesinstitution det drejer sig om.

Radikale Venstre bakker op om lovforslaget og ser frem til behandlingen.

Kl. 10:12

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Akkrediteringen af videregående uddannelser har indtil nu været præget af en del bureaukrati, der i mange tilfælde har budt på dobbeltarbejde, både for uddannelsesinstitutionerne og for ministerierne. Derfor hilser SF lovforslaget velkommen. Vi ønsker, at det unødvendige bureaukrati, der i dag er forbundet med akkrediteringen af de videregående uddannelser, bliver mindst muligt. Som følge deraf er vi positivt stemt over for, at sagsbehandlingen for hver enkelt uddannelse nu er hos institutionerne, som allerede i dag gennemgår uddannelserne internt med bestyrelsen og lignende. På den måde har universiteterne bedre mulighed for intern kvalitetssikring af de enkelte uddannelser. Samtidig sikrer vi, at der er fælles regler for alle uddannelsesinstitutioner. Ergo er der ikke akkrediteringsforskelle universiteterne imellem, og vi ønsker at bevare den høje kvalitet i uddannelser.

Når vi nu giver den her øgede frihed til universiteterne, stiller vi samtidig også nogle krav i forbindelse med prækvalifikationer, for vi har igennem længere tid haft en diskussion om de forskellige uddannelser, der bliver udbudt. Så når vi nu giver den her frihed til universiteterne og vi mindsker bureaukratiet i forbindelse med akkrediteringen af institutionerne, skal vi også tage et kig på, om samtlige af de uddannelser, der bliver udbudt nu og i fremtiden, også har den samme relevans, og om de dækker både de geografiske og de samfundsmæssige behov, der er. Men SF er positive og ser frem til udvalgsarbejdet.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Fru Rosa Lund som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Enhedslistens ordfører, fru Pernille Skipper, kunne desværre ikke være her i dag, men jeg har lovet at læse denne tale op.

Vi er positive over for lovforslaget om en institutionsakkreditering frem for en uddannelsesakkreditering. I Enhedslisten har vi altid været modstandere af en smileyordning på uddannelsesområdet, men vi finder det rigtig positivt, at vi nu kommer af med den værste centralisering og det værste bureaukrati. Vi synes, det er positivt, at der nu kommer et samlet regelsæt for akkreditering for alle uddannelser. Prækvalifikationen sikrer, at man ikke kan konkurrere med andre universiteter, altså så f.eks. Aalborg opretter en uddannelse, der konkurrerer med Syddansk, vel vidende at optagelsesgrundlaget ikke er til det.

Vi kan godt forstå, at universiteterne er bekymrede, men det er nødvendigt med en regulering, som sikrer, at man har alle de nødvendige og relevante uddannelser, samtidig med at de forskellige institutioner ikke underminerer hinanden. Derfor er det også vigtigt, at dublinger og flytninger omfattes. Det er vigtigt, at prækvalifikationen ikke bliver en underminering af uddannelsesinstitutionerne muligheder for at oprette nye uddannelser. Det vil vi selvfølgelig holde øje med.

Samtidig er det vigtigt, at der er tale om en politisk beslutning, for det er ikke til at forudse, hvad der bliver behov for i fremtiden. Hvis vi f.eks. gør et udvalg af embedsmænd eller fagrepræsentanter ansvarlige, vil det fremstå som de vises sten, og ministeren vil kunne dække sig ind under dette, hvis der bliver taget dårlige beslutninger. Det er ikke vores opfattelse, at det vil medføre en øget arbejdsbyrde, da der er tale om materiale, som i forvejen ville skulle udarbejdes i forbindelse med institutionernes interne arbejde.

Til sidst finder vi det rigtig vigtigt, at de studerende kan indberette uddannelser, og vi synes, det er godt, at ministeren har imødekommet studenterbevægelsens udvalg for akkreditering, som påpegede, at det klart burde fremgå, at studerende kan anmode om en gennemgang. Det kommer nu til at ske i bekendtgørelsen.

Vi glæder os ligeledes til udvalgsarbejdet.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Da Liberal Alliances sædvanlige ordfører på området, hr. Villum Christensen, ikke kan være til stede, er det faldet i mit lod at fremføre en ordførertale på hans og Liberal Alliances vegne.

I Liberal Alliance er vi sikre på, at man ude på universiteterne ser frem til, at man fra centralt hold i højere grad interesserer sig for institutionen og institutionens håndtering af kvalitetsstyring frem for den meget detaljerede akkrediteringsproces, som har fundet sted på de enkelte uddannelser. Universiteterne er ved at drukne i bureaukrati. Ved et enkelt kig i personaleopgørelserne i f.eks. institutionernes årsberetning kan man forvisse sig om, at snart halvdelen af ressourceforbruget går til teknisk-administrativt personale. Når de administrative pligter hives ud af det egentlige personales årsværk, altså forskernes og undervisernes årsværk, kan der ikke være tvivl om, at administration og støttefunktioner overhaler kerneopgaver med at sikre god forskning og udvisning. Det er derfor kærkomment og glædeligt, at alle partier er enige om at få gjort en ende på denne del af de selvskabte plager i institutionsverdenen.

Helt basalt er vi i Liberal Alliance af den overbevisning, at det er meget svært at argumentere for, at administrative procedurer på nogen måde kan give sikkerhed for faglig kvalitet. Hvis kvalitet kunne sikres alene ved standarder, var det jo ikke nødvendigt at uddanne fagligt personale, og det gælder overalt i den offentlige sektor, hvor djøfjerne har taget styringen. Selvfølgelig undgår man ikke en eller anden form for rapportering, men at det har taget overhånd, skal man jo ikke gå mange skridt på en offentlig institution for at forvisse sig om.

Det er vores bedste gæt, at langt, langt de fleste medarbejdere brænder for det, de er uddannet til, og det virker direkte dysfunktionelt, når ikkefaguddannede skal være overdommere i en kvalitetsdiskussion. Vi håber på, at denne neddrøsling af tidligere tiders evalueringshype vil brede sig til andre sektorer i det offentlige, så vi kan få den sunde fornuft tilbage og få genskabt almindelig tillid til alle de faglige miljøer inden for den offentlige sektor.

Der er dem, der siger: Hvad så med dem, der snyder? Til dem vil vi bare sige, at det klarer fagmiljøerne ganske godt selv, for her er eksklusionen den største straf.

Med disse ord støtter Liberal Alliance de to lovforslag.

Kl. 10:18

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Fru Mai Henriksen som konservative ordfører.

Kl. 10:19

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

Tak, formand. I dag behandler vi lovforslagene om akkreditering af videregående uddannelser. Akkreditering er jo sådan et godt ord, men hvad dækker akkreditering egentlig over? Jamen det er jo egentlig et udtryk, som blot er en formulering af, at vi skal sikre, at både de nye og de eksisterende uddannelser, vi har, altså lever op til en række standarder for god uddannelse. Man kan sige, at det er en form for kvalitetssikring af de videregående uddannelser, vi har. Uddannelserne undergår altså både en uafhængig og en faglig bedømmelse, og ved akkrediteringen undersøges, om uddannelserne så lever op til centralt fastsatte kriterier for kvalitet og relevans. Det er jo Akkrediteringsrådet, der træffer afgørelser om akkreditering. Sådan er det i dag, og sådan vil det også være fremover. Det er vi glade for, for det er netop med til at sikre både uafhængighed og et fokus på udvikling og forbedring af kvaliteten.

I 2007 blev det besluttet, at den eksterne akkreditering skulle udføres som akkreditering for hver enkelt uddannelse. Det har efterfølgende medført kritik af, at systemet blev bureaukratisk og ressourcekrævende, og at pengene faktisk kunne bruges bedre. De mange forskellige uddannelser betød også mange forskellige systemer med hver deres procedure og akkrediteringskriterier.

Med lovforslagene her samles akkrediteringen af de videregående uddannelser i ét samlet og fælles akkrediteringssystem, som har

til formål at give en mere helhedsorienteret vurdering af uddannelserne. Selve lovforslagene indebærer derfor en ændring fra akkreditering af hver enkelt uddannelse til akkreditering af de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Lovforslagene indebærer også, at alle nye uddannelser og nye udbud af uddannelser fremover skal prækvalificeres. Det vil sige, at den nye uddannelse vurderes ud fra, om den er hensigtsmæssig, såsom om der altså er et behov for netop den uddannelse på arbejdsmarkedet. Det er jo vigtigt, at behovet på arbejdsmarkedet også passer til de uddannelser, der udbydes. Både ministeren og Akkrediteringsrådet vil også med de her lovforslag få mulighed for at stille skarpt på de uddannelser, som har konkrete problemer med kvaliteten. Det kan enten være i form af en for høj ledighed for nyuddannede, eller ved at de løbende undervisningsevalueringer er for dårlige.

Konservative kan støtte lovforslagene.

Kl. 10:21

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Så er det ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Kl. 10:21

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg vil gerne takke for den gode debat og den brede tilslutning, som viser, hvor vigtigt det er for samfundet, at de videregående uddannelsesinstitutioners kvalitetsarbejde bidrager til at sikre uddannelser af højeste faglige kvalitet. Jeg vil også gerne takke alle Folketingets partier for det gode samarbejde, vi har haft i forbindelse med lovforslagets tilblivelse. Jeg tror, det har været klart gennem snart et stykke tid, at der har været et stort behov for at kigge på akkrediteringsområdet, ikke mindst for at afbureaukratisere og målrette kvalitetsarbejdet. Det er også noget, der har været fulgt med største interesse. Der har været afviklet mange arrangementer, og man kan også se på antallet af høringssvar, at det er noget, som har meget stor betydning for uddannelsesinstitutionerne og interessenterne på området. Derfor synes jeg også, det er prisværdigt, at vi har kunnet imødekomme det store behov og den store interesse med et bredt politisk ansvar, som er udmøntet i, at alle Folketingets partier er med i den stemmeaftale, der ligger til grundlag for lovforslaget.

Med lovforslaget ændrer vi den eksterne kvalitetssikring for akkreditering af hver enkelt uddannelse til akkreditering af hele uddannelsesinstitutioner. Ja, institutionernes opgave er sådan set den samme, som den hele tiden har været, nemlig at uddanne dimittender med den højeste faglige kvalitet. Derfor stiller vi jo netop krav til uddannelsesinstitutionernes eget kvalitetsarbejde med de videregående uddannelser. Den ændring med at gå fra at akkreditere hver enkelt uddannelse til at institutionsakkreditere lægger sig i forlængelse af internationale tendenser, hvor man altså har haft en periode med uddannelsesakkrediteringer og nu har løftet blikket mod institutionerne for at stille krav om, at ledelserne sikrer systematisk arbejde med at højne og dokumentere den faglige kvalitet.

Samtidig gør vi systemet mindre bureaukratisk og giver dermed erhvervsakademier, professionshøjskoler, universiteter og maritime og kunstneriske uddannelsesinstitutioner mulighed for at bruge deres tid på i højere grad at sikre uddannelse af høj kvalitet frem for bare at producere og indsende bunker af papir. Institutionsakkreditering betyder, at en institution kun skal igennem et akkrediteringsforløb hvert sjette år i stedet for at skulle igennem op til 40 uddannelsesakkrediteringer om året i det nuværende system. Det er alt andet lige en massiv administrativ lettelse.

Endelig medfører lovforslaget en tiltrængt øget gennemsigtighed i det samlede uddannelsesudbud og understøtter generelt større sammenhæng i uddannelsessystemet. Fremover vil der være fælles regler for godkendelse og kvalitetssikring af alle videregående uddan-

nelser, og samtidig skal alle nye uddannelsesforslag vurderes i forhold til det samfundsøkonomiske behov, inden der kan optages studerende. Dermed sikrer vi, at kvaliteten og sammenhængen i det samlede udbud af videregående uddannelser styrkes, og at vi uddanner de dimittender, som samfundet har brug for.

Dansk Folkepartis ordfører pegede på, at nogle frygter, at den her nye procedure vil føre til en mindre afbureaukratisering, end man havde drømt om, hvis vi skal formulere det sådan. Det er jo rigtigt, at det, vi skal finde her, er en balance mellem på den ene side et hensyn til at have et effektivt system, hvor man dynamisk kan udvikle og udbyde nye uddannelser, og på den anden side det helhedssyn, som også i diskussionerne om lovforslaget både blandt interessenterne og partierne har fyldt meget, nemlig hvordan man sikrer at varetage det forhold, at en enkelt institutions interesse ikke altid og ikke nødvendigvis er sammenfaldende med samfundets interesse i udbud af nye uddannelser. Derfor vil jeg bare bruge et øjeblik på at beskrive processen allerede her og nu, og jeg svarer selvfølgelig gerne på spørgsmål.

Det, der er tale om, er, at ansøgning om prækvalifikation vil indeholde oplysninger, som man alligevel, i det omfang man ønsker at lave nye uddannelser, vil skulle tilvejebringe – altså oplysninger om, hvad det er for et behov, man ønsker at dække med sin uddannelse, og hvordan den kan passe ind i det uddannelsesmæssige landskab osv., som det er beskrevet. Det betyder altså, at det ikke er merarbejde at tilvejebringe de her oplysninger. Det vil være noget, man skal gøre som et naturligt første led i processen. Til gengæld kan man så vente, indtil man er blevet prækvalificeret, med at lave det helt store arbejde med at få uddannelsen beskrevet, så den kan sættes i værk.

Man indsender altså den her ansøgning om prækvalifikation. Et rådgivende udvalg, som vi er blevet enige om at nedsætte med en gruppe personer alene i deres personlige egenskab, afgiver så en indstilling til uddannelsesministeren, aktuelt mig, og ministeren tager så stilling til, om prækvalifikationen skal godkendes.

Vi har også sagt, at processen fra ansøgningsfristen, og til ministerens afgørelse foreligger, højst må tage 10 uger. Også der er vi altså inde i et, synes jeg, både rimeligt og fornuftigt system, hvor vi får afvejet det, at vi på den ene side sørger for, at det er reel afbureaukratisering, idet oplysningerne alligevel må være tilvejebragt på den enkelte institution, og på den anden side sikrer, at det foregår inden for 10 uger, som trods alt er en overskuelig tidsgrænse, og at man derfor, hvis man ellers kommer fristen i hu, skulle have god tid til at få lavet arbejdet, når prækvalifikationen er givet.

Kl. 10:26

I øvrigt for så at sikre det samlede billede vil udvalget og ministeriet lave en rapport, hvor man kan se, hvordan billedet egentlig tegner sig med de godkendelser, der er givet i årets løb. Derfor synes jeg, vi har fundet en fornuftig balance, som også bør kunne give institutionerne den planlægningshorisont, de har brug for, fordi de ved, at vi altså arbejder med den her 10-ugersproces, som trods alt er en overskuelig periode.

Enhedslistens ordfører berørte lige kort den mulighed, der også ligger i lovforslaget, om, at man kan gå ind og lave særakkrediteringsforløb af enkelte uddannelser, som vurderes at have særlige problemer. Det er rigtigt, at vi har præciseret og imødekommet ønsket fra de studerende om, at det klart fremgår, at også de kan bringe disse ønsker til torvs, men jeg vil bare understrege her, at ideen med særakkreditering jo ikke er, at det skal blive en del af den daglige trummerum, men derimod at det netop skal være en særlig foreteelse, som gør sig gældende, når nogle helt særlige forhold er til stede. Det er klart, at disse forhold lige så vel kan tilvejebringes af studerende som af andre interessenter på området.

Til sidst en kvittering til Liberal Alliances stedfortrædende ordfører for at påpege, at kvalitetsarbejdet ikke er gjort med akkreditering. Men de rammer, vi sætter med akkreditering, betyder meget for kva-

liteten. Jeg er helt overbevist om, at det forhold, at vi nu frigiver en masse ressourcer, som kan indgå i det daglige kvalitetsarbejde, frem for alle disse her processer og dokumentationer, som har været dagens orden, vil føre til, at vi får løftet kvaliteten som følge af forslaget, fordi kvalitetsarbejdet ikke bliver noget, man gør, når man bliver udsat for kontrol, men bliver en del af den daglige ledelseskultur, i højere grad end det selvfølge allerede er tilfældet i dag. Derfor er jeg rigtig glad for, at vi har sendt det signal og kan sende det signal, når lovforslaget går sin gang igennem Tinget, at hele Folketinget bakker op om den her nye akkrediteringsmodel. Det giver den arbejdsro for sektoren, som de har brug for, og det giver mulighed for, at vi sammen og i fællesskab kan løfte kvaliteten af de videregående uddannelser.

Kl. 10:29

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om ændring af SU-loven, lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser. (Forenkling af udlandsstipendieordningen, udlandsstudielån, ophævelse af bestemmelser om støtte til særlige kompetenceudvidende forløb m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 06.02.2013).

Kl. 10:29

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Mads Rørvig som Venstres ordfører.

Kl. 10:29

(Ordfører)

Mads Rørvig (V):

Tak for det. Vi behandler her L 139, forslag til lov om ændring af SU-loven, lov om socialpædagogisk støtte til videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser. Forslaget har til formål at forenkle udlandsstipendieordningen. Det er hensigten at fastsætte regler, hvorefter retten til udlandsstipendium følger retten til SU til uddannelse i udlandet. Dermed afskaffes den dobbelte godkendelse af både stipendiet og SU, der eksisterer i dag. Således vil retten til udlandsstipendium følge retten til SU til uddannelse i udlandet.

Lånemulighederne for kandidatstuderende med ret til udlandsstipendium forbedres med forslaget, og statstilskuddet til hele kandidatuddannelsen i udlandet dækker i dag højst beløbet til en tilsvarende uddannelse i Danmark. Endelig indeholder forslaget også en ophævelse af bestemmelser om støtte til særlige kompetenceudvidende for-

løb for nyuddannede i SU-loven, lov om socialpædagogisk støtte til videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser.

Alt i alt er der her tale om et lovforslag, der gør det mere enkelt at være studerende. Det afskaffer en del bureaukrati og gør det mere fleksibelt på andre områder. Det er alt sammen gode og positive ting, og det kan vi i Venstre naturligvis godt støtte op om.

Kl. 10:31

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Mette Reissmann som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:31

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

I Danmark har vi en god og lang tradition for, at studerende tager til udlandet for at opnå nye kompetencer og få ny inspiration. Det bidrager til de studerendes forståelse for omverdenen, og det giver dem også mulighed for at tage viden og anderledes indtryk med hjem til Danmark. Det skal de studerende blive ved med at gøre. For at sikre at så mange som muligt vælger at studere i udlandet, er det vigtigt, at der er en nem, hurtig og administrativt let sagsbehandling.

Det her lovforslag bidrager bl.a. til at gøre det nemmere og hurtigere for studerende at søge SU og udlandstipendium. For det første medfører lovforslaget en ændring af SU-bekendtgørelsens regler om, at en hel kandidatuddannelse i udlandet skal igennem dobbelt godkendelse, da uddannelsen både skal godkendes til SU og leve op til kvalitetskravene til udlandsstipendium. Med det her lovforslag slår vi disse to godkendelsesprocedurer sammen, så der nu kun skal ske én godkendelse frem for to. Det medfører en administrativ lettelse for universiteterne, samtidig med at de studerende opnår en hurtigere og nemmere sagsbehandling. Netop den hurtigere sagsbehandling er vigtig.

I efteråret 2011 iværksatte regeringen et servicetjek af SU-systemet, der bl.a. viste, at der var uacceptabelt lange sagsbehandlingstider i forbindelse med SU og udlandstipendium til studerende, som gerne ville læse i udlandet. I flere tilfælde var der ventetider på mere end ½ år. Det kan vi ikke leve med. Det er lykkedes at forkorte sagsbehandlingstiden drastisk, men bl.a. med dette lovforslag vil vi opnå en endnu kortere sagsbehandlingstid.

Derudover indeholder lovforslaget også, at de uddannelsessøgende kan optage et lån til hel eller delvis dækning af den faktiske studieafgift, der ikke er dækket af udlandsstipendiet. Det vil sørge for, at et stort antal uddannelsessøgende gennem en kombination af stipendium og lån kan få dækket den fulde studieafgift. Det vil få flere studerende til at vælge at læse i udlandet, og særlig vil det få flere til at vælge de udenlandske topuniversiteter, da disse ofte har meget høje priser. Det er vigtigt for Socialdemokraterne, at det ikke er tegnebogens størrelse, der er afgørende for, om man kan læse et semester eller to i udlandet, men derimod talentet.

Endelig indeholder lovforslaget enkelte justeringer på baggrund af de ressortændringer, regeringsskiftet medførte, og en ophævelse af støtten til særlige kompetenceudvidende forløb for nyuddannede, da disse ikke længere udbydes.

Til slut vil jeg blot bemærke, at jeg er utrolig glad for den meget positive respons, vi har fået i høringssvarene. Langt de fleste høringssvar viser, at lovforslaget bliver modtaget med stor opbakning særlig til den mindre sagsbehandling, lovforslaget medfører. Socialdemokraterne er rigtig glade for det her lovforslag, der bl.a. bidrager med nemmere sagsbehandling og samtidig gør det muligt for de uddannelsessøgende at optage lån til hel eller delvis dækning af den faktiske studieafgift. Derfor støtter Socialdemokraterne lovforslaget.

Kl. 10:34

Kl. 10:37

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:34

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Der er flere delelementer i dette lovforslag. Der sker en sammenlægning af godkendelse af uddannelse i udlandet med hensyn til tildeling af SU og tildeling af udlandsstipendium, så der fremover kun skal én godkendelse til. Det er absolut en positiv forenkling, som Dansk Folkeparti til fulde kan tilslutte sig. Vi konstaterer med tilfredshed, at ministeren tager positivt imod universiteternes bekymring om kvaliteten på de godkendte uddannelser, og at der vil være en dialog med universiteterne i forhold til udarbejdelse af listerne over godkendte uddannelser. Det giver sig selv, at der skal være kvalitet i de uddannelser, vi sender unge mennesker ud til for danske skattemidler.

En anden del af forslaget handler om, at man som studerende kan få et lån på op til 100.000 kr. til at supplere et udlandsstipendium, til at betale for studieafgifter ud over stipendiet. Det kan være udmærket, og Dansk Folkeparti ønsker ikke at stå i vejen for det, men jeg synes alligevel, at der er to ting, man kan sige til det. Dels er der i lovforslaget antydninger af, at det vil få flere til at vælge topuniversiteter, nu de kan låne sig til det, men det skulle jo helst være kvaliteten på de faktiske uddannelser, der tæller mere, end det er at få et eksamensbevis fra et såkaldt topuniversitet. Dels er det ikke så lille en gældsbyrde for den studerende med 100.000 kr. oven i studiegælden. Derfor mener Dansk Folkeparti, at muligheden for at låne de 100.000 kr. bør være kombineret med rådgivning om valg af studie, så man ikke som studerende bare kommer til at vælge et universitet, men vælger ud fra kvaliteten på studiet. F.eks. kunne det jo godt være, at man kunne få et kvalitetsmæssigt mindst lige så godt studie via Erasmusprogrammet, hvor uddannelsen jo så ville være betalt.

Herudover bør der sikres en gældsrådgivning, så det sikres, at de studerende har en realistisk plan i forhold til tilbagebetaling af studiegælden. Det her lån på de 100.000 kr. er måske ikke det eneste studielån, og en gæld som nyuddannet på flere hundrede tusinde kroner er måske ikke lige ønskestarten, selv om man så står med et diplom fra et superuniversitet. Så vi vil gerne høre ministerens kommentar til, hvordan det kunne sikres.

Med de her kommentarer støtter Dansk Folkeparti lovforslaget.

Kl. 10:36

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Uffe Elbæk som radikal ordfører.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Uffe Elbæk (RV):

På lige fod med de tidligere ordførere bakker Radikale Venstre også op om lovforslaget og faktisk med de samme argumenter, nemlig at det her handler om en forenkling af systemet. Man gør op med den her dobbeltgodkendelse, det er et langt mere gennemsigtigt system, og det styrker de studerendes lyst til at tage til udlandet. Det er i den grad noget, der ligger Det Radikale Venstre på sinde, at vi styrker internationaliseringen af vores institutioner, og at vi giver vores studerende mulighed for at få et ophold i udlandet på et universitet eller en uddannelsesinstitution.

Så det her er et rigtig godt forslag. Det er forenkling, det bakker de studerende op, og det forkorter sagsbehandlingstiden. Der er kun positive ting at sige om det, så vi bakker op.

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 10:37

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Vi behandler lovforslaget om ændring af SU-loven, lov om specialpædagogisk støtte, videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser.

Mange danske studerende benytter sig af muligheden for at tage et kandidatstudium i udlandet. Dette er ofte forbundet med store udgifter, tit og ofte med banklån, private lån, legater og lignende. Det betyder, at en stor del af de unge, der ønsker at studere i udlandet, har afholdt sig fra at gøre det. Det synes vi er ærgerligt.

Derfor er vi glade for, at lovforslaget åbner op for muligheden for at tage et udlandsstudielån, som sikrer færre udgifter til de studerende i form af en lavere rente. Derudover giver det de studerende bedre muligheder for at søge ind på universiteter i hele verden, hvoraf nogle hidtil har været for dyre. Med hensyn til behandlingstiden af udlandsstipendier har regeringen allerede nedsat denne. Det er jeg sikker på at alle bliver glade for. Lovforslaget går et skridt videre, idet der bl.a. tidligere har været tale om en unødigt dobbelt godkendelse af stipendiet, men som nu sikrer, at hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, der godkendes til SU, fremover også samtidig godkendes til udlandsstipendiet.

Så vil jeg bare kort kommentere det, som DF's ordfører også var inde på, for vi ser jo en stor stigning af unge, der misligholder deres lån, og som i det hele taget har problemer med gældsstiftelse. Det er der også taget højde for i det her forslag i de bemærkninger og svar, der har været fremme. Jeg vil bare støtte DF's ordfører i den generelle betragtning om, at vi bliver nødt til at holde fokus på gældsrådgivning og lånerådgivning til unge og studerende, da der er et voksende problem.

Med de bemærkninger kan jeg sige, at SF er positive, og at vi glæder os til udvalgsarbejdet.

Kl. 10:39

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Fru Rosa Lund som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 10:39

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. I Enhedslisten glæder vi os over forenklingen i det her lovforslag, og vi glæder os også over, at man nedbringer sagsbehandlingstiden for udlandsstipendier og SU, men vi er også bekymrede for nogle ting. Jeg vil ikke gå så meget ind i, hvad lovforslaget egentlig går ud på. Nogle af tingene er vi rigtig positive over for – det er meget af det, som de tidligere ordførere har fremhævet – men vi er, ligesom Dansk Folkepartis ordfører, rigtig bekymrede for, at lovforslaget betyder, at studerende kommer til at gældsætte sig yderligere.

Samtidig kan man sige, at det jo er godt, at vi nu giver flere studerende mulighed for at tage til udlandet og læse også på de universiteter, hvor undervisningsudgifterne er ret høje. Men jeg er ikke sikker på, at den gode løsning er, at de studerende så skal gældsætte sig. Derfor vil jeg gerne høre ministeren om, hvad der er af planer for at følge udviklingen i de studerendes gæld som følge af det her lovforslag, og hvad der er af planer for at hjælpe de studerende med at nedbringe gælden, når de så er færdige. For man kunne jo næsten tro, at regeringens SU-politik går ud på, at de studerende bare skal låne penge, mens de læser, og så gældsætte sig og betale pengene tilbage bagefter.

Overordnet set er vi positive over for lovforslaget, men vi er meget bekymrede for, hvad det vil få af konsekvenser for den enkelte studerende, der kan stå tilbage med et meget, meget stort lån, og det håber vi selvfølgelig regeringen vil være med til at tage hånd om.

Kl. 10:41

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Da vores sædvanlige ordfører på dette område, hr. Villum Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre nogle synspunkter på vegne af ham og Liberal Alliance.

Liberal Alliance kan tilslutte sig de foreslåede muligheder for, at de uddannelsessøgende med udlandsstipendium kan optage lån til hel eller delvis dækning af studieafgiften, hvis udlandsstipendiet ikke rækker. Vi ser det naturligvis som en fordel, at også danske studerende får mulighed for i højere grad at drage udenlands og frekventere topuniversiteterne. Vi ser også positivt på, at man ved ændring af SU-bekendtgørelsen kan halvere sagsbehandlingstiden og naturligvis effektiviseringen ved at afskaffe den dobbelte godkendelse af kandidatuddannelser til både SU og udlandsstipendium.

Samlet set betragter vi lovændringerne som både en modernisering i forhold til det internationale arbejdsmarked og et supplement til de eksisterende ordninger, og vi ser det som en klar smidiggørelse af de administrative procedurer. Vi kan derfor anbefale forslaget.

Kl. 10:42

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Fru Mai Henriksen som konservativ ordfører.

Kl. 10:42

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

En række af de love, der vedtages i Folketinget, er afbureaukratiserende, og de gør rent faktisk livet nemmere. Det her lovforslag gør livet nemmere for de studerende, der ønsker at læse i udlandet, og som tager både SU og udlandsstipendium med. I dag skal man både ansøge om SU og ansøge om udlandsstipendium, altså ansøge to gange, og det har hidtil været sådan, fordi de to godkendelser i princippet godkendte noget forskelligt. Godkendelsen af SU afhænger af, om uddannelsen er anerkendt i studielandet og altså også vil kunne godkendes i Danmark, og godkendelse af udlandsstipendium afhænger af, om uddannelsen er optaget på lister over godkendte uddannelser. Det vil være nemmere, om der blot kan gives én godkendelse til den studerende, og det vil også gøre livet nemmere for den studerende.

Lovforslaget vurderes både at medføre en mere forenklet administration og ikke mindst også at nedbringe sagsbehandlingstiden, og det er der rent faktisk rigtig god brug for, for vi har alle som forskningsordførere hørt på irriterende historier om studerende, der har ventet i månedsvis på deres ansøgning ikke til fjerne eksotiske destinationer, men blot til helt almindelige uddannelser eksempelvis i Norge. Med det her lovforslag håber vi Konservative inderligt, at de irriterende historier nu er ovre. Vi håber, at det rent faktisk vil kunne mærkes hos de studerende, når vi vedtager det her lovforslag, og derfor kan Konservative støtte lovforslaget.

Kl. 10:43

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Kl. 10:44

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Først og fremmest vil jeg sige tak for den brede og positive tilslutning til forslaget. Udlandsstipendieordningen har jo eksisteret i en række år nu og været medvirkende til at gøre det lettere for studerende at tage en uddannelse eller en del af en uddannelse i udlandet. Det her lovforslag bygger på den evaluering af ordningen, som var forudsat i forbindelse med indførelsen af udlandsstipendieordningen, og evalueringsrapporten blev sendt til Folketinget i januar 2012.

Med lovforslaget har vi fulgt op på nogle af de uhensigtsmæssigheder, som evalueringen viste. Det har især været et problem for de studerende, at sagsbehandlingstiden for ansøgning om udlandsstipendium har været meget lang. Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte har allerede iværksat en række initiativer, der er med til at sikre en kortere sagsbehandlingstid. Efter regeringsskiftet i efteråret 2011 iværksatte jeg et servicetjek af SU-systemet, og det viste, at forskellige sagsbehandlingsområder, bl.a. SU og udlandsstipendium til uddannelsessøgende, der vil læse i udlandet, opererer med uacceptabelt lange sagsbehandlingstider. Ved regeringens tiltræden var sagsbehandlingstiden på området således oppe på 4 måneder. Den 7. marts 2012 offentliggjorde jeg derfor en 2-årig handlingsplan med en række initiativer til at nedbringe sagsbehandlingstiden, og de initiativer har allerede haft effekt. Der er iværksat en digital ansøgningsmulighed, den såkaldte fast track-ansøgning, som har medført en sagsbehandlingstid på gennemsnitligt 14 dage. Og for behandling af papiransøgninger er sagsbehandlingstiden nu nede på 2½ måned. Det her lovforslag giver imidlertid mulighed for yderligere nedbringelse af sagsbehandlingstiden, fordi forslaget forenkler kriterierne for udlandsstipendium til hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, og dermed afskaffes den såkaldte dobbelte godkendelse, så hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, der godkendes til SU, fremover godkendes til udlandsstipendium i samme sagsbehandling. Det vil medføre en smidigere ansøgningsproces, og det forventes at medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiden yderligere.

Forslaget om at afskaffe positivlisterne er således en administrativ forenkling, der skal sikre en ansøgningsprocedure, hvor vi ikke laver dobbeltarbejde. Og med forslaget varetages kvalitetssikringen af de hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, der gives udlandsstipendium til, fremover alene af Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte, i forbindelse med at man godkender uddannelsen til SU. Jeg venter ikke, at afskaffelsen af positivlisterne og den dobbelte godkendelsesprocedure vil føre til et fald i kvaliteten af de uddannelser, der gives udlandsstipendium til – tværtimod.

Evalueringen viste også, at mange studerende oplevede, at udlandsstipendiet ikke rakte til at dække den fulde studieafgift, og at de som følge deraf i vidt omfang stiftede gæld. Og med lovforslaget foreslås derfor indført et udlandsstudielån som supplement til udlandsstipendiet, så flere studerende undgår at låne penge i banken eller af familien for at betale studieafgiften til uddannelsen i udlandet. Det er dermed også et svar til nogle af de bekymrede ordførere. Det handler jo altså i meget vidt omfang om studerende, som i dag stifter gæld, men under andre vilkår end dem, som er fordelagtigt i SU-systemet. Jeg synes også, det er værd at notere sig, at det jo nok ikke er alle, der har mulighed for at spørge deres forældre om et lån til et udlandsstipendium eller til et ophold i udlandet, og at vi derfor også med det her sikrer en mere lige adgang til at læse i udlandet.

Men når man indfører en ny lånemulighed, skal man naturligvis have for øje, at de studerende ikke bliver fristet til at gældsætte sig unødigt, og det er derfor, vi har sat loftet på 100.000 kr. Det tager altså sit afsæt i, hvad vi ved om studiegæld og tilbagebetalingsrater, og det er sådan, at vi godt ved, at jo større gæld, man har, desto større er risikoen for, at man ikke er i stand til at betale tilbage. Vi kan se, at kommer man helt op over 250.000 kr. i almindelige studielån, så er risikoen for, at man misligholder noget større, og det drejer sig om ca. halvdelen af dem, der har så store gældsposter.

Med et låneloft for udlandsstudielån på 100.000 kr., skønnes mere end 77 pct. af lånebehovet på hele uddannelser at være imødekommet, da ikke alle har brug for at låne til fire semestre. På studieophold vil loftet formentlig dække endnu mere af behovet. Men fordi vi har lagt loftet på 100.000 kr., vil det bevirke, at kun ganske få studerende får mulighed for at stifte en samlet studiegæld, der får dem op i den her bekymrende zone med en studiegæld på over 300.000 kr. Derfor er det også vores vurdering – det er også den økonomiske vurdering bag forslaget – at det her ikke vil føre til en belastning af statens finanser, som det selvfølgelig vil være, hvis ikke pengene kommer igen på et tidspunkt. Derfor er det altså vores opfattelse, at vi med loftet på 100.000 kr. har sørget for at inddæmme, så de studerende kommer af sted, men ikke havner i den kategori, hvor risikoen for, at de misligholder deres lån, stiger markant, selvfølgelig til ulempe for dem selv, men i sagens natur også til ulempe for staten, som i den her sammenhæng har været långiver.

Alt i alt mener jeg, at forslaget medfører en stor forbedring for studerendes mulighed for at uddanne sig i udlandet, og jeg er rigtig glad for, at Folketinget så entydigt i dag har bakket op om den ambition, og jeg ser frem til udvalgets velvillige behandling af lovforslaget.

Kl. 10:49

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Mads Rørvig.

Kl. 10:49

Mads Rørvig (V):

Regeringen fremlagde for få dage siden sit udspil til en SU-reform, og det har jo været til livlig debat, særlig fordi ministeren har skiftet holdning. Det har ministeren hørt for ude på universiteterne i de sidste par dage, og det kommer ministeren sikkert også til at høre for et godt stykke ud i fremtiden.

I lige præcis det her lovforslag er der jo et forslag til en regelændring, der giver en øget lånemulighed. Det foreslog vi også, dengang vi præsenterede vores SU-udspil i november 2010. Der kunne Det Radikale Venstre og S og SF på ingen måde være med til det. Jeg skal høre: Hvad er det præcis, der har gjort, at regeringspartierne har skiftet holdning til netop det her område om at lade de studerende få en lånemulighed for netop at få lidt mere frirum til at studere i udlandet?

Så skal jeg også lige høre ministeren vedrørende provenuberegningerne. Ministeren siger, at det ikke koster penge, fordi staten jo får pengene ind igen. I et svar til Folketingets videnskabsudvalg oplyser ministeren, at det har provenumæssige konsekvenser at øge lånerammen. Hvordan hænger det sammen med det, ministeren lige sagde?

Kl. 10:50

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:51

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelse (Morten Østergaard):

Det, der – for at tage det sidste først – gør forskellen, er selvfølgelig, at når man låner penge ud på de favorable vilkår, der er i SU-ordningen, så er der selvfølgelig en likviditetsforskydning, som gør, at det har en vis betydning. Men det, der skaber en reel betydning, er, hvis man ikke får pengene igen, og det er dér, hvor vi mener – og det var det, der var min pointe før – at vi med det låneloft, der er lagt her, har sikret, at pengene vil komme igen, og at vi derfor jo altså primært, da der trods alt er renter på, taler om en likviditetsforskydning.

Så har jeg ikke den debat, hr. Mads Rørvig taler om, i frisk erindring. Jeg ved, at vi har diskuteret mangt og meget, og jeg er helt sikker på – det er i hvert fald min oplevelse – at man sagtens kan se forskel på det, som hr. Mads Rørvigs parti, da man var i regering, foreslog på SU-området, og det, som regeringen i den her uge har foreslået, idet vi nu forestiller os, at alle dem, der kan få SU i dag, også skal kunne det fremover, og det var jo ikke det, Venstre gik til valg på, idet man ville afskaffe SU'en til de hjemmeboende og det sjette SU-år.

Så forskellene er bestemt til at tage og føle på, men jeg er da glad for, at vi her har fundet hinanden.

Kl. 10:52

Formanden:

Hr. Mads Rørvig.

Kl. 10:52

Mads Rørvig (V):

Nu siger ministeren, at han ikke har debatten i erindring. Det er jeg sikker på at de mange studerende ude på landets gymnasier og universiteter nok skal bringe ministeren i erindring om i løbet af det kommende stykke tid, hvor ministeren jo sikkert også skal ud at debattere den her SU-reform.

Jeg er ret interesseret i det med provenuet, for ministeren har svaret Folketingets Videnskabsudvalg, at det vil koste provenu at øge lånemuligheden, fordi der er en risiko for, at pengene ikke kommer igen. Men det loft på 100.000 kr., ministeren har lagt, siger jo ikke noget om de studerendes andre gældsposter, som også indbefatter studielån. Hvor er det, ministeren lægger det snit, hvor ministeren påstår, at det ikke koster provenu at øge lånemuligheden ud over den renteforskydning, der nu nødvendigvis må være?

Kl. 10:53

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:53

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelse (Morten Østergaard):

Det var det, jeg også var lidt inde på i min besvarelse til Dansk Folkepartis ordfører. De økonomiske konsekvenser fremgår jo af lovforslaget, men det drejer sig altså om, at der, hvor vi kan se, at det for alvor betyder noget, er, hvis man kommer op at ligge på de der 250.000-300.000 kr. i samlet studiegæld – så stiger risikoen for, at man misligholder lånet, betragteligt. Og der er vurderingen altså, at et loft på 100.000 kr. betyder, at kun ganske få studerende samlet set vil ende med at få en studiegæld, der når op på det niveau, og det er derfor, vi har lagt loftet der, hvor vi har. At der selvfølgelig så kan være nogle, der vil, og at det derfor marginalt påvirker, er klart, men samlet set er årsagen til, at loftet er på 100.000 kr., altså en vurdering af, at vi på en og samme tid både kan dække det behov, der er for lån, og undgå at bringe markant flere op over den her grænse, hvor risikoen for misligholdelse vokser.

Kl. 10:54

Kl. 10:56

Formanden:

Fru Mai Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 10:54

Mai Henriksen (KF):

Jeg vil egentlig bare følge op på hr. Mads Rørvigs emne vedrørende de øgede lånemuligheder i det her lovforslag, for der er jo ikke nogen tvivl om, at det her må være at opfatte som et skift i politik. Der er mange, der har brugt ordet løftebrud, og om ikke andet er det i hvert fald en klar holdningsændring fra især De Radikale med hensyn til SU-spørgsmålet. Og så vil jeg egentlig bare spørge sådan ganske åbent, om vi skal forvente den samme velvillighed over for lån, når det er, vi begynder at skulle diskutere SU-reform de kommende uger.

Kl. 10:54

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:54

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg tror, de to ordførere på en eller anden måde går lidt fejl af sagen her. Der har været bred politisk opbakning til udlandsstipendieordningen i den tid, den har eksisteret, men der har vist sig at være nogle problemer. Da jeg overtog det, kunne jeg konstatere, at sagsbehandlingstiderne var meget lange, over 4 måneder, og det har vi forsøgt at tage hånd om og har nedbragt markant allerede. Og vi tager nu lovgivningsmæssige initiativer, der yderligere kan nedbringe tiden til glæde for de studerende.

Men der har hele vejen igennem været meget bred politisk opbakning til udlandsstipendieordningen, og evalueringen, som altså kom i januar 2012 og derfor efter valget, har dokumenteret et behov for, at man skal kunne låne. Det er jo det, der er afsættet for den beslutning, vi har truffet, om at fremsætte det her lovforslag.

Nu ved jeg ikke endnu, hvad Det Konservative Folkepartis synspunkt vil være i den kommende SU-debat, men det kan jo være, at man indtager det synspunkt, at man synes, vores SU-system skal afspejle det, man har i Norge og Sverige, hvor meget mere er lån og meget mindre er stipendier. Det er ikke regeringens opfattelse, vi har tværtimod fremlagt et reformforslag, der bevarer SU-systemet i sin grundform.

Kl. 10:55

Formanden:

Fru Mai Henriksen.

Kl. 10:55

Mai Henriksen (KF):

Nu skal jeg ikke gøre mig til dommer over, om det er løftebrud eller ej. Jeg skal bare sige, at det er der nogen der har sagt. Men jeg vil gerne gøre mig til dommer over, om der bliver svaret på spørgsmålet eller ej, og det synes jeg jo ikke at ministeren gjorde. Så jeg vil egentlig gerne stille det samme spørgsmål en gang til:

Skal vi forvente den samme velvillighed over for lån, som vi altså ser med det her lovforslag? Skal vi forvente det undervejs i forhandlingerne? Det er egentlig meget simpelt, det er bare ja eller nej, vil jeg sige til ministeren.

Kl. 10:56

Formanden:

Ministeren.

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jamen jeg synes, det var det, jeg svarede på, nemlig at jeg fornemmer det sådan, at det tilsyneladende er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at vi skal ændre vores SU-system i retning af det svenske og det norske, hvor en større andel er lån og en mindre andel er stipendier, og det er ikke regeringens politik og ikke regeringens udspil. Tværtimod har vi bevaret systemet i dets grundform, hvor det altså i Danmark fortsat er sådan, at vi med flere længder er det land i verden, som giver de bedste stipendier, og hvor stipendiernes andel af den økonomi, der stilles til rådighed for de studerende, er størst. Det er vores opfattelse, Det Konservative Folkeparti er velkommen til at have et andet synspunkt.

Man har i hvert fald tidligere ment, at SU til hjemmeboende skulle afskaffes, og at det sjette SU-år skulle afskaffes, og også dér kan man se en klar forskel på det, den daværende regering mente, og det, den nuværende regering mener. Men lovforslaget her handler om de studerende, der søger til udlandet, og de oplever altså også en klar forskel, nemlig i form af en bedre sagsbehandling og nu en øget lånemulighed.

Kl. 10:57

Formanden:

Så siger jeg tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Hvis ingen gør indsigelse, bekræfter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuallforbrydelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013).

Kl. 10:57

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Hr. Karsten Lauritzen som Venstres ordfører.

Kl. 10:58

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det er jo et meget omfattende lovforslag, som Folketinget behandler her i dag, og en omfattende proces, der er gået forud. Den tidligere regering bad Straffelovrådet om at se på straffelovens kapitel 24 om seksuallforbrydelser, og det har mundet ud i to bind, som er kommet for nogle måneder siden med i alt, jeg tror tæt på 1.000 sider. Man har her overvejet en række ændringer af straffelovens kapitel 24, og det har så været sendt i høring, hvor der er kommet en række høringssvar ind, og så har justitsministeren og regeringen på

baggrund af betænkningen fremsat det lovforslag, som Folketinget behandler her i dag.

Det indeholder rigtig, rigtig mange ting, også en række principielle ændringer af straffelovens kapitel 24. Nogle af de store ting er, at man udvider straffelovens regler om voldtægt, at man ændrer på den balance, der er i det nuværende system, med forskellige grader af voldtægt. Og det, der jo i særlig grad er blevet diskuteret i offentligheden, har været den øgede straf, som man vil få, hvis man voldtager nogen, der ikke er ved bevidsthed, dvs. i tilfælde, hvor offeret på grund af bevidstløshed, stærk beruselse eller søvn er ude af stand til at modsætte sig forhandlingen.

Det er den ene stor del af lovforslaget. I Venstre har vi den holdning, at vi gerne ønsker at straffe voldtægt hårdere. Vi ønsker dog også at straffe overfaldsvoldtægt væsentlig hårdere, og vi må helt ærligt sige, at vi har lidt svært ved at gennemskue, hvad konsekvenserne vil være for strafudmålingen ved domstolene af de ændringer, som justitsministeren lægger op til.

En anden stor ting i lovforslaget handler om forældelsesfrister. Det er en diskussion, vi har haft her tidligere. Særligt i forbindelse med pædofili, overgreb mod børn, har vi haft en lang debat, hvor der har været et bredt flertal i Folketinget for at se på forældelsesfrister. Det anbefaler Straffelovrådet ikke at man rører nævneværdigt ved. Justitsministeren har dog alligevel valgt i lovforslaget at gå imod Straffelovrådets anbefaling og øge forældelsesfristerne med yderligere 3 år, med udgangspunkt i en argumentation om, at man nu flytter senere hjemmefra. Tidligere kunne man sige, at man flyttede hjemmefra, når man fyldte 18 år; så der trådte forældelsesfristen i kraft. Nu er man i højere grad ældre, og med den argumentation udvides forældelsesfristen så med yderligere 3 år.

Det er vi i Venstre selvfølgelig glade for, men vi er sådan set af den principielle holdning, at vi synes, at man skal udvide forældelsesfristen yderligere end blot de 3 år, der er lagt op til. Og som hørings svarene også påviser, er der jo en række undersøgelser, som peger på, at det først er aktuelt på et endnu senere tidspunkt. Altså, hvis man ikke straks anmelder overgrebet, er der en del, der tyder på, at det først sker, når man selv får børn, og det er jo også et tidspunkt, der er blevet udskudt, så den yderligere udskydelse med 3 år tror vi sådan set ikke vil være nok, i forhold til hvordan tingene er i dag. Så det vil vi gerne dykke yderligere ned i i udvalgsbehandlingen.

Den sidste ting handler om en udvidelse af rufferiparagraffen, som handler om prostitution. Der er vi selvfølgelig glade for, at regeringen ikke laver et forbud mod købesex, som vi kan forstå at der er en del af regeringspartierne der har ønsket. Men her har man valgt at følge Straffelovrådets anbefaling, og det er vi glade for. Vi forstår dog tilsvarende ikke, hvorfor man på rufferidelen har valgt at gå imod Straffelovrådets anbefaling, og vi synes måske, at regeringen skulle beslutte sig for, om de vil følge de anbefalinger, der ligger i Straffelovrådets betænkning, eller gå imod dem. Og i det her tilfælde, i forhold til forbud mod købesex og stramning af rufferiparagraffen, synes vi, at man skal forfølge det, som Straffelovrådet har anbefalet, men der vælger regeringen altså på det her punkt at gå imod og straffe ved rufferiparagraffen.

Derudover skal jeg sige, at jeg ikke på nuværende tidspunkt på Venstres vegne kan sige, at vi kan tage stilling til forslaget. Vi har en række ændringsforslag. Vi ønsker en bred proces i Folketingets Retsudvalg, for der ligger rigtig mange principielle spørgsmål i det her lovforslag, som vi skylder at give en meget grundig behandling; for man ændrer ganske fundamentale ting. Man ændrer også en lang række ting, som det er svært at redegøre nærmere for i en 5-minutters ordførertale.

Så for Venstres vedkommende vil jeg sige, at vi vil granske både Straffelovrådets betænkning, det lovforslag, som ligger, og de konsekvensændringer, som lovforslaget vil føre med sig. Og så håber vi, at vi mellem anden og tredje behandling kan give vores mening om

lovforslaget til kende. Jeg skal heller ikke afvise, at vi vil bede om, at lovforslaget bliver delt.

Kl. 11:03

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Jeg ser ikke nogen socialdemokratisk ordfører, så det bliver hr. Martin Henriksen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:03

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg vil først sige, at jeg synes, det er rigtig meget, der er samlet i et lovforslag, og at flere elementer i lovforslaget faktisk fortjener at få sit eget lovforslag. Det er, som hr. Karsten Lauritzen sagde, et meget omfangsrigt lovforslag.

Formålet med forslaget er at gennemføre en generel modernisering af straffelovens bestemmelser om seksualforbrydelser. Lovforslaget bygger på Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser, og med forslaget udvides straffelovens regler om voldtægt, så voldtægt ud over tiltvingelse af samleje ved vold eller trusler om vold fremover også vil omfatte at skaffe sig samleje ved anden ulovlig tvang eller ved at udnytte offrets hjælpeløse tilstand samt ethvert samleje med et barn under 12 år.

Dansk Folkeparti har tidligere foreslået noget lignende, og derfor kan vi naturligvis også støtte denne del af lovforslaget. Vi så dog gerne en generel og markant hævelse af strafniveauet i voldtægtssager. Men på det her område er forslaget et skridt i den rigtige retning, fordi det er indlysende urimeligt, at man diskriminerer på den måde. Der bør som udgangspunkt være de samme regler. Samfundet skal selvfølgelig sende et tydeligt signal om, at uanset hvad, er voldtægt uacceptabelt. Hvis man er voksen nok til at overtræde lovgivningen og man begår noget så forfærdeligt som voldtægt, som jo kan ødelægge et andet menneskes liv, skal hammeren også falde hårdt, uanset hvad.

Som noget nyt foreslår regeringen også, at en person, der dømmes for seksuelt misbrug af børn, skal kunne gives pålæg om ikke at søge at kontakte børn, som den pågældende ikke kender, gennem internettet; et rimeligt tiltag efter vores opfattelse.

Desuden vil forældelsesfristen for strafansvaret for incest og seksuelt misbrug af børn med lovforslaget tidligst begynde at løbe fra den dag, hvor offeret fylder 21 år mod 18 år i dag. Den del støtter Dansk Folkeparti, men jeg understreger, at vi også mener, at det er alt for slapt, og at det er alt for lidt. Der bør ikke være en forældelsesfrist i sager om incest og seksuelt misbrug af børn, og jeg forstår ganske enkelt ikke, at justitsministeren og regeringen lader Straffelovrådet bestemme, hvorvidt der skal være en sådan frist. Det bør være en politisk prioritering, og Folketinget bør give ofrene de bedst tænkelige muligheder for afklaring, herunder i forhold til at kunne føre en sag imod gerningsmanden eller gerningsmændene.

Seksuelt misbrug af børn er på alle måder forkasteligt og skal straffes hårdt, og offeret og samfundet skal, uanset hvor lang tid der er gået, siden overgrebet eller overgrebene fandt sted, kunne rejse en sag. Derfor anbefaler Dansk Folkeparti, at regeringen går videre på dette område i stedet for at stoppe her. Det kan jeg ikke understrege nok, og det er også tænkeligt, at Dansk Folkeparti her vil stille et ændringsforslag i løbet af udvalgsbehandlingen. Vi har også flere gange tidligere fremsat forslag om at ophæve forældelsesfristen, og det er godt, at der trods alt sker noget, men det er altså ikke godt nok.

I forhold til delen om prostitution har vi noteret os, at regeringen ikke lægger op til at kriminalisere købesex, som man ellers gik til valg på. Det er efter vores opfattelse godt, fordi et sådant forbud ikke ville hjælpe de prostituerede, snarere tværtimod. Det foreslås dog, at bar- og gadeprostitution m.v. sidestilles med bordelvirksomhed. Det

kan vi umiddelbart tilslutte os, men vi har selvfølgelig også nogle bemærkninger og spørgsmål til det i udvalgsbehandlingen. Vi har i øvrigt også nogle spørgsmål til delen om børnepornografi, nemlig om der er mulighed for at gå videre og kriminalisere tegneserier med børnepornografi.

Det skal være de foreløbige bemærkninger herfra – i hvert fald i første omgang. Vores udgangspunkt er altså, at vi er positive over for lovforslaget, men der er en række spørgsmål, som vi skal have belyst i udvalgsbehandlingen, fordi det som sagt er et meget omfangsrigt lovforslag.

Kl. 11:07

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Ole Hækkerup som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:07

(Ordfører)

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Det her lovforslag kan Socialdemokraterne selvsagt støtte. Som det allerede er fremgået, handler det om straffene for seksualforbrydelser. I forhold til seksualforbrydelser handler det om, at vi som samfund skal sikre retten til at bestemme over eget liv og egen krop.

Det er rigtigt og vigtigt, at reglerne om voldtægt med det her forslag udvides til også at omfatte hjælpeløse ofre, eksempelvis bedøvede ofre, og ethvert samleje med et barn under 12 år. En kvinde, der har været udsat for en voldtægt, mens hun har været stærkt beruset eller bedøvet af stoffer, oplever jo det samme tab af tillid til andre mennesker som ved enhver anden voldtægt. For hende kan overgrebet jo ikke gradbøjes. Fremover skal voldtægt vurderes i hvert tilfælde for sig, og der skal ikke sondres mellem forskellige typer af voldtægt.

Dernæst kan en person, der dømmes for seksuelt misbrug af børn, med dette forslag også dømmes til ikke at måtte søge kontakt til børn på nettet. Samtidig træder forældelsesfristen for seksuelt misbrug af børn senere i kraft med dette lovforslag, og der laves en regel om, at politiet også skal efterforske sager, der er forældede, når det gælder overgreb mod børn, hvis der i øvrigt er grund til at tro, at det kan være fortsat i andre forhold. Problemet her er, at noget af det, der ligger meget langt tilbage i tiden, kan være meget svært at bevise. Men hvis man kan få den tanke, at der, selv om det ikke kan bevises, godt kan være nogle nyere forhold, som kan være lettere at bevise, men som måske ikke er anmeldt, så skal det selvfølgelig også undersøges.

Strafferammen for at optage og medvirke til udbredelse af pornografisk materiale med personer under 18 år øges også til altid at være 6 år.

Med forslaget udvides det, der i dag er kriminelt, nemlig et seksuelt forhold til biologiske slægtninge i nedstigende linje, dvs. til børn og børnebørn, til også at omfatte adopterede slægtninge.

Endelig sidestilles anden prostitutionsvirksomhed med bordelvirksomhed.

Straffelovrådet har gennemgået hele spørgsmålet om det, der opfindelig hed sædelighedsforbrydelser, og det giver nu anledning til en lang række opstramminger og ændringer af lovgivningen. Jeg har blot her nævnt nogle af de vigtigste. Men det er selvfølgelig et politisk valg at stramme op på alle de her ting. Socialdemokraterne kan støtte de opstramminger, der ligger i det her forslag. På en lang række områder har der i virkeligheden længe været brug for at skærpe straffene, og nu kan Folketinget endelig få det gennemført i lovgivningen.

På den baggrund kan vi selvfølgelig støtte lovforslaget, og jeg håber, at så mange partier som muligt også kan støtte det.

Så skal jeg huske at sige, at den radikale ordfører, hr. Jeppe Mikkelsen, desværre lige er blevet forhindret, og derfor dækker det, jeg har sagt, ikke alene Socialdemokraternes synspunkt, men også De Radikales synspunkt i den her sag.

Kl. 11:10

Formanden:

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 11:10

Karsten Lauritzen (V):

Hr. Ole Hækkerup har tidligere, når vi har diskuteret forældelsesfrister i pædofilisager, haft meget stærke synspunkter om, at man selvfølgelig skal ændre på forældelsesfristen, og at det ikke duer, at mennesker, der begår overgreb på børn, kan dække sig ind under en forældelsesfrist. Nu er der så en forlængelse af forældelsesfristen, som ordføreren også redegjorde for, på 3 år. Er den socialdemokratiske ordfører tilfreds med de 3 år? Var det det, der lå i hr. Ole Hækkerups meget bastante udmeldinger og den debat, som vi har haft, ikke blot en, men mange gange, hvor hr. Ole Hækkerup klart har sagt, at han vil have væsentlig længere forældelsesfrister, men at man skulle vente med at lovgive, indtil Straffelovrådet kom med deres anbefalinger? De anbefaler så ikke de her yderligere 3 år, men det gør man i Justitsministeriet.

Synes hr. Ole Hækkerup, at det er nok?

Kl. 11:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:11

Ole Hækkerup (S):

Ja, vi har jo ad flere omgange i Folketinget diskuteret forældelsesfrister, når det gælder pædofili, og det er rigtigt, at med den her lovgivning laver man det sådan, at i stedet for at forældelsesfristen træder i kraft fra det fyldte 18. år, træder den i kraft fra det fyldte 15. år. Det er det ene. Det andet er så, at man siger, at der er nogle forskellige forældelsesfrister, afhængigt af hvor grove overgrebene har været, og der siger man så, at for de grove overgreb er forældelsesfristen 15 år. Det vil sige, at det, der bliver konsekvensen, er, at ved det fyldte 36. år er forældelsesfristen udløbet – altså de 21 plus de 15.

I hver eneste debat, vi har haft om forældelsesfrister, har jeg gjort klart, at Socialdemokratiets holdning er følgende: Punkt 1: Vi skal have længere forældelsesfrister. Punkt 2: Der *skal* være forældelsesfrister.

Jeg ved godt, at vi så har haft en diskussion af det. Men med det her lovforslag kommer man i virkeligheden i retning af at have længere forældelsesfrister, men man bliver ved med at have forældelsesfrister.

Så kan man spørge sig selv: Hvorfor er det overhovedet en god idé at have forældelsesfrister? Jo, jeg tror, det er nødvendigt at have forældelsesfrister – sådan i det hele taget – fordi vi ellers meget let risikerer, at man kan anmelde sager til politiet, som måske ligger 40-50 år tilbage i tiden, og som politiet så skal i gang med at undersøge, men hvor det næsten er umuligt at bevise noget. Vi risikerer måske også, at der er nogle – det har vi set fra andre typer lovgivning – der misbruger den mulighed til at sige: Nu anmelder jeg en, og jeg ved godt, at det ikke kan bevises eller modbevises, men så kan jeg i hvert fald sørge for, at vedkommende har en anklage hængende over hovedet.

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 11:12

Karsten Lauritzen (V):

Jo, men det er vel et spørgsmål om, hvor alvorligt man betragter overgreb på børn og pædofili. Og anklagemyndigheden rejser jo kun de sager, som de føler at de kan vinde. Så den sikkerhed er der jo altså også.

Jeg har fået indtryk af, at hr. Ole Hækkerup ønskede væsentlig længere forældelsesfrister end det, der er lagt op til med det her lovforslag. Og det er jo rigtigt nok, at i forhold til de overgreb, der er sket på børn under 12 år, er der så en yderligere periode, men jeg har egentlig forstået på hr. Ole Hækkerup, at forældelsesfristerne skulle forlænges. Han sagde i B.T. lørdag den 19. maj 2012:

Og vi kan se, at der er flere, som er ældre end 28, når de er parat til at konfrontere, så jeg mener, vi skal have forlænget forældelsesfristerne.

Hvis hr. Ole Hækkerup stadig væk mener det, mener hr. Ole Hækkerup så ikke, at vi skulle se på, om de 3 år, som der bliver lagt op til i lovforslaget, er nok, og om man måske skulle udvide det yderligere, som der også er nogle der peger på i høringsvarene? Gør det ikke indtryk på hr. Ole Hækkerup?

Kl. 11:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:13

Ole Hækkerup (S):

Jo, det gør bestemt indtryk på mig. Jeg synes dog, det er vigtigt at have det med, som også hr. Karsten Lauritzen siger, nemlig at man nu siger, at i forhold til alle tilfælde med børn under 12 år er der en forældelsesfrist på de 15, sådan at man lægger de 15 oven i de 21, så vi når op på 36. Det vil i praksis sige, at man går fra, at forældelsesfristen er udløbet ved det 28. år, til at det gælder det 36. år. Det synes jeg er en væsentlig, men også en rigtig forlængelse af forældelsesfristerne i de her tilfælde.

Jeg ved godt, hvilket hr. Karsten Lauritzen formentlig også godt ved, at vi meget nemt risikerer, at i nogle af de tilfælde, der ligger lige præcis dér, bliver det – og det er jeg sikker på at hr. Tom Behnke som betjent kan bekræfte – sværere og sværere at løfte bevisbyrden. Men jeg synes alligevel, det er rigtigt – af flere grunde. For det første fordi det, hvis man faktisk kan løfte bevisbyrden, jo selvfølgelig er vigtigt at få rejst sagen. Det er det ene. For det andet er der det her med, at nogle måske anmelder noget, selv om man ikke kan løfte bevisbyrden, men at politiet vurderer, at der kan være nyere tilfælde, altså at der er grund til at kigge nærmere på den person, der er blevet anmeldt. Det synes jeg også er vigtigt at få fat i, og det handler jo selvfølgelig om også at beskytte yngre årgange.

Kl. 11:14

Formanden:

Hr. Martin Henriksen, kort bemærkning.

Kl. 11:14

Martin Henriksen (DF):

Hr. Ole Hækkerup siger, at det er svært at efterforske, når der er gået lang tid. Jo, jo, men i mordsager kan det jo også være svært at efterforske, selv om der er gået lang tid, men der er jo ingen, der af den grund taler om, at man skal have en forældelsesfrist i mordsager. Det er da klart, at i en mordsag kan der også godt gå rigtig, rigtig lang tid, og den tid, der så er gået, vanskeliggør så efterforskningen. Det samme kan selvfølgelig gøre sig gældende i forhold til sager, hvor der er tale om incest eller seksuelt misbrug af børn.

Men jeg synes da, at netop fordi det er så alvorligt, skal der ikke være en forældelsesfrist. For hvis der bare er den mindste chance for

– den mindste chance – at man kan komme efter en person, der er så forkvaklet oppe i sit hoved, at vedkommende tror, at sådan noget her er i orden, så skal vi udnytte den mulighed, og vi skal skabe den mulighed.

Så jeg forstår simpelt hen ikke, at Socialdemokraterne lægger sig fast på, at der fortsat skal være en forældelsesfrist. Jo, man udvider den lidt, og det er bedre end ingenting, men lad os dog helt få fjernet den forældelsesfrist og så sige, at hvis der bare er den mindste chance for, at vi kan komme efter sådan nogle mennesker her, skal vi bruge den mulighed.

Kl. 11:15

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:15

Ole Hækkerup (S):

Jeg er uenig med Martin Henriksen i, at man udvider forældelsesfristen lidt. Jeg synes faktisk, det er en betragtelig udvidelse at gå fra, at forældelsen indtræder efter 28 år, til den nu indtræder efter 36 år. Det er det ene.

Det andet er så den grundlæggende diskussion: Skal man overhovedet have forældelsesfrister? Der ved vi fra andre områder, og det er her, jeg bare siger, at vi er nødt til at tænke os godt om, når vi laver lovgivning i Folketinget, at hvis vi siger, at vi overhovedet ingen forældelsesfrist har – og vi har kunnet se i nogle tilfælde, hvor vi har haft lovgivning eksempelvis om skilsmisse, at man så har kunnet sige, at man har haft en mistanke om, at denne eller hin har begået overgreb – kan jeg godt være bekymret for, at det ender med en situation, hvor nogen kan blive anklaget for noget, de kan blive anmeldt, og det er umuligt at bevise, men det er også umuligt at modbevise. Og så kommer vi til at have nogle anklager hængende i luf-ten. Det er også u hensigtsmæssigt.

Altså, vi har jo set tilfælde, og det er jeg sikker på at hr. Martin Henriksen også ved, hvor der er nogle, der om ikke har brudt lovgivningen, så har været tæt på at misbruge lovgivningen til at fremsætte anklager, der så ikke kan modbevises. Det, som er vigtigt for mig her, er, at vi får forlænget forældelsesfristen.

Kl. 11:17

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:17

Martin Henriksen (DF):

Jamen altså, det, at der er nogen, der kan finde på at komme med beskyldninger, uhyrlige beskyldninger, mod et uskyldigt menneske, bør jo ikke afholde Folketinget fra at ophæve forældelsesfristen. Det mener jeg simpelt hen ikke. For vi kommer jo ikke de der urimelige beskyldninger, som man fra tid til anden ser, til livs, uanset om der er en forældelsesfrist, eller der ikke er en forældelsesfrist. Det tror jeg simpelt hen ikke. Derfor tror jeg, at det, man skal gøre, er, at man skal tage udgangspunkt i, at der er et menneske, der har været udsat for noget forfærdeligt, og at der, hvis det menneske har en mulighed for at kunne rejse en sag, og politiet vurderer, at man kan rejse en sag, så skal være mulighed for at kunne rejse den sag, uanset hvor lang tid der er gået, fordi der er tale om en forbrydelse, som er så alvorlig, som seksuelt misbrug af børn og incest nu engang er.

Så jeg vil bare på det kraftigste opfordre til, at hr. Ole Hækkerup og Socialdemokratiet og regeringen genovervejer, hvorvidt det ikke er på sin plads helt at ophæve forældelsesfristen på det her område; og det er måske ikke så meget et spørgsmål, men mere en opfordring.

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:18

ver. Jeg synes jo i virkeligheden, at man gør regeringen lidt uret, hvis man siger, at den ikke har taget initiativer, for den tager jo faktisk en række initiativer lige præcis i forhold til prostitution. Så ved jeg godt, at der er nogen, der er uenige, og som gerne havde set andre initiativer – det har jeg fuld respekt for – men jeg synes, at den diskussion let havner i noget, hvor det gode er blevet det bedstes værste fjende; hvis jeg nu skal tage det, som jeg formoder er fru Pernille Skippers udgangspunkt.

Kl. 11:21

Ole Hækkerup (S):

Det er en kommentar, kan man sige. Jeg tror, vil jeg sige til hr. Martin Henriksen, ikke, at man, når man har nogle sager, der ligger 20 år tilbage i tiden, og man udvider forældelsesfristen, så man nu også har nogle sager, der ligger 25 år tilbage i tiden, vil kunne se, at de er blevet lettere at opklare. For mig at se ligger gevinsten ved at forlænge forældelsesfristen nok så meget i noget andet, hvilket man også kan se, hvis man snakker med nogle af dem, der har været udsat for seksuelle overgreb. De siger nemlig, at det godt kan være, at det ikke kan bevises eller modbevises, men at det for dem alligevel har en værdi at kunne anmelde det.

Så siger jeg, at der også er noget andet, der er vigtigt for mig, og som ligger i det her, ud over det, at det kan have en værdi for dem selv at kunne sige det til en myndighed og blive troet – det er sådan den ene del af det, også selv om det i virkeligheden ikke kan bevises, fordi det ligger 25 år tilbage og det bare bliver ord mod ord – og det er så det, som vi har forsøgt at lave med det her lovforslag, hvor vi siger, at så skal politiet kigge ham, der er anmeldt, efter, altså hvis man kunne forestille sig, at der lå nyere tilfælde.

Det handler jo ikke alene om, at vi skal forsøge at finde ham, der er skyldig, og få ham straffet, hvis vi kan bevise det, men det handler sådan set også om at få beskyttet dem, der, jeg havde nær sagt, er yngre, altså finde de nyere tilfælde, hvor det måske er lettere at løfte bevisbyrden, så man faktisk kan få folk straffet.

Så det er både for at få straffet, det er af hensyn til ofrene, der faktisk kan foretage en anmeldelse, også selv om det ikke kan føre til dom, og det er af hensyn til beskyttelsen. Det er det, vi forsøger at ramme med det her lovforslag.

Kl. 11:19

Formanden:

Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 11:19

Pernille Skipper (EL):

Tak, og tak til ordføreren for talen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge den socialdemokratiske ordfører om kriminaliseringen af købesex, altså hvorvidt man skulle kriminalisere kunder, der køber andre menneskers kroppe. Nu er det jo ikke en del af det lovforslag, som den socialdemokratiske justitsminister fremsætter, men jeg har kunnet forstå, at den socialdemokratiske kongres og vistnok også den socialdemokratiske hovedbestyrelse mener, at købesex bør kriminaliseres. Så jeg vil gerne spørge om to ting.

Kan ordføreren for det første ikke forstå, at vi måske er nogle, der kunne være en lille smule forvirrede over, hvad Socialdemokratiets holdning egentlig er til det her spørgsmål? Og for det andet, siden det jo i Socialdemokratiet åbenbart er i orden at have vidt forskellige holdninger til det her: Hvad er så ordførerens personlige holdning?

Kl. 11:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:20

Ole Hækkerup (S):

Jamen regeringen og jeg og den socialdemokratiske folketingsgruppe følger os helt dækket ind af det, som justitsministeren har sagt i den her sag, og det, som justitsministeren har præsenteret af initia-

Formanden:

Fru Pernille Skipper.

Kl. 11:21

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg vil godt slå fast her, at vi i Enhedslisten synes, at det er meget vigtigt at sende et signal om, at når man køber andre mennesker til sex, er man med til at sætte dem i en meget, meget skadelig situation, og at rigtig, rigtig mange mennesker tager meget skade af at leve i prostitution. Det synes vi er forkert, og vi synes sådan set, at der er behov for at sende et klart signal til dem, som efterspørger det, nemlig køberne, kunderne, om, at det ikke er i orden at gøre det.

Men jeg kunne så godt tænke mig at spørge den socialdemokratiske ordfører, om det er den socialdemokratiske folketingsgruppes holdning, at der skal sendes et så klart signal, og om det er rigtigt forstået, at den socialdemokratiske folketingsgruppe har én holdning, og at Socialdemokratiet som sådan, kongres, medlemmer og hovedbestyrelse, har en anden holdning.

Kl. 11:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:22

Ole Hækkerup (S):

Nej, det kan jeg afkræfte. Det første, jeg gerne vil sige, er, at i forhold til det med at sende et klart signal må man jo sige, at der ligger nogle skærper også i dette lovforslag. Men det er der ingen grund til at gå i detaljer med. Det er fru Pernille Skipper sikkert helt opmærksom på. Så kan man spørge sig selv: Hvor meget vil de skærper virke? Men der sender man i hvert fald et meget klart signal. Det er det ene.

Det andet er så, at jeg helt grundlæggende har det sådan i den der diskussion, at man godt kan vedtage en række ting og sende en masse signaler, men man skal også huske at medregne, hvordan det så vil fungere ude i virkeligheden. Og der tror jeg i virkeligheden man må sige, at de erfaringer, der er fra de andre nordiske lande, er blandede, forstået på den måde, at det jo ikke er sådan, at man har fået afskaffet prostitution. Man har måske fået afskaffet noget af prostitutionen, men der er også noget andet, som er kommet til at foregå under nogle former, som er, jeg havde nær sagt endnu mere uhyrlige. Derfor synes jeg, at man skal tænke hele paletten rundt, når man laver politik på det her område.

Betyder det så, at vi er færdige, og at de sidste sejl er sat og alt det der? Næh, det, der jo er opgaven nu, er at se på, hvordan regeringens initiativer så har virket på prostitutionsområdet, hvilke konsekvenser de ændringer af lovgivningen, man har lavet, har haft, og hvor vi så står.

Endelig er der som det sidste det her med, hvor meget man skal botanisere i forskellige ting alt efter ens temperament i det her spørgsmål og også andre spørgsmål. Der kan jeg med det samme sige, at jeg uden at gå i detaljer kan oplyse om masser af punkter, hvor socialdemokratiske kongresser gennem tiden har vedtaget ting, som vi så har haft til opgave at arbejde med her på Christiansborg. Nogle

af dem er vi nået langt med, og nogle af dem er vi ikke nået så langt med.

Kl. 11:26

Kl. 11:24

Formanden:

Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 11:24

Tom Behnke (KF):

Jeg skal ikke holde fast i emnet forbud mod købesex. Jeg har helt principielt den holdning, at det er lidt mystisk, at noget, der er tilladt at sælge, er forbudt at købe. Det er sådan meget mærkeligt, altså enten-eller. Så jeg er enig med regeringen på det punkt.

Der er noget andet, jeg lige vil spørge om, nemlig det, som hr. Ole Hækkerup gav som svar tidligere, om forældelsesfristerne i forhold til pædofilisager, hvor forældelsesfristen for at anmelde i dag løber, fra offeret fylder 18 år, og forældelsesfristen er 10 år. Det giver 28 år. Men forældelsesfristen bliver så udvidet til, at den starter ved det 21. år, og så fik hr. Ole Hækkerup det til at blive til, at så kan man blive helt op til 36 år. Men hvordan kan 21 plus 10 blive til 36? Det må da alt andet lige give 31, eller har jeg overset noget i forslaget? Er der et andet sted, hvor forældelsesfristen, altså de 10 år, forlænges? Bliver den også udvidet, for det har jeg ikke fundet i forslaget?

Kl. 11:25

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:25

Ole Hækkerup (S):

Ja, der kommer forældelsesfrist op til 15 år. Det har man sådan set allerede i dag, men hvad der kommer til at ligge inde under forældelsesfristen på de 15 år, bliver med det her lovforslag udvidet, sådan som jeg læser lovforslaget.

Kl. 11:25

Formanden:

Hr. Tom Behnke.

Kl. 11:25

Tom Behnke (KF):

Det tror jeg er en misforståelse. Det med de 15 år er, hvis offeret var under 15 år på gerningstidspunktet, og det er noget andet. Men lad det ligge, der er heller ingen grund til, at vi skal stå og diskutere det. Det var bare, om jeg havde overset noget, men det tror jeg så ikke jeg har.

Nej, jeg vil så hellere spørge om noget, der handler om politik, for det, man har gjort med den her gennemgang, er, at man har bedt Straffelovrådet om at gennemgå hele kapitel 24, bl.a. fordi man gerne vil være sikker på, at proportionaliteten er i orden, altså at forskellige forbrydelser straffes, efter hvor strafværdige de er. Det har så fået regeringen til at fremsætte et forslag om, at i de tilfælde, hvor offeret forveksler gerningsmanden med en anden, altså i nattens mulm og mørke, nedsætter man strafferammen fra 6 år til 4 år. Det skal i fremtiden ikke betragtes som særlig alvorligt.

Samtidig gør man det, at hvis det er sådan, at offeret har været stærkt beruset eller er blevet overrumplet, som det hedder, så udvider man strafferammen fra 4 år til 8 år. Der er det altså bare lige, jeg vil høre, hvorfor det er mindre slemt, at offeret forveksler gerningsmanden med en anden, end at offeret bliver overrumplet? Hvorfor er det mindre slemt?

Kl. 11:26

Formanden:

Ordføreren.

Ole Hækkerup (S):

Sådan som jeg husker bemærkningerne til det her lovforslag, lige præcis når det handler om forveksling – men det kan vi jo kigge efter – fremgår det også af bemærkningerne, at selv om man ændrer strafferammen for det, er det ikke, fordi man ønsker mildere straf.

Kl. 11:27

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 11:27

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg bare spørge hr. Ole Hækkerup, om Socialdemokraterne mener, at rufferiparagraffen beskytter de prostituerede, sådan som den er nu, og sådan som den vil være efter L 141, og i givet fald hvordan.

Kl. 11:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:27

Ole Hækkerup (S):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll er jo lidt tilbage i diskussionen om prostitution. Kan man sige, og det var i virkeligheden lidt det samme, som hr. Tom Behnke også var inde på, at det på alle måder er sådan, at retstilstanden er fornuftig? Det var det, hr. Tom Behnke nævnte, med, når man henholdsvis køber og sælger seksuelle ydelser. Hvilken retstilstand vil der opstå, efter at det her lovforslag er vedtaget? Vil der stadig være noget at diskutere?

Ja, det mener jeg i høj grad stadig der vil være. Men der synes jeg, at det logiske er at gå ind og spørge: Hvad er der kommet ud af de stramninger, vi har lavet her? Hvor meget effekt har de i praksis haft? Der har jeg jo set, at nogle forskellige har været ude at sige, at de konkrete ting, der ligger i det her lovforslag – og det fremgår bl.a. af høringssvarene – er der nogle der tror ikke vil have den store effekt. Jeg håber da, at nogle af stramningerne vil have en forøget effekt.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:28

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ja, det var der ikke meget svar i, jeg prøver igen: Hvordan ser Socialdemokraterne på spørgsmålet om, om rufferiparagraffen beskytter de prostituerede, både nu og efter lovforslagets eventuelle vedtagelse, og i givet fald hvordan?

Jeg spørger faktisk af et blødende hjerte med det udgangspunkt, at vi skal interessere os for, hvordan folk får det på baggrund af lovgivningen, hvilke muligheder de har. Hvordan bliver de prostituerede beskyttet? Det er mit spørgsmål til hr. Ole Hækkerup.

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:28

Ole Hækkerup (S):

Jamen der tror jeg, at hr. Simon Emil Ammitzbøll og jeg i virkeligheden kan have en fælles tilgang, hvis vi prøver at lægge lovgivningen lidt til side og spørger: Hvad er det for en virkelighed, det her skal fungere i? For både hr. Simon Emil Ammitzbøll og jeg kan jo fint se – og det er også det, som, så vidt jeg er orienteret, erfaringer-

ne fra Sverige og Norge tyder på – at sådan som de lovgivningsmæssigt har grebet det an, er de endt med at have noget, som virkeligheden er meget værre. Altså, de er endt med at have en, hvad skal man sige, sort sektor. Sådan som jeg har forstået det, er det noget med, at man ringer og bestiller en pizza, og så foregår det hele meget gedulgt. Det bliver værre, og voldsanvendelsen bliver værre.

Det vil sige, at de har lavet en lovgivning, hvor den praksis, der er kommet, efter de lavede lovændringen, i virkeligheden har fremmet et hårdt og kriminaliseret og groft miljø. Det er også derfor, jeg er lidt forsigtig med de der patentløsninger, hvor man går ind og siger, at nu skal der bare kriminaliseres, for så ender man i virkeligheden med at stå og have skabt noget, der er meget, meget sort.

Men det er også derfor, jeg siger, at jeg er meget parat til også senere at se på det med, hvad det her har betydet for situationen ude i den virkelige virkelighed, og så måle lovgivningen op på det. Betyder det dermed, at vi er færdige med at diskutere det her eller gøre noget ved det? Nej, det betyder det overhovedet ikke.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Fru Lisbeth Bech Poulsen som ordfører for SF.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. SF's retsordfører kunne ikke være her i dag, så I må nøjes med mig, men det skal selvfølgelig ikke betyde, at der ikke kan stilles spørgsmål.

Endelig kom den modernisering, nemlig moderniseringen af straffelovens kapitler om seksualforbrydelser, som vi har ventet længe på, og i mellemtiden har alle partier haft forskellige ønsker til, hvordan både den ene og den anden paragraf skulle se ud. Det gælder også SF.

Der er ingen tvivl om, at paragrafferne vedrørende seksualforbrydelser trængte til en modernisering, og der kan nu også ryddes op i nogle uheldige ting, såsom en udnyttelse af en persons forsvarsløse tilstand, hvor offeret ikke er i stand til klart at svare ja eller nej, hvilket der før faktisk var risiko for gav en lavere straf end straffen for den voldtægt, hvor offeret gjorde aktiv modstand. Det er naturligvis ikke rimeligt.

Lovforslaget bygger i vidt omfang på Straffelovrådets anbefalinger, om end regeringen har valgt at justere et par steder. Vi er ikke i tvivl om, at Straffelovrådet består af dygtige mennesker, der har lavet et grundigt stykke arbejde, men vi vil godt sige, at det ikke er ideelt, at de mennesker, der bl.a. skal tage stilling til voldtægt og incest, udelukkende er mænd. Set ud fra et ligestillingsperspektiv, er det bare ikke godt nok, og heldigvis har vi fået lovning på, at det vil der blive rettet op på.

Et af de steder, hvor regeringen har valgt at lave ændringer, handler om forældelsesfristen for strafansvaret for seksuelle overgreb mod børn. Her udvider vi fristen med yderligere 3 år, det er vigtigt – mange får først senere i livet mod til at gøre op med den forfærdelige fortid – og det harmonerer godt med, at samleje med børn under 12 år fremover skal betragtes som voldtægt. Det skal naturligvis følges af den rette hjælp til ofrene, for at de i en vis udstrækning kan lægge den grimme fortid bag sig. For vi ønsker en streng kurs over for overgreb mod børn, som jo ofte bliver mærket for resten af livet.

Til gengæld har Straffelovrådet ikke imødekommet SF's ønske om en paragraf som den, de har i Norge, om uagtsom voldtægt. Vi har ellers uagtsomhedsparagraffer mange andre steder i lovgivningen, og den var såmænd også med i forarbejderne til straffeloven i 1930, men røg ud, da det efter sigende var bekymrende i forhold til ægteskabet og specielt mændenes ægteskabelige rettigheder i ægte-

skabet. Men vi må jo tage til efterretning, at Straffelovrådet ikke synes, at det var en god idé i denne omgang, og vi håber, at tiden modnes i forhold til det, og at det kan tages op igen på et senere tidspunkt. Den ville nok ikke afstedkomme en masse domfældelser, det har den ikke gjort i Norge, men den ville holde hånden under de værste frifindelser, som der findes et par grove eksempler på; det er bl.a. eksemplet med den mand, der slap af sted med at voldtage en grønlander, fordi han ikke forstod grønlandsk, og eksemplet med de fire rockertyper, der voldtog en tilfældig kvinde på en strand, men blev frifundet, fordi hun ikke turde sige fra.

Endelig vil jeg nævne et forslag, som slet ikke blev til noget trods fælles ønske om det, nemlig om kriminalisering af køb af sex. Også her fulgte vi Straffelovrådets indstilling om at lade være. Det er dog stadig SF's politik, og måske når vi også med tiden derhen. Det er bare ikke lige nu. Til gengæld lægger vi så vægt på indsatsen mod mellemmandsvirksomhed og menneskehandel, som groft udnytter andres prostitution. Vi skal i hvert fald ikke lægge debatten om prostitution død. Vi skal fortsat tematisere og problematisere emnet, ikke mindst fordi mange, som mere eller mindre frivilligt har valgt det som levevej, er tvunget af fattigdom, misbrug eller sociale problemer.

Vi kan naturligvis bakke forslaget op. Det er fornuftigt at gennemse strafferammerne og modernisere, men vi skal naturligvis ikke stoppe her. Af de 500 årligt anmeldte voldtægter fører kun ca. 100 til en dom, og hvem ved, hvor mange flere voldtægter der egentlig sker? Mange tør ikke anmelde det, fordi de kender gerningsmanden og ikke vil have det frem, andre af frygt for mistænkeliggørelse. Her har vi noget at arbejde med, som ikke kun løses med straf, og det skal vi fortsat gøre.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Der er ingen korte bemærkninger, så jeg går videre til Enhedslistens ordfører, og det er fru Pernille Skipper.

Kl. 11:34

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil starte med at sige, at det her jo er et voldsomt stort lovforslag, som hele Folketinget har ventet på i lang tid. Man har gennemgået et helt kapitel i vores straffelov, som handler om seksualforbrydelser, og det er ikke noget, som skal hastes igennem behandlingen, mener vi i Enhedslisten. Det er noget, hvor vi skal dykke ned i alle elementerne og sørge for, at vi også kan stå inde for de præcise udformninger. Derfor vil jeg starte med et forbehold fra Enhedslistens side og med et ønske om at få en grundig udvalgsbehandling af det her lovforslag.

Jeg vil derudover starte med at sige, at vi i Enhedslisten selvfølgelig er skuffede over, at regeringen har valgt ikke at fremsætte forslag om en kriminalisering af købesex, altså det at købe andre menneskers kroppe.

Først og fremmest synes vi, det er lettere pinligt, at regeringen ikke har gennemført en egentlig undersøgelse af behovet og mulighederne for det, som der står i regeringsgrundlaget. Det at foretage en rent juridisk undersøgelse i Straffelovrådet uden inddragelse af hverken nuværende eller tidligere prostituerede, de sociale organisationer, der har årelang erfaring med arbejdet, er altså dybt problematisk. Samtidig kan vi også se i både høringsvarene og i mediernes, at der er en massiv kritik af Straffelovrådets gengivelse af erfaringerne fra Sverige, hvor de jo altså har et forbud mod købesex.

Straffelovrådet anser desuden i deres konklusion og diskussion af, hvorvidt man skal indføre forbud mod købesex, prostitution som »sex mellem samtykkende voksne«. Der overser de altså, at der er væsentlige pushfaktorer, der fører ind i prostitution, at det altså er noget, som man ofte ender i, hvis man har været udsat for overgreb i

barndommen, hvis man lever i fattigdom eller har andre store sociale problemer, og at der desuden også netop udveksles penge, og derfor opstår der et magtforhold, der ikke er ligeværdigt.

Derfor mener vi, at udgangspunktet er helt forkert. Vi mener, at en rent juridisk vurdering af det her område er dybt kritisabelt.

Samtidig vil jeg også sige fra Enhedslistens side, at vi jo er helt med på, at en kriminalisering af kunderne ikke kan stå alene. Der skal sættes på sociale tiltag. Det har regeringen så også valgt at fremføre i medierne som et argument for, at de gør noget, nu når der ikke bliver indført et forbud mod købesex. Det er dog igen en lille smule pinligt, at man i den situation vælger at prale af nogle i forvejen afsatte satspuljemidler, som jo i øvrigt ikke er varige, og af nogle tiltag, som gavner handlede kvinder og ikke alle prostituerede, altså ikke gavner dem, der ikke er identificeret som ofre for menneskehandel. Selv om vi jo selvfølgelig for øvrigt er utrolig glade for netop den finanslovsaftale, regeringen indgik med Enhedslisten, som indeholder de tiltag, er det altså ikke tilstrækkeligt.

Vi synes, det er vigtigt, at man sender et klart signal om, at det ikke er i orden at købe andre menneskers kroppe til seksuelle ydelser. Det er skadeligt for langt de fleste af dem, der er i prostitution. Man kan ende med posttraumatisk stress, og det er altså ikke et arbejde, som alle andre. Man kan ikke sammenligne det at sælge seksuelle ydelser med det at sælge biler eller andre genstande. Det er simpelt hen ikke realiteten.

Sluttelig vil jeg sige, at der selvfølgelig er behov for en revision af straffelovens kapitel 24. Det er rigtig godt, at Straffelovrådet har arbejdet grundigt med det. Nu skal vi selvfølgelig også arbejde grundigt med det i Folketinget. Der har været nogle dybt forældede tilgange til seksualforbrydelser, f.eks. at det skulle straffes mildere, hvis offeret var i en hjælpeløs tilstand, fordi vedkommende f.eks. var meget fuld og derfor ude af stand til at modsætte sig en voldtægt, end hvis offeret var i stand til at sige nej.

Derfor er jeg glad for, at regeringen har valgt netop den model, som bliver fremlagt i det her lovforslag, hvor man altså straffer de ting på lige fod. Der er f.eks. også lagt op til en generel afskaffelse af de forskellige henvisninger til, at ægteskab skulle være en formildende omstændighed i forbindelse med seksualforbrydelser. Det synes vi selvfølgelig også er rigtig positivt.

Det er rigtig vigtigt, at vi ser på seksualforbrydelser som en krænkelse af den personlige integritet og individets ret til at bestemme over sin egen krop og altså ikke bare som en krænkelse af sådan en generel blufærdighed i samfundet.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Det forslag, der ligger her, er jo omfattende, for det er mange forskellige ting inden for straffelovens kapitel 24, regeringen tager fat på.

Vi synes, det er godt, at man går ind og ser på området omkring voldtægt og den måde, der bliver straffet på, for at straffen i flere tilfælde bliver højere.

Vi synes også, det er godt, at man går ind og straffer for pædofile overgreb, og at man øger forældelsesfristen. Jeg vil dog i forhold til den øgede forældelsesfrist sige, at vi gerne havde set, at man havde øget den væsentlig mere, eller at man slet ikke havde haft nogen forældelsesfrist, når det gælder seksuelle overgreb på børn. Der er ingen grund til at beskytte de pædofile imod at blive retsforfulgt.

Endelig er der spørgsmålet om prostitution og bordelprostitution, hvor man desværre ikke gør noget ved de problemer, der er. Med

den rufferiparagraf, vi har i lovgivningen i dag, er det i virkeligheden sådan, at de prostituerede sættes i en meget udsat position, fordi de ikke selv kan vælge samarbejdspartnere.

Når de f.eks. skal have beskyttelse eller de skal have telefondamer osv., kan de ikke selv vælge samarbejdspartnere, men må vælge nogle, som er ligeglade med, at de risikerer at blive straffet. Dermed er det næppe guds bedste børn, de får som samarbejdspartnere. Enten kan de vælge det, eller også kan de vælge ikke at gøre noget for deres egen sikkerhed, og så overlader vi i virkeligheden de prostituerede i bandernes vold, sådan som vi også har set det med nogle af de overgreb, der har været omtalt de seneste par uger.

Jeg synes, det er meget, meget asocialt, at vi ikke gør noget for at beskytte denne gruppe mennesker, alene på grund af nogle moralske overvejelser om, at nogle ikke kan lide den måde, de her mennesker lever deres liv på.

Den måde, som rufferilovgivningen er på i dag, minder mig i virkeligheden om det, som blev kaldt den grimme lov, der blev lavet i begyndelsen af 1960'erne, hvor der blev indført en særlig kriminalisering af kunder hos homoseksuelle prostituerede. Dengang sagde den radikale ordfører Else-Merete Ross, at man skulle huske på, at det på lovforslagets debetside måtte anføres, at hvis loven blev gennemført, ville det medføre en kriminalisering af en gruppe mennesker, der bortset fra denne specielle tilbøjelighed ikke var på kant med samfundet.

Det er jo sådan set også det, man gør med de prostituerede i dag. Det er kvinder, som ikke nødvendigvis er på kant med samfundet, men på grund af deres specielle tilbøjelighed, nemlig at udføre de her ydelser, kommer de pludselig på kant med samfundet. Og hvis man gennemfører et købesexforbud, sådan som nogle ønsker, går man endnu mere i den retning, hvor man kriminaliserer mennesker, som i øvrigt er lovlydige borgere. Det vil vi selvfølgelig ikke være med til i Liberal Alliance. Vi synes, man skal gå den modsatte vej og se på, hvordan man kan sikre, at de prostituerede kan have et samarbejde med nogen, der f.eks. kan stå for deres sikkerhed, så de ikke skal være i så udsat en position, som de er i dag.

Endelig synes jeg også, at vi som politikere skal passe på med at lovgive ud fra vores moral. I stedet for at lovgive for at sikre, at folk ikke begår overgreb på andre mennesker og ikke skader andre mennesker, er det vores personlige moral, vi prøver at ophøje til lovgivning.

Må der ikke tjenes penge på seksuelle ydelser? Det siger Enhedslistens ordfører f.eks. Skal vi så også forbyde f.eks. at producere porno, for der tjenes der sådan set også penge på sex? Man kunne også overveje, om man skulle forbyde datingsider på internettet, for der tjenes der sådan set også masser af penge på, at andre mennesker dyrker sex – hvis vi endelig skal se på det på den måde.

I øvrigt vil jeg godt afslutningsvis tilføje, at i onsdags havde vi en hasteforespørgsel om, om der skulle være høring i forhold til offentlighedsloven. Forleden dag sagde justitsministeren: Nej, når man nu havde betænkningen, så havde man en høring af betænkningen, og derfor behøvede man ikke at have en høring af lovforslaget. Det her er jo et glimrende eksempel på, hvorfor det er så problematisk. Der er jo seks eller syv områder, hvor regeringen ikke følger den betænkning i det her lovforslag, og dermed er der faktisk nogle af høringsparternes høringssvar, der kommer til at fremstå mere positive – og måske også mere negative – end de egentlig er over for lovforslaget.

Derfor synes jeg bare, at vi endnu en gang har fået et godt eksempel på, hvorfor den procedure med høring er så problematisk, for der er faktisk nogle, der kommer til at fremstå, som om de mener noget andet om lovforslaget, end de gør, fordi regeringen har valgt at botanisere i det, som Straffelovrådet er kommet med.

Liberal Alliance synes, der er gode elementer i det her lovforslag. Der er andre steder, hvor vi ikke synes det er så godt, men det kan vi jo se nærmere på i udvalgsarbejdet.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så går vi til den konservative ordfører, hr. Tom Behnke.

Kl. 11:45

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Det bliver ikke nemt på 5 minutter at gå et så omfattende lovforslag igennem, og derfor vil jeg prøve lidt i overskrifter at fokusere på de steder, hvor vi fra konservativ side har fundet det vigtigt lige at sætte foden ned.

Udgangspunktet for hele den her debat var jo, at vi fra konservativ side før folketingsvalget havde et ønske om, at vi skulle fordoble straffen for overfaldsvoldtægt, så udgangspunktet var 5 års fængsel for en overfaldsvoldtægt. Det var man ikke klar til, man mente, det var uhensigtsmæssigt at gennemføre den lovændring på det tidspunkt. Man ville gerne lige afvente, at de i Straffelovrådet blev færdige med deres gennemgang af hele kapitel 24, altså om seksualforbrydelser, fordi man ville være sikker på, at proportionerne var i orden i den udformning, straffeloven ville få i fremtiden. Så man skulle ikke bare sådan tage ét område og løfte straffen der, nej, man skulle se det i en sammenhæng og i en helhed, så proportionerne var i orden. Så er spørgsmålet, om det er sket med det lovforslag, vi nu har liggende foran os i dag. Og dertil er svaret: Nej, det er det ikke. Man har slet ikke benyttet chancen for at få proportionerne i orden.

Det, der er sket med lovforslaget, er, at ved stort set alle andre former for seksualforbrydelser hæver man enten strafudmålingen eller strafferammen, undtagen når det lige nøjagtig drejer sig om egentlig voldtægt – der gør man det ikke. Og det giver altså to problemer i det lovforslag, der ligger foran os.

Det ene er, at straffen for voldtægt og overfaldsvoldtægt ikke kommer til at stige med det her lovforslag, og det var et klart konservativt ønske – jeg vil endda sige et krav – at det skal straffes langt hårdere, end det bliver i dag. Så det er det ene, og der er vi simpelt hen uenige.

Men det andet er, at det jo bliver endnu værre end som så med proportionerne, for forskellen mellem alle mulige andre former for seksualforbrydelser og så egentlig voldtægt bliver mindre. Det vil sige, at forskellen mellem, om det er en egentlig voldtægt, eller det er alle mulige andre former for seksualforbrydelser, bliver mindre. Det er ikke, fordi jeg mener, at alle andre former for seksualforbrydelser ikke skal straffes – selvfølgelig skal de det. Men der skal være forskel. Proportionerne skal være i orden, og det var egentlig det, der var hovedopgaven for Straffelovrådet at se på, og det har regeringen så ikke gjort noget ved i det forslag, der ligger.

I øvrigt er det problematisk, at selv meget forskelligartede seksualforbrydelser nu får den samme strafferamme. Det er jo det, man gør. Jeg ved godt, at man i bemærkningerne til lovforslaget skriver noget om, at i selve strafudmålingen skal der være forskel, men det er et problem, at selv meget forskelligartede seksualforbrydelser kommer ind i samme paragraf med samme strafferamme. For hvad er det, strafferammen er til for? Ja, det er jo bl.a. for, at man som borger kan se, hvad politikerne, hvad samfundet mener er strafværdigt. Hvad er særlig strafværdigt, og hvad er meget strafværdigt? Det kan man se i strafferammen.

Men ved det, at man lægger selv meget forskelligartede forbrydelser ind i den samme strafferamme, er det, som om det er det samme, altså at det er lige strafværdigt. Men det er det ikke, og der synes jeg, at vi i den grad forspilder chancen. Man burde med den her meget omfattende lovændring have sørget for, at proportionerne var i orden. F.eks. er det jo lidt mystisk, at man siger, at det i fremtiden ikke er særlig slemt, hvis det er sådan, at offeret forveksles gerningsmanden med en anden, altså hvis man i nattens mulm og mørke

ikke lige har opdaget, at det sådan set ikke var ens partner, men en anden, der havde tilsneget sig muligheden. Der sætter man strafferammen ned fra 6 år til 4 år. Men samtidig gør man det, at man sætter strafferammen til 8 år, hvis det er sådan, at offeret er blevet overrumplet. Så er der måske nogle, der sidder og tænker: Hvad er det egentlig? Ja, det er f.eks., hvis den professionelle behandler i en situation, hvor man er hos lægen, kiropraktoren, en massør eller en fysioterapeut eller lignende og er mere eller mindre afklædt, misbruger situationen til f.eks. at lave beføling. Så er strafferammen altså 8 år! Det er den samme strafferamme, der er for fuldbyrdet voldtægt – med vold, lemlæstelse af offeret. Der er strafferammen også 8 år.

Det vil sige, at ser man på strafferammerne, ses det, at det er, som om det fremover er det samme; vi betragter det som værende det samme og lige strafværdigt. Jeg ved da godt, at når man så læser ned i bemærkningerne, kan man se, at der står, at når selve straffen skal udmåles, så skal forskellen kunne ses dér. Men det er ikke en hensigtsmæssig måde at lave lovgivning på, når nu vi har et helt kapitel om, hvad formålet er med, at man siger, at udgangspunktet for straffen for en af de her forbrydelser er 8 måneder, når strafferammen er 8 år! Hvad er det for en vanvittig grov overtrædelse, der kan gøre, at straffen for forbrydelsen så bliver 12 gange højere?

Det sidste, jeg vil nævne, er, at der altså ligger et kæmpe problem i, at forskellen mellem strafferammen og den udmålte straf med det her lovforslag bliver endnu større, endnu mere grotesk, og at det bliver endnu mere uforståeligt, hvorfor Folketinget har vedtaget den kæmpe strafferamme, når den slet ikke bliver udnyttet. Det burde ministeren have gjort noget ved.

Afslutningsvis skal jeg blot opfordre ministeren til, at det her kommer til forhandling – det håber jeg – og at vi kan finde hinanden, og at det her er noget, vi kan debattere, og ikke bare er et forslag, som man kan tage eller lade være.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så er det netop justitsministeren, der får ordet.

Kl. 11:51

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og tak for en god debat, som jo både afspejler, at det er et omfattende forslag og – synes jeg – trods alt også afspejler, at langt, langt den største del af lovforslaget bliver modtaget meget positivt fra alle sider. Så det siger jeg mange tak for.

Der er jo som sagt tale om et lovforslag, der – som det også er blevet sagt – i overvejende grad bygger på Straffelovrådets betænkning fra sidste efterår om seksualforbrydelser, og det, der jo er intentionen, er at bringe straffelovens regler om seksualforbrydelser up to date, populært sagt, så de også passer med det samfund, vi kender i dag. Dermed vil lovforslaget medvirke til, at straffelovens regler om seksualforbrydelser effektivt beskytter den enkeltes seksuelle frihed og ikke mindst selvbestemmelsesret. Så det er et vigtigt forslag.

Jeg er helt opmærksom på, at der er dele af forslaget, som efter debatten i dag kræver en udbygning og en uddybning af argumentationsrækken, og det stiller vi gerne op til. Men jeg vil dog alligevel sige, at jeg synes, at der har været relativt bred opbakning til det.

Så med de ord tror jeg, at jeg selvfølgelig som altid vil tilbyde, at vi naturligvis gladeligt står til rådighed i Folketingets Retsudvalg for en grundigere diskussion og en grundigere besvarelse af nogle af de spørgsmål, der er rejst her i dag.

Kl. 11:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak, det bliver der brug for med det samme. Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 11:53

Kl. 11:56

Karsten Lauritzen (V):

Nu siger justitsministeren godt nok, det blev positivt modtaget, men jeg hørte noget andet. Jeg hørte sådan set, at et flertal af Folketingets partier udtrykte nogen betænkelighed ved visse dele af lovforslaget. Man kan jo undre sig lidt over det, men det kan vi som sagt tage senere. Jeg håber da, der vil være flertal for at lave en række ændringsforslag, for der er virkelig meget i det her lovforslag, som giver anledning til nogle større overvejelser over, hvad konsekvenserne kommer til at være på længere sigt.

En af de ting, som jeg vil spørge justitsministeren om, er, at en del af lovforslaget handler om, at som noget nyt bliver der mulighed for ved barprostitution, escortprostitution og gadeprostitution at anvende indgreb i meddelelseshemmeligheden, dvs. telefonaflytning og andet, selvfølgelig hvis retsplejelovens bestemmelser er opfyldt. Det er jo noget, som man normalt kun gør, hvis der er en strafferamme på 6 år, f.eks. ved mistanke om menneskehandel og andet. Hvad er baggrunden for denne meget principielle udvidelse af den mulighed, så den også kan anvendes over for noget, som jo i dag faktisk er lovligt, nemlig escortprostitution?

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Justitsministeren.

Kl. 11:54

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det er, fordi det er alvorligt og der foregår alvorlig kriminalitet, og det skal der være mulighed for også at efterforske med alvorlige redskaber. Det er klart, at betingelserne for at benytte sig af indgreb i meddelelseshemmeligheden skal være opfyldt. Det signal ønsker regeringen at sende med ændringen her, at der bestemt er alvorlig kriminalitet til stede. Er den tilstrækkelig alvorlig, og falder den ind under anvendelsesområdet for anvendelse af indgreb i meddelelseshemmeligheden – det kan være telefonaflytning, som spørgeren selv siger – ja, så skal det bruges, fordi det er alvorlig kriminalitet.

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Karsten Lauritzen.

Kl. 11:55

Karsten Lauritzen (V):

Man kunne også få indtryk af, at justitsministeren ønsker at benytte sig af det her redskab og en række andre ting i det her lovforslag til at chikanere de folk, der har prostitution som erhverv. Der er også nogle, som i hørings svarene påpeger, at det virker, som om justitsministeren ikke ønsker at lave et forbud mod købesex. Det ville jo være ærligt at sige det, hvis man har det synspunkt, det har vi ikke i Venstre, og det siger man så, at man ikke har i Socialdemokratiet. Men på den anden side har man en række tiltag for at chikanere de folk, der jo erhverver sig en indtægt ved det, der principielt er et lovligt erhverv i Danmark, nemlig prostitution, som justitsministeren ikke vil forbyde.

Det er jo bare, og det vil jeg godt bede justitsministeren forholde sig til, meget principielt, når man pludselig – ud over den generelle regel om en strafferamme på 6 år for at bruge indgreb i meddelelseshemmeligheden – udvider det yderligere til også at omfatte sådan noget som escortprostitution.

Anerkender justitsministeren ikke, at det her er et principielt skred, og at der måske skulle være en lidt større debat om det, end at det bare er noget, der sådan er gemt dybt nede i et meget, meget stort lovforslag?

Første næstformand (Bertel Haarder):

Justitsministeren.

Kl. 11:56

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Jeg håber trods alt, at jeg og hr. Karsten Lauritzen er enige om, at rufferi allerede i dag er kriminelt. Altså, det, vi taler om her, er rufferi. Og det er jo altså strafbart allerede i dag at drive den slags virksomhed så at sige, og det bliver så udvidet med, at hvis nogen driver virksomhed med andres barprostitution, escortprostitution eller gadeprostitution og i øvrigt gør det så alvorligt, at man kan tage telefonaflytninger og andet i brug, ja, så kan man gøre det.

Altså, det her handler om at skærpe indsatsen over for rufferi. Det er det, det her handler om. Der er tale om alvorlig kriminalitet, og derfor skal der også kunne bruges alvorlige værktøjer fra politiets side for at kunne efterforske den her kriminalitet.

Kl. 11:57

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 11:57

Tom Behnke (KF):

Det er jeg sådan set enig i, når der er tale om egentligt rufferi og alfonseri, men der er jo rejst massiv kritik af både de eksisterende bestemmelser og de kommende. Kritikken går på, at det er en kæmpe gråzone, og det er meget, meget svært at vide, hvornår man bevæger sig ind i det område, og hvornår man ikke gør.

Det vil sige, at så længe der er meget, meget uklare paragraffer, er det sådan set ikke rimeligt, at myndighederne er enormt strenge og konsekvente over for dem, der overtræder bestemmelsen, hvis de faktisk ikke ved, hvornår de gør det.

Så vil ministeren være villig til at lytte til den kritik, der er af lige præcis paragrafferne om rufferi og alfonseri, og få dem gjort krystalklare, så hverken de prostituerede eller dem, der ønsker at hjælpe de prostituerede, uforvarende kommer til at gøre noget strafbart?

Kl. 11:58

Første næstformand (Bertel Haarder):

Justitsministeren.

Kl. 11:58

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det har vi selvfølgelig alle sammen en interesse i. Jeg tror, at jeg uden selv at have været til stede ved Straffelovrådets behandling af det her spørgsmål kan sige, at den udvidelse af rufferibegrebet, som jo ligger i Straffelovrådets anbefaling – nemlig at rufferi altså ikke vil omfatte bordelprostitution, men også barprostitution, escortprostitution og gadeprostitution – lige nøjagtig handler om at skabe klarhed. For hvorfor skal det kun omfatte bordelprostitution, men ikke barprostitution, escortprostitution eller gadeprostitution, når man bedriver rufferi? Hvorfor skal det være sådan? Det betragter jeg som et element til at skabe klarhed. Det er det ene ben så at sige i forslaget.

Det andet er så, at med den ændring bliver strafmaksimum for, som det hedder, at drive virksomhed med andre – altså barprostitution, escortprostitution eller gadeprostitution – fængsel i 4 år, hvor strafferammen i dag, altså med undtagelse af hvis der er tale om menneskehandel – er fængsel i 3 år.

Det er så, som hr. Karsten Lauritzen spurgte om før, også muligt nu at benytte sig af indgreb i meddelelseshemmeligheden, altså eksempelvis telefonaflytning, hvis betingelserne herfor selvfølgelig er opfyldt.

Det er bare for at sige, at der selvfølgelig her er tale om en skær-
pelse af indsatsen over for dem, der bedriver rufferi, og det er rege-
ringens oprindelige og klare ønske, at det signal skal sendes. Og det
mener vi at vi gør med de ændringer, som vi jo har lavet på bag-
grund af de overvejelser, der har fundet sted også i Straffelovrådet.

Kl. 12:00

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Behnke.

Kl. 12:00

Tom Behnke (KF):

Den del er jeg enig i. Det er sådan set ikke det, der er problematisk i
forhold til at komme efter dem, der er de egentlige forbrydere. Pro-
blemet i dag er, at nogle, som ikke er forbrydere, bliver dømt for at
være det. Det er det, der er problemet. Vi vil fra konservativ side se-
nere fremsætte et forslag her i Folketinget, der skal forbedre forhold-
ene for de prostituerede og give bedre hjælp til de prostituerede, så
det bliver mere afklaret. Det forslag kommer, og det får vi en debat
om senere.

Nu, når jeg har muligheden for det, vil jeg også godt sige, at de 5
minutters ordførertale jo var alt for lidt i forhold til så omfattende et
lovforslag, det skulle vi nok have haft tænkt over.

Derfor nåede jeg slet ikke at sige, at jeg faktisk synes, at der er en
masse positive ting i det her lovforslag. Det er godt, at vi nu får det
moderniseret. Det er godt, at vi får sat offeret i centrum. Det er ikke,
hvordan offentligheden i øvrigt betragter det her, men det er offeret,
vi tænker på, og det er den forbrydelse, der sker mod offeret, vi øn-
sker at straffe i fremtiden.

Det er også godt, at vi får strammet op over for overgreb på børn.
Vi kommer meget mere efter de pædofile og kan lave nogle pålæg,
der også rækker ud over, at de bliver straffet osv. Og det er godt, at
forældelsesfristerne trods alt bliver udvidet osv.

Men bundlinjen er alligevel, at der har været meget kritik, og vi
er også meget bekymrede for mange af de ting, der står her. Så en
ting er, at ministeren er villig til at lave en teknisk gennemgang og
svare på spørgsmål – det er jo fair nok, det er sådan set regeringens
opgave – men en anden ting er: Er regeringen også villig til at for-
handle ændringer i lovforslaget?

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):
Justitsministeren.

Kl. 12:01

Justitsministeren (Morten Bødskov):

For at svare på det sidste først: Det er jo sådan for enhver regering,
at man selvfølgelig håber, at man får flertal for det, man fremsætter.
Det er sådan set meget enkelt. Derfor agter vi jo selvfølgelig at ar-
bejde for at få flertal for regeringens forslag til, hvad der skal være
gældende politik på området. Vi skal huske på, at hele Folketingets
Retsudvalg bad Straffelovrådet om at se på det her, så vi håber op-
rigtig talt på, at der vil være bred enighed om, at når man har sagt a,
siger man også b. Når man med andre ord har bedt Straffelovrådet
om at gennemgå det her – indrømmet – meget komplicerede kapitel,
ja, så kan man også finde sammen om at bakke op om det. Det synes
jeg vil være rimeligt.

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeg kan jo sige til hr. Behnke, at jeg har administreret taletiderne me-
get liberalt i dag. Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærk-
ning.

Kl. 12:02

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det glæder os altid, når der bliver administreret liberalt.

Jeg synes lige, jeg til det sidste fra justitsministeren vil sige, at
hvis man nu bare gennemførte alt, som Straffelovrådet havde anbe-
falet, og præcis på den måde, så var det måske lidt nemmere og et
mere retfærdigt synspunkt at have, altså at Folketinget var forpligtet
til at stemme for lovforslaget. Men sådan forholder det sig jo ikke.

Jeg vil gerne spørge til det med rufferibestemmelserne. På hvil-
ken måde mener ministeren, at rufferibestemmelserne sikrer en be-
skyttelse af de prostituerede, som lovgivningen er i dag, henholdsvis
som lovgivningen vil blive efter gennemførelsen af L 141?

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):
Justitsministeren.

Kl. 12:02

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det er meget enkelt. Det ligger helt i forlængelse af det, som jeg sva-
rede hr. Tom Behnke. Det er en udvidelse af rufferiparagraffen, frem
for at den – som jeg sagde at det er i dag – alene omfatter bordelpro-
stitution. Den vil også i fremtiden omfatte barprostitution, eskort-
prostitution og gadeprostitution.

Men man skærper også dermed strafmaksimum, og som sagt gør
vi det også muligt i de tilfælde, hvor ellers betingelserne er opfyldt,
at man jo kan bruge f.eks. indgreb i meddelelseshemmeligheden, alt-
så telefonaflytning, til at komme efter dem, som står bag rufferi, og
som altså tjener penge på udnyttelse af mennesker. Det synes jeg da,
hvis jeg skal blive i hr. Simon Emil Ammitzbølls termer, er en for-
bedring af beskyttelsen af dem, der er ofre for rufferi.

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):
Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 12:03

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen jeg synes, at ministeren beskriver, hvad man vil gøre, og ikke
hvilken virkning det vil have. Jeg har læst lovforslaget, så jeg er ikke
i tvivl om, hvad det er, man vil gøre. Det, der er det interessante, er,
hvad det betyder for de prostituerede. Og jeg må sige, at både med
den nugældende lovgivning og måske endnu værre med L 141 er jeg
stærkt bekymret for, om man overlader en række prostituerede i ban-
dernes vold. Vi har jo set, hvordan der har været bandeangreb på
nogle af de prostituerede de seneste par uger. Det har stået omtalt i
pressen, og jeg er meget bekymret for, om disse kvinder vil være i
en endnu dårligere situation beskyttelsesmæssigt set, fordi man kri-
minaliserer de samarbejdspartnere, de måtte have i forhold til tele-
fondamer, fysisk beskyttelse og lignende, altså folk, som kunne klare
de opgaver, og som de prostituerede kunne samarbejde med.

Derfor spørger jeg igen om, ikke hvad man vil, men om, på hvil-
ken måde det her sikrer beskyttelsen af de prostituerede.

Kl. 12:04

Første næstformand (Bertel Haarder):
Justitsministeren.

Kl. 12:04

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det gør det ved, at rufferibestemmelserne bliver udvidet med det
formål at sikre, at beskyttelsen af dem, der er ofre for rufferi, bliver
bedre. Det er jo det, der er hele pointen i det. Dernæst skal hr. Simon
Emil Ammitzbøll jo huske på, at udgangspunktet for regeringens po-
litik omkring prostitution er, at det er et socialpolitisk problem. Der

er ikke nogen, der er uenig i, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at få kvinder ud af prostitution. Og jeg er helt enig i, at det, vi ser i medierne om, at bander og rockere og andre udnytter og ydmyger prostituerede, skal vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan, for at sætte en stopper for.

Det er derfor, at vi over en bred front sætter ind over for bandeorganiseret kriminalitet, og derudover er det et socialpolitisk problem. Der er af den her regering sat rigtig mange socialpolitiske initiativer i gang. Exitprogrammer og andet er sat i gang. Vi skærper her indsatsen over for rufferi. I øvrigt har vi, som fru Pernille Skipper sagde, et tredje ben med i strategien, som handler om at skærpe indsatsen over for menneskehandel og hermed også ramme ind i de her sager. Vi skærper jo eksempelvis voldtægtsparagraffen, så straffen altså skærpes, hvis man voldtager en, som er offer for menneskehandel.

Så på en hel række fronter sætter regeringen ind her, og det synes jeg faktisk er den buket, der skal præsenteres. Men udgangspunktet er, at det er et socialpolitisk problem, og at vi skal arbejde for at få kvinder ud af prostitution. Der er ikke nogen, der kan være uenig i, at det er modbydelige forhold, som de udsættes for. Og det er den vej, som jeg mener vi går med strategien-.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til justitsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013).

Kl. 12:06

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet. Jeg giver først ordet til Venstres ordfører, hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 12:07

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det er jo ikke første gang, vi her i Folketingssalen behandler et lovforslag om udskydelse af revision af logningsbekendtgørelsen; jeg tror, det er i hvert fald tredje eller fjerde gang. Hvis man sådan lige skal forklare, hvad logningsbekendtgørelsen er, er det den danske implementering af EU-direktivet om logning. Det er noget, der har været en principiel diskussion af i en lang række EU-lande. I Tyskland er EU-direktivet vurderet at være i strid med den tyske forfatning. Der er en lang række lande, der ikke har implementeret di-

rektivet, men det har vi så valgt at gøre i Danmark. Der er en EU-revision på vej, bl.a. som følge af, at det er erklæret forfatningsstridigt i Tyskland og, hvis jeg ikke tager meget fejl, også i Tjekkiet. Det er i det lys, at vi nu diskuterer, hvad vi skal gøre i Danmark.

Sidste år var der jo en lang proces i Folketingets Retsudvalg som følge af præcis det samme lovforslag om udskydelse af revisions-tidspunktet, hvor vi bad Justitsministeriet om at lave en evalueringsrapport og se nærmere på en række principielle aspekter af det her med logning. Den rapport ligger så også forud for lovbehandlingen i dag, og for Venstres vedkommende kan jeg sige, at den giver anledning til, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan støtte det lovforslag, der ligger. Vi synes, man skal gå i gang med evalueringen af lovgivningen allerede nu, og vi har også nogle ting, som vi synes man skal beslutte sig for at se nærmere på, for der er intet, der tyder på, at den nye lovgivning fra EU kommer til at bevæge sig i den retning.

Det handler i særdeleshed om det, der lidt teknisk bliver kaldt sessionslogning, som er en meget stor del af de data, der bliver gemt. Det er sådan, at det, man gemmer i dag, er teledata. Det kan være, at jeg ringer til et telefonnummer, og det bliver så noteret, hvor jeg befinder mig henne, når jeg ringer fra min mobiltelefon, men ikke, hvad indholdet af samtalen er. Det er sådan set fint, det er et effektivt redskab for politiet og for PET i forhold til at opklare alvorlige forbrydelser.

Den anden del af logningen handler om internettlogning, og det er størstedelen af de data, der lagres. Hvor teleselskaberne i dag er pålagt af lovgivningen vedtaget i Folketinget at gemme data, som bliver sendt på internettet. Det vil sige, at man de facto gemmer alle oplysninger om, hvilke hjemmesider jeg har besøgt fra min folketingscomputer, og det samme gør man for alle mulige andre danskere. Det kan man så gå ind og se på i hvert fald i et års tid tilbage, og det er jo et indgreb i privatlivets fred. Det er ikke noget, offentlige myndigheder som sådan har adgang til – der skal en dommerkendelse og andet til – men det er stadig væk et voldsomt indgreb.

Det indgreb skal jo stå mål med den efterforskningsmæssige indsats, der er i forhold til at forhindre og forebygge terrorisme og alvorlige forbrydelser, og hvis man kigger i evalueringsrapporten, er det meget begrænset, i hvilket omfang Politiets Efterretningstjeneste og det almindelige, åbne politi benytter sig af mulighederne for at trække disse oplysninger. Derfor synes vi i Venstre, at der er god grund til at tage en principiel diskussion af, hvad vi skal pålægge private tele- og internetudbydere at opbevare, kontra hvad man efterforskningsmæssigt får ud af det.

Justitsministeren vil så måske sige, at det kan være, at man kommer til at bruge det på et tidspunkt. Det er jo rigtigt, men det er nu Venstres folketingsgruppes holdning, at vi skal lovgive ud fra, hvad situationen er i dag, og at vi også skal lave lovgivning, som ikke er drevet af teknologien, det skal altså være teknologineutral lovgivning, det skal være lovgivning, hvor der også er respekt om nogle grundlæggende fundamentale frihedsrettigheder, og når man laver indgreb i folks privatliv, skal det i hvert fald være noget, hvor man kan se en proportionalitet i forhold til efterforskningen af alvorlige forbrydelser. Det er der på nuværende tidspunkt i forhold til internetdelen ikke ret meget der tyder på at det er.

Vi vil selvfølgelig i udvalgsbehandlingen dykke dybere ned i den her problemstilling, og hvis det viser sig, at der lagres en masse oplysninger, som reelt ikke bruges til noget, håber vi da, at der dannes sig et flertal i Folketinget for allerede på nuværende tidspunkt at se på, om man ikke skulle arbejde hen imod at fjerne den del af de danske logningsregler.

Med disse ord har jeg redegjort for Venstres holdning til lovforslaget, og på nuværende tidspunkt kan vi ikke støtte den udskydelse af revisionen i yderligere 2 år, som justitsministeren lægger op til.

Kl. 12:11

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):
Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Hækkerup.

Kl. 12:12

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Jeg hørte ordføreren sådan, at konsekvensen af Venstres synspunkt i et eller andet omfang vil blive mindre logning. Jeg siger det bare for ikke at komme til at skyde ordføreren nogle ting i skoene, han i virkeligheden ikke mener, men det var sådan, jeg hørte det.

Derfor er mit spørgsmål selvfølgelig: Tror ordføreren, at det vil føre til bedre eller dårligere opklaringsmuligheder fremover?

Kl. 12:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:12

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo meget teknisk, og vi har den holdning, at der skal være balance mellem på den ene side det indgreb, man foretager i den enkelte borgers privatliv – f.eks. ved overvågning af internettet, logning af internettet – og så den efterforskningsmæssige værdi. Og der er dele af det, man logger i dag, som der er meget få eksempler på er blevet brugt – og det viser evalueringsrapporten også – altså at den loggede data er blevet brugt. Derfor må man jo overveje, om man skal pålægge teleselskaberne og forbrugerne store udgifter, når det efterforskningsmæssige resultat af det er ganske begrænset.

Så er det selvfølgelig rigtigt, at det kan være, det er noget, man kan bruge på et senere tidspunkt, men jeg synes, det er en mærkelig måde at lave lovgivning på. Nogle gange synes jeg også, at vi skylder at stille os på borgernes side. Og så vil jeg bare minde om, at lige præcis den her sessionslogning, som vi i Venstre er kritiske over for, er et område, som Danmark går enegang på i forhold til de resterende EU-lande. Og der er intet, der tyder på, at man med de nye logningsregler vil bevæge sig i den retning.

Kl. 12:13

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ole Hækkerup.

Kl. 12:13

Ole Hækkerup (S):

Altså, nu synes jeg jo i virkeligheden, at der i det notat, som er fremsendt fra Justitsministeriet til Folketingets Retsudvalg, er en lang række eksempler på, at man faktisk bruger de loggede oplysninger, og at de har bidraget til at opklare kriminalitet. Det er klart, at særlig for Politiets Efterretningstjeneste er der af gode grunde noget mere generelt at vinde af det her, må man i virkeligheden sige, hvad både hr. Karsten Lauritzen og jeg sikkert udmærket kan sætte os ind i.

Tror ordføreren ikke, at man i årene fremover må forestille sig, at der vil være et stigende behov for også at bruge oplysninger fra sessionslogninger? Man må forestille sig, at nogle af de folk, der har ondt i sinde, jo også i stigende grad bruger de nye teknologiske muligheder, og derfor – hvad ordføreren og jeg jo er kede af – har vi brug for det, for vi bliver selvfølgelig også nødt til effektivt at kunne komme efter dem. Tror ordføreren ikke, at det er det, vi ser i årene fremover, og at det derfor i virkeligheden ville være meget fornuftigt lige præcis at opretholde det, som vi har i dag? Og ville det ikke, hvis man gjorde det, som jeg forstod ordføreren foreslog – og igen vil jeg ikke skyde ham noget i skoene – svække vores muligheder for at lave en effektiv efterforskning og opklaring på nogle områder, hvor vi kan se at det kommer til at vokse?

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:14

Karsten Lauritzen (V):

Det sidste er jo en reel risiko, men jeg kan inddrage et andet eksempel, hvor vi har den modsatte holdning: Altså, hr. Ole Hækkerups parti ønsker ikke at gemme dna fra sigtede i længere tid end de 10 år, man gemmer det i dag. Der siger hr. Ole Hækkerup og justitsministeren, at det kan vi ikke, der er retssikkerhed og EU-domme og alt muligt andet at tage hensyn til. Så selv om der er en påviselig effekt af det, skal vi ikke gemme det i længere tid, fordi der er nogle hensyn, vi skal tage. Det er sådan set den samme argumentation, vi har taget som udgangspunkt for det her. Der må være en sammenhæng mellem, hvilke oplysninger myndighederne indsamler, og den efterforskningsmæssige værdi, som de har. Der må også være et retssikkerhedsmæssigt perspektiv, som man skal tage i betragtning.

Der er som sagt meget lidt, der tyder på, at sessionslogning er noget, der bliver brugt, og der er som sagt ingen andre EU-lande, der har bevæget sig i den her retning. Og hvis man kigger på rapporten, kan man se, at PET udtaler, at teledata, altså teleoplysningslogning, er vigtigt og centralt. Det ønsker vi overhovedet ikke at røre ved. Men for så vidt angår anvendelsen teledata fra sessionslogning, siger man, at det kan oplyses, at det i meget begrænset omfang – meget begrænset omfang – har været relevant at indhente sådanne oplysninger i forbindelse med efterforskning.

Når man kender Politiets Efterretningstjeneste, vil man vide, at når de skriver det her, er det virkelig i »meget begrænset omfang«. Det er sjældent, de foreslår, at man sådan skal tage beføjelser fra dem. Jeg tror også, det ville være unaturligt at tro, at en offentlig myndighed vil anbefale det.

Kl. 12:16

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 12:16

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg ville bare kort høre, om Venstres ordfører ikke kan bekræfte, at den allermest effektive måde at hindre kriminalitet på – eller i hvert fald en utrolig effektiv måde – ville være, hvis vi nu puttede en chip i armen på alle borgere, så ville vi jo kunne finde ud af, hvor alle var hele tiden. Ville det ikke være effektivt?

Kl. 12:16

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:16

Karsten Lauritzen (V):

Altså, jeg tror da, at man, hvis man skulle mindske kriminaliteten, så skulle benytte sig af den model; i nogle lande har de jo også valgt at indføre dødsstraf, fordi det afholder folk fra at begå alvorlige forbrydelser, men det mener man jo i Danmark heller ikke at man skal, og det mener vi slet ikke i Venstre. I Singapore, hvor man har meget lidt kriminalitet, har man også taget nogle meget drastiske metoder i brug i forhold til overvågning. Det er jo en principiel debat, som vi ikke tager så ofte i Folketingssalen, men som jeg faktisk synes vi skal bruge den her lejlighed til at tage, altså hensynet til den enkelte borgers retssikkerhed og den enkelte borgers ret til et privatliv; de indgreb, vi laver, f.eks. ved at indsamle oplysninger om dem, og så den efterforskningsmæssige eller præventive værdi, det har. Der har en del af det, man logger, bare ikke nogen værdi, eller også er det af

en meget ringe værdi, og derfor synes vi, man skulle overveje at afskaffe det.

Kl. 12:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så er det hr. Ole Hækkerup – nu som ordfører, og tak til Venstres ordfører.

Kl. 12:18

(Ordfører)

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Jeg var ligesom hr. Karsten Lauritzen lige ved at blive bekymret for, at det ville ende med, at vi skulle stå på talerstolen samtidig – men det kunne selvfølgelig også have været en spændende nyskabelse!

Socialdemokraterne kan støtte det her lovforslag. Med forslaget om en revision af logningsreglerne bliver det udsat til folketingssamlingen 2014-15. Når det er klogt at vente, er det, fordi EU har lavet logningsregler, der gælder for alle regler, og EU er ved at revidere sine regler. Derfor er der god fornuft i at vente med at revidere vores danske regler, til EU alligevel er færdig med sin revision.

Som det allerede er fremgået, har vi jo haft den her diskussion i Folketinget før. Sidst blev det besluttet at se på, om der var tale om en overimplementering, altså om vi havde strammet reglerne mere, end vi var nødt til efter EU's regler, og dernæst, hvor meget oplysningerne faktisk bliver brugt. Alt det har Justitsministeriet så afleveret et notat til Retsudvalget om den 21. december sidste år. Det er alt sammen glimrende, men nu er det også tid til at gøre regnebrættet op, og for Socialdemokraterne ser det sådan ud: Vi mener, at en ændring af de danske regler om logning skal afvente en revision af reglerne i EU. Vi mener, at selv om man godt kan lempe reglerne inden for de nuværende EU-regler, så skal Danmark ikke gøre det.

Som det fremgår af Justitsministeriets notat til Retsudvalget, har de oplysninger, man får ved logningen, været af væsentlig og nogle gange af afgørende betydning for det at efterforske alvorlige forbrydelser. Betyder det så, at logningsreglerne slet ikke skal laves om? Nej, det gør det ikke. En revision betyder jo, at man får set på, hvor reglerne er ulogiske og ineffektive. Derfor fremgår det i øvrigt også af bemærkningerne, at Justitsministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på, hvordan oplysningerne om brug af taletidskort, hotspots, internetadgang via biblioteker m.v. kan registreres. Det arbejde er ikke færdigt endnu.

Det, det handler om, er grundlæggende: Hvordan sikrer vi os bedst, så vi kan forebygge og opklare kriminalitet og terror, samtidig med at vi kan leve i et frit samfund, og at omkostningerne ved det, vi gør, i øvrigt skal stå i et rimeligt forhold til, hvad vi opnår?

På den baggrund skal jeg anbefale forslaget til Folketingets vedtagelse.

Kl. 12:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Vi springer straks til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:20

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Formålet med forslaget er at ændre revisionsbestemmelsen vedrørende retsplejelovens § 786, stk. 4, så justitsministeren fremsætter forslag om en revision af bestemmelsen i folketingsåret 2014-15 i stedet for i folketingsåret 2012-13. De omtalte bestemmelser blev indført for at sikre, at oplysninger om teletrafik var tilgængelige, når politiet til brug for en konkret efterforskning eller retsforfølgning af alvorlig kriminalitet havde indhentet en retskendelse med henblik på indgreb i meddelelseshemmeligheden. Efter retsplejeloven påhviler

det således udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik i 1 år til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Og det er naturligvis fornuftigt, at der eksisterer sådanne muligheder.

Jeg vil knytte et par enkelte bemærkninger til logningsbestemmelserne. Vi håber, at der i en kommende revision vil være fokus på tidsrammerne for lagring af data, hvor direktivet angiver et spillerum på mellem 6 måneder og 2 år. Her har Danmark som nævnt valgt 1 år, hvilket nogle mener er en overimplementering. I Dansk Folkeparti er vi dog åbne over for, at disse informationer kan lagres i længere tid, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til politiets mulighed for at efterforske effektivt.

Men vi kan jo også godt diskutere, om det er hensigtsmæssigt at registrere alle de besøg på hjemmesider, som man registrerer i dag. Måske man skal fokusere mere på bestemte hjemmesider, altså på at registrere disse. Sådanne eventuelle udvidelser og ændringer skal naturligvis overvejes grundigt, og de skal jo ses i sammenhæng med, at de fleste borgere er ganske fredelige og fornuftige mennesker.

I forhold til det med at udskyde revisionsbestemmelsen synes vi på den ene side, det er utilfredsstillende, at der skal gå så lang tid – Folketinget har jo udskudt det flere gange – men på den anden side ønsker vi, at revisionen bliver så grundig som overhovedet muligt af hensyn til politiets muligheder for at efterforske terror, bandekonflikter og anden grov kriminalitet. Jeg synes egentlig også, det kunne være relevant at få det belyst i forhold til en konkret sag.

Vi havde jo for et stykke tid siden en sag i Vollsrose, hvor folk stormede ind på en skadestue, og hvor der, så vidt jeg husker, faldt dom i tre sager; tre personer er blevet dømt. Da kunne man jo godt undre sig lidt over, at politiet ikke med de her redskaber og via de personer, der var til stede, via deres mobiltelefoner, havde mulighed for at kunne fastslå, at de havde været på området eller omkring området, da episoden fandt sted. Jeg synes, det kunne være interessant at få belyst lidt nærmere, hvorfor man ikke har kunnet bruge de her redskaber i den forbindelse.

Dansk Folkeparti har under alle omstændigheder en række spørgsmål, og vi vil i løbet af udvalgsbehandlingen tage endelig stilling til lovforslaget.

Kl. 12:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Hækkerup.

Kl. 12:23

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Jeg skal bare være helt sikker på, hvor jeg har Dansk Folkeparti. Kan man forestille sig, at Dansk Folkeparti på et tidspunkt vil støtte en ændring af logningsreglerne, hvis politiet frygter for, at det måske kan føre til et vanskeligere opklaringsarbejde for dem?

Kl. 12:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:23

Martin Henriksen (DF):

Hvis der kommer et forslag, vil jeg umiddelbart have den holdning til det, at vi lige læser det igennem først. Men jeg vil sige, at vores udgangspunkt er, at politiet skal have de bedst tænkelige redskaber til at kunne opklare forbrydelser. Det var også derfor, jeg nævnte eksemplet med det raid, hvis man kan bruge det ord, der var på skadestuen i Vollsrose. Der undrer det mig faktisk, at man ikke har kunnet bruge nogle af de bestemmelser til at komme efter de personer, som gik ind på sygehusområdet og foretog ting, som var fuldstændig urimelige over for patienter og over for personalet.

Så vidt jeg husker, er der tre, der er blevet dømt. Det synes jeg ikke rigtig harmonerer med, hvor mange der rent faktisk var derinde, og med, at vi ved, at der er mulighed for, at man kan registrere, hvor folk er, ud fra, om de har brugt deres mobiltelefoner osv. Så det kunne jo tale for, at man faktisk kunne kigge på at udvide nogle muligheder, hvis det er det, der har været problemet. Så vi er sådan set interesseret i at give politiet de bedst tænkelige redskaber til at kunne efterforske kriminalitet effektivt. Men man kan jo også godt med rimelighed stille det spørgsmål, om man skal lagre alle besøg på alle hjemmesider i 1 år, 2 år eller ½ år. Det kan man jo også godt sætte spørgsmålstegn ved.

Kl. 12:24

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ole Hækkerup.

Kl. 12:24

Ole Hækkerup (S):

Jo, men årsagen til, at jeg spørger, er jo – og det ved hr. Martin Henriksen formentlig lige så godt som jeg – at sidste gang vi havde den her diskussion i Folketinget, var det i virkeligheden den lidt umage konstellation bestående af Enhedslisten, Venstre, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, der prøvede at finde sammen om at spørge, om man ikke skulle om ikke ændre reglerne så i hvert fald kortlægge og undersøge reglerne. Men det betyder også, at vi når hen til et tidspunkt, hvor vi skal beslutte noget, hvor vi skal komme ud af busken og sige, hvad vi så synes om de eksisterende regler. Derfor er det, at jeg er på udkig efter et svar på, om man kan forestille sig, at Dansk Folkeparti på et tidspunkt – og jeg kan godt se, hvor fristende det er at kunne skabe et flertal uden om regeringen og alt det der – siger, at fristelsen til at skabe et flertal uden om regeringen er så stor, at de kommer til at gå på akkord med noget, hvilket måske kan betyde, at politiet får sværere ved at gennemføre sin opklaring?

Så kan jeg ikke lade være med at sige, at hvis Dansk Folkeparti ender med at have den holdning, så vil mit svar nærmest kunne summeres op til at være: Go ahead, make my day.

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):

Vi taler dansk her i Tinget (*Ole Hækkerup* (S): Undskyld). Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:26

Martin Henriksen (DF):

Tak. Det er jo altid fantastisk at høre ens politiske kollegaer både stille spørgsmålene og selv svare på dem. Jeg tror nu nok, at folk ved, at i forhold til f.eks. at efterforske terrorisme og bandekonflikter kan de regne med Dansk Folkeparti. Det kan selvfølgelig altid være fristende at genere justitsministeren, og nogle gange fortjener han også, at vi er lidt efter ham, for nu at sige det mildt, men jeg er ret sikker på, at dette nok ikke er en sag, som ville vælte regeringen, så fremt regeringen kom i mindretal.

Jeg vil bare sige, at det her jo handler om det saglige og det faglige, og det saglige og faglige er, at politiet skal have de bedst tænkelige efterforskningsmuligheder. Man kan jo kigge i nogle af de noter og evalueringer, der er lavet, og dér se, at politiet rent faktisk har brugt det her til at opklare kriminalitet med, og det lægger vi stor vægt på fra Dansk Folkepartis side.

Men samtidig siger vi jo også bare i al stilfærdighed, at der er mange registreringer, som er blevet foretaget, og som ikke er blevet brugt til at opklare kriminalitet. Der synes jeg da at det er sund fornuft, at man i udvalget og i Justitsministeriet og også sammen med uafhængige får en diskussion af, hvorvidt der så at sige er tale om, at vi bruger kræfter på at lagre nogle oplysninger, som aldrig nogen sinde vil blive brugt til noget, og som ikke er blevet brugt. Så kan

det godt være, at vi skal bruge nogle kræfter på at lagre nogle mere relevante oplysninger i længere tid. Det synes jeg er en interessant diskussion, og det handler sådan set om, hvordan vi kan give politiet de bedst tænkelige efterforskningsmuligheder, ikke om at forringe de muligheder, som de har.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 12:27

Pernille Skipper (EL):

Tak. Nu har hr. Martin Henriksen måske svaret lidt på mit spørgsmål, men i relation til det, som hr. Ole Hækkerup spørger om, kunne jeg godt tænke mig at høre, om Dansk Folkeparti ikke mener, at der er en grænse. Hr. Martin Henriksen siger, at der skal være de bedst tænkelige efterforskningsredskaber til politiet. Der er vel også et eller andet sted, hvor man må sige at det totalitære overvågningssamfund alligevel er en tand for meget – selv for Dansk Folkeparti.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:28

Martin Henriksen (DF):

Der prøver så en politikerkollega fra den anden side – eller lidt fra den samme side – af salen at levere både spørgsmål og svar. Det med, at man skulle proppe en chip i alle nyfødte, går vi ikke ind for fra Dansk Folkepartis side, så der går jo en helt naturlig grænse der. Men der er heller ikke nogen grund til at lægge skjul på, at vi i forhold til et dna-register også har sagt fra Dansk Folkepartis side, at vi synes, at det er hensigtsmæssigt, at mange flere mennesker kommer i et dna-register, fordi det alt andet lige vil give politiet mulighed for at opklare langt flere sager end i dag. Og det er sådan set godt af hensyn til ofrene, dem, der er udsat for kriminalitet.

Det er jo altid en politisk diskussion internt i partierne og i Folketinget, hvor man ønsker at lægge snittet helt præcis. I forhold til det her kan vi bare konstatere, at lagring af nogle af de her oplysninger og registreringer har været brugt til at opklare grov kriminalitet, og det taler selvfølgelig ikke for, at man gør det vanskeligere for politiet, det gør det jo ikke.

Kl. 12:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Pernille Skipper.

Kl. 12:29

Pernille Skipper (EL):

Ordføreren siger det måske også lidt selv. Der er vel en eller anden grænse, selv hvis det kunne virke for politiet. Jeg kunne godt tænke mig at høre: Når politiet selv siger, at der har været nogle vanskeligheder med den her sessionslogning, og at man faktisk ikke rigtig har kunnet bruge den til noget, så er det vel netop relevant at se andre steder hen, og selv for Dansk Folkeparti, som gerne vil give de bedst tænkelige redskaber, er det vel også relevant at kigge på, om vi bruger ressourcerne ordentligt, ikke sandt?

Kl. 12:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:29

Martin Henriksen (DF):

Man kan altid kigge på, om man bruger ressourcerne på en fornuftig måde. Jeg har forstået det sådan, at mange af de informationer, der

lagres, faktisk godt kan blive brugt af politiet til at opklare grov kriminalitet. Så vidt jeg husker, har der været eksempler på, at nogle af disse logningsbestemmelser har været brugt til at opklare forsøg på drab, drabssager og også hjemmøverier.

Jeg synes, det er rigtig godt, at vi har nogle bestemmelser i lovgivningen, som giver politiet mulighed for at opklare så grov kriminalitet, og der er det ikke Dansk Folkepartis ærinde at forværre de efterforskningsmuligheder, som politiet har. Vi kigger sådan set som udgangspunkt på at forbedre de efterforskningsmuligheder, som politiet har, og det er også i det lys, at vi vil gå ind i udvalgsbehandlingen, når det her lovforslag skal behandles.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 12:30

Karsten Lauritzen (V):

Jeg hører, hvad hr. Martin Henriksen siger fra Folketingets talerstol om Dansk Folkepartis holdning. Det her er jo noget, der er drevet nede fra Bruxelles af. Det er EU-lovgivning, som er blevet implementeret i Danmark for år tilbage, og det er det, vi snakker om at evaluere. Dem, der sådan bestemmer, hvornår vi skal se på det her, er EU; det er dem nede i Bruxelles.

Hvordan har hr. Martin Henriksen det med at stemme for et lovforslag, hvor vi for tredje eller fjerde gang udskyder noget, som vi egentlig gerne vil se på og diskutere, med den argumentation, at vi må vente på, at der sker noget nede i Bruxelles? Hvordan har hr. Martin Henriksen det med, at det er dernede i Bruxelles, i EU, at de bestemmer, hvad vi skal lovgive om, og hvornår vi skal kigge på det her i det danske Folketing?

Kl. 12:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:31

Martin Henriksen (DF):

Jeg har det jo sådan rent instinktivt, at hver gang der kommer noget fra EU, har jeg det som udgangspunkt dårligt med at følge det. Og jeg ved, at Venstre rent instinktivt har det sådan, at når der kommer noget fra EU, har man det sådan set meget godt med at følge det. Så hvis Venstre ville lave lidt om på det, så ville det varme mit hjerte og sikkert også mange borgerliges hjerter, kunne jeg forestille mig.

Jeg synes, det afgørende er, at vi giver politiet de bedst tænkelige efterforskningsmuligheder. Det er sådan set det, der vil afgøre vores stillingtagen til det her. Nu handler det jo om en revision af reglerne, og som jeg nævnte i min ordførertale, er der nogle ting, som vi godt kunne tænke os. Det kunne godt være, at man skulle lagre nogle af de her oplysninger i længere tid, og det kunne være, at der er nogle oplysninger, der ikke er behov for at lagre. Det er noget af det, vi ønsker at få belyst i udvalgsbehandlingen. Og bl.a. på baggrund af det vil vi beslutte, om vi stemmer for eller imod det pågældende lovforslag.

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Karsten Lauritzen.

Kl. 12:32

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo et reelt synspunkt, og det må vi få kortlagt i udvalgsbehandlingen.

Men vil det sige, at hr. Martin Henriksen ikke vil udelukke, at man måske kunne stille et ændringsforslag, hvor man i stedet for at

udskyde revisionsklausulen i 2 år sagde, at man udskyder den i et enkelt år – set i lyset af de oplysninger, som vi har – sådan at det trods alt ikke er EU-lovgivningen, der kommer til at være drivende for, hvornår vi ser på reglerne om logning, men et ønske i det danske Folketing? Vil Dansk Folkeparti på forhånd afvise et forslag om at justere lidt på det, som justitsministeren har lagt op til her?

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:32

Martin Henriksen (DF):

Nu har jeg både i min ordførertale og i de svar, jeg har givet på de spørgsmål, der har været, forsøgt at bevare sådan et nogenlunde åbent sind, så det vil jeg også gøre i forhold til det, hr. Karsten Lauritzen spørger mig om.

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så går vi til Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen, da jeg ikke ser nogen radikal ordfører i øjeblikket.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er her i stedet for fru Karina Lorentzen Dehnhardt, SF's retsordfører, men som altid skal man selvfølgelig have lov at stille spørgsmål alligevel, og så skal jeg se, om jeg kan svare.

Logningsbekendtgørelsen er som bekendt udsprunget af terrorpakkerne, nærmere betegnet terrorpakke 2. Den forpligter teleselskaberne til at registrere og gemme oplysninger om privatpersoners telefoni og sms-samtaler samt internettrafik i 1 år. Ordningen omfatter alle danskere og genererer mange milliarder data, helt præcis 82.000 registreringer pr. borger, der alle gemmes i 1 år. Ordningen blev indført for at give nye redskaber for politiet og PET, og den har ifølge de to myndigheder også været værdifuld i opklaringen af forskellige former for kriminalitet.

Det er dog et redskab, som er blevet kritiseret fra mange sider både ved indførelsen og også for nylig ved en høring i Folketinget. F.eks. undtager logningsbekendtgørelsen bl.a. skoler, biblioteker, offentlige institutioner, mindre boligforeninger og megen infrastruktur fra pligten til at foretage registreringer. Dermed er der huller i logningsbekendtgørelsen, der kan udnyttes. Mange af vores nabolande har undladt at implementere direktivet, og den tyske forfatningsdomstol har erklæret den tyske implementering for forfatningsstridig.

Ved indførelsen besluttede man, at bekendtgørelsen skulle revideres, men dette er foreløbig også udskudt et par gange. Det giver dog god mening at udskyde evalueringen, da EU også har gang i en revision af reglerne. Danmark bør derfor revidere logningsbekendtgørelsen, når EU's indstillinger foreligger. Vi foreslår derfor nu, at vi udskyder revideringen af loven til folketingsåret 2014-15. EU havde oprindeligt meldt ud, at der ville blive fremsat et forslag til revision af logningsdirektivet i løbet af 2012, men forslaget forventes nu fremsat i løbet af 2013, eventuelt 2014, hvor det skal forhandles i EU-regi.

SF kan derfor støtte lovforslaget.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så går vi til Liberal Alliances ordfører, nej, det gør vi ikke. Fru Pernille Skipper vil gerne sige nogle ord for Enhedslisten.

Kl. 12:35

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Jeg beklager forvirringen.

Enhedslisten er imod logningsbekendtgørelsen, imod, at man registrerer al vores kommunikation, hver gang vi sender en sms, hver gang vi foretager et opkald, og hver gang vi går på en hjemmeside. Alting bliver gemt og opbevaret, og det er tenderende til et overvågningssamfund. Vi stemte imod, dengang det blev implementeret i Danmark, og vi er fortsat imod det. Det er vi ikke, fordi det ikke kan opklare forbrydelser, for det kan det. Det kan være et rigtig effektivt redskab for politiet, og det bliver også brugt i mange tilfælde. Men vi er først og fremmest imod, fordi der altid skal være et proportionelt forhold, når der gøres indgreb i vores grundlæggende frihedsrettigheder for at forsøge at forhindre kriminalitet. Der skal altid være en balance, og vi mener helt klart, at balancen er forrykket her.

For et år siden sagde et flertal her i Folketinget nej til at udskyde revisionen af den her logningsbekendtgørelse til 2013-14. Vi sagde, at det skulle være i 2012-13. Nu forsøger justitsministeren så en gang til at sige: Vil I ikke nok være søde at udskyde det? Og der vil jeg sige det samme, som vi sagde for et år siden fra Enhedslisten side: Vi mener, at det her er så grundlæggende et spørgsmål, at vi har brug for en selvstændig evaluering i Folketinget. Vi har brug for oplysninger, så vi selvstændigt kan tage stilling. Det kan ikke nytte noget, at vi bare sætter os til at vente på, hvad Europa-Kommissionen kommer frem til, og så makker ret.

Vi har så fået Justitsministeriet til at lave en rapport, bl.a. om, hvordan de her oplysninger bliver anvendt, hvad reglerne egentlig er osv., og der kan vi se, at især for det, der kaldes sessionslogning, bliver de anvendt meget, meget lidt. Man er næsten fristet til at sige, at politiet jo egentlig selv indrømmer, at den del, der hedder sessionslogning, nærmest er ubrugelig. Og det vidner om, at i den vurdering af proportionalitet, på den ene side hensynet til retssikkerheden og på den anden side hensynet til sikkerheden, er det her område fuldstændig ude af kontrol. Vi gemmer og registrerer oplysninger om vores borgere, ikke fordi vi kan bruge dem til noget, men fordi justitsministeren tænker, at vi måske en dag får en teknologisk udvikling, der gør, at vi måske kan komme til at bruge dem til noget. Og det er da helt ude af proportion.

Begrundelsen fra Justitsministeriets side for, at vi nu skal udskyde revisionen, at vi bliver nødt til at vente på EU, og at vi ikke kan gå i gang med at revidere reglerne selv, er bl.a., at vi også skal lave reglerne om, når der kommer noget fra EU, og så kan vi jo risikere at skulle lave reglerne om sådan to gange inden for et par år. Og det ville da også være irriterende for branchen, altså teleselskaberne, som bruger rigtig mange penge og ressourcer på at gemme de her oplysninger, fordi de skal. Men hvis man læser høringsvarene fra telebranchen selv, kan man jo tydeligt se, at det argument er noget, de har fundet på ovre i Justitsministeriet, for telebranchen selv vil jo rigtig gerne af med al den her unødvendige logning, og faktisk mener de, at de bruger alt for mange penge på det. Så mon ikke de synes, at det ville være fint nok, at man ændrede lidt i det et par gange, hvis de så ikke behøvede at bruge så mange millioner kroner på det?

Samtidig er der tale om en overimplementering af det direktiv, der er kommet fra EU. Danmark er duks i den her sammenhæng. Vi opbevarer oplysningerne længere, end vi bliver nødt til at gøre efter reglerne fra EU. Vi registrerer den her såkaldte sessionslogning, og det er ikke engang et krav fra EU, at vi gør det, vi kan ikke bruge det til noget, men alligevel gør vi det. Og regeringen fortsætter den tidlige regerings iver efter at få udvidet overvågningsmulighederne: Hvordan kan vi sørge for, at man også bliver overvåget, når man går på internettet på biblioteket? Hvordan kan vi sørge for, at man også bliver overvåget, når man sidder på en café og går på hotspot?

Det er mig en gåde, at man kan blive ved med at være så overvågningsivrig, samtidig med at man bliver ved med at slå fast, at man jo altså er utrolig glad for vores demokrati og gerne vil beskytte det.

Så Enhedslisten siger klart nej til at udskyde den her revision. Vi mener, at den skal gå i gang nu. Vi mener også, at Justitsministeriet stadig væk skylder nogle oplysninger, som vi har bedt om i forbindelse med den betænkning, der er afgivet i Retsudvalget, og dem vil vi så allernådigst bede om en gang til.

Kl. 12:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Ole Hækkerup.

Kl. 12:41

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Jeg kan måske begynde med at sige, at det jo er rørende også at høre, hvordan bekymringen for telebranchens indtjening indgår i argumentationen. Det var måske det mest overraskende ved ordførerens indlæg. Det kom i hvert fald bag på mig.

Jeg vil gerne spørge ordføreren om noget. Jeg hørte hele ordførertalen, men jeg skal bare have ordføreren til at bekræfte, at det her med at gemme oplysningerne i virkeligheden er at gemme oplysningerne i 1 år.

Kl. 12:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:41

Pernille Skipper (EL):

Jamen det kan jo være, at vi har en idé til hr. Ole Hækkerup og regeringens nye konkurrenceevnepakke. Det kan være, at man kan lade det indgå deri. Man er jo så forhippet på at hjælpe erhvervslivet, og jeg vil da gerne give gode ideer til, hvordan man kan gøre det på en måde, så man både hjælper erhvervslivet og vores retssamfund. Så her har man en gratis en, som man måske lige kan nå at få med i pakken.

Det er korrekt, at der er tale om, at man gemmer oplysningerne i 1 år. I mange andre lande i EU gemmer man dem i ½ år. Jeg skal gerne en gang til sige: Enhedslisten mener slet ikke, at vi skulle gemme de oplysninger.

Kl. 12:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ole Hækkerup.

Kl. 12:42

Ole Hækkerup (S):

Men så skal jeg bare bede ordføreren bekræfte, at i langt, langt de fleste andre EU-lande har man også gennemført det her, sådan at oplysningerne bevares i 1 år.

Kl. 12:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:42

Pernille Skipper (EL):

Jeg kan ikke huske det præcise tal, men jeg kan huske, at der er nogle enkelte lande, der gemmer det i 1½ år. Der er nogle lande, der gemmer det i 1 år. Og der er rigtig mange, som har besluttet sig for kun at gemme det i ½ år, hvilket EU-direktivet kræver.

Så vil jeg i samme ombæring lige sige, at alting tyder på, at man går i den modsatte retning i EU i evalueringen her, nemlig at man vil indskrænke, hvad der bliver overvåget og registreret, netop fordi der

altså er mere end én forfatningsdomstol i EU, der har kendt det her forfatningsstridigt, altså simpelt hen i strid med grundlæggende retigheder. Det synes jeg sådan set at Socialdemokraterne skulle tage at tænke lidt mere over.

Kl. 12:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så går vi til hr. Simon Emil Ammitzbøll fra Liberal Alliance.

Kl. 12:43

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det her er jo nærmest en gentagelse af det, vi oplevede for 1 år siden, nemlig at Justitsministeriet gerne vil udskyde revisionen endnu 1 år, fordi man venter på, hvad Europa-Kommissionen beslutter sig for. Problemet er, at hvis man skal vente på Europa-Kommissionen, så kan man i visse tilfælde risikere at skulle vente ufattelig lang tid. Det kan være, at vi alle sammen vil stå her igen om et år og få at vide, at EU ikke rigtig er færdig endnu, og der går måske 2, 3, 4 eller 8 eller 10 år, uden at de finder ud af noget. Det ved man jo ikke.

Det er i hvert fald lidt ulideligt, at vi skal blive ved med at udsætte revisionen, især fordi der er god grund til det, også når man ser på det svar, som vi fik fra Justitsministeriet i december måned.

Overordnet set har Liberal Alliance det synspunkt, at man skal passe på med at lave for overdrevet overvågning af borgerne, og det mener vi sådan set man gør på det her område. Vi mener også, at man skal passe på med at påføre erhvervslivet unødige udgifter. Det mener vi også at man helt klart gør på det her område.

Man skal også huske på, hvorfor det egentlig var, man indførte det her. Oprindeligt indførte man det jo med sådan nogle terrorargumenter, og især når vi ser på den del, der handler om sessionslogning, er det jo spændende at se helt nede i bunden på side 36 af de 36 sider i Justitsministeriets rapport. Der står der jo, at efterretningstjenesten mener, at sessionslogning har været relevant i meget begrænset omfang.

Når man kender den danske efterretningstjeneste, ved man, at når de mener, at noget har været relevant i meget begrænset omfang, så betyder det på almindeligt dansk, at det er fløjtende ligegyldigt. For efterretningstjenesten vil selvfølgelig altid sige noget positivt om de redskaber, som de anvender. De siger – på almindeligt dansk – at det ikke betyder noget som helst. Derfor havde det været på sin plads, at vi i hvert fald som et minimum havde set på den del, der angår sessionslogning.

I øvrigt er vi jo stadig i den spændende problematik, som vi tit er her i landet, nemlig at vi overimplementerer de ting, der kommer fra EU. Hvordan kan det være, at dette land altid vil gå længere end det, vi bliver pålagt fra EU? På andre områder forringer det vores konkurrenceevne, fordi vi altid skal være mere hellige end paven – eller EU – selv. Og på det her område overvåger vi vores borgere endnu mere, end EU egentlig har lagt op til.

Det er synd og skam, og jeg synes, at det er ærgerligt, at man ikke vil være med til at lave en egentlig revision af logningsområdet. Derfor stemmer Liberal Alliance nej til forslaget.

Kl. 12:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Ole Hækkerup.

Kl. 12:46

Ole Hækkerup (S):

Tak, hr. formand. En række overvejelser i den her forbindelse går selvfølgelig på processen, og hvornår man skal have revisionen osv. Men man må sige, som også hr. Simon Emil Ammitzbøll var inde på

i sin tale, at det jo er én del af det. Den anden del af det er, hvad man synes om det her.

Udefra set virker det nogle gange, som om Liberal Alliance er gået fra sådan lidt retsstatsliberalisme hen i retning af noget mere – hvad skal vi kalde det? – nationalliberalisme, sådan som man politisk har bevæget sig. Derfor skal jeg spørge ordføreren, fuldstændig ligesom jeg spurgte Dansk Folkepartis ordfører: Kan man forestille sig, at Liberal Alliance har den holdning, at man gerne ser en ændring af logningsreglerne, også selv om det kan medføre, at opklaringsmulighederne hos politiet og hos Politiets Efterretningstjeneste måske bliver dårligere?

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:47

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det kan sagtens være, at Liberal Alliance ønsker at gøre noget ved det her, også selv om der er nogle, der måtte gøre indsigelser imod det. Ja! Det betyder ikke, at vi ikke kan diskutere, hvilke initiativer der ellers skal tages for at begrænse kriminaliteten i dette land. Det er jo ikke sådan, at det her er det eneste, man kan gøre i forhold til kriminalitet.

Det, jeg synes er det mest interessante, er, at partier som f.eks. Ole Hækkerups, som normalt nærer en fuldstændig blind tillid til efterretningstjenesten, nu fuldstændig blæser på, at efterretningstjenesten siger, at når vi kommer til sessionslogning, har det i meget begrænset omfang været relevant, altså sagt på almindeligt dansk: Det har ikke betydet en fløjtende ... Nej, det har ikke betydet noget som helst, hvis jeg skal holde mig inden for forretningsordenen. Men sådan er det jo.

Jeg har forstået det på den måde, at Socialdemokratiet har en blind tillid til efterretningstjenesten, og at efterretningstjenesten ønsker at overvåge danskerne mere, men når efterretningstjenesten ikke beder om at få øget overvågning, har man ikke så stor tillid til efterretningstjenesten. Sagt på en anden måde: Socialdemokratiet ønsker at overvåge borgerne, lige meget hvad begrundelsen end måtte være.

Kl. 12:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ole Hækkerup.

Kl. 12:48

Ole Hækkerup (S):

Der fik vi så hr. Simon Emil Ammitzbølls udlægning af, hvad han formoder jeg mente. Det er jo også en måde at svare på spørgsmålet på. Jeg skal heller ikke sige mig fri for, at man sikkert også kan finde – hvis man går langt tilbage i historien – enkelte tilfælde af, at jeg selv har kunnet finde på at svare på samme måde. Lad det ligge.

Det, jeg interesserer mig for her, er Liberal Alliances holdning. Når jeg spørger, tror jeg i virkeligheden godt, at hr. Simon Emil Ammitzbøll kender baggrunden, for jeg har hørt Liberal Alliance på en række strækninger i retspolitikken sige, at nu ville man have hårdere straffe, man ville afskaffe det ene og det andet, man ville gøre alt muligt i forhold til den kriminelle lavalder – en masse ting, som får mig til at tænke: Drejer de til højre i retspolitikken? Jeg tror oven i købet, at man proklamerede det på et tidspunkt.

Derfor synes jeg jo, at det er lidt interessant, hvis det her er et tilfælde, hvor de siger: Nej, vi stiller os et andet sted. Det kan godt være, at det betyder, at politiet får dårligere opklaringsmuligheder, men vi stiller os et andet sted. Og så vil jeg bare give ordføreren lejlighed til at komme med sine argumenter for at stille sig det andet sted. Det

handler jo ikke så meget om processen og om, hvornår vi skal revidere og sådan noget. Det handler mere om holdningen til det her.

Kl. 12:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil gerne være med til at prøve at bringe hr. Ole Hækkerups forvirring nedad, så at sige.

Det er sådan, at der ingen – ingen! – modsætning er imellem at mene, at forbrydere skal straffes hårdere, og at kriminelle udlændinge skal udvises af Danmark, og så det synspunkt, at selvfølgelig skal almindelige mennesker ikke overvåges i flæng, og selvfølgelig skal man ikke kriminalisere folk, som ikke skader andre. Hvis det virkelig er en modsætning i hr. Ole Hækkerups og Socialdemokraternes verdensbillede, forklarer det måske den lidt flydende retspolitik, der nogle gange kommer fra partiet. Men der er ingen modsætning imellem at være imod forbryderne, men for almindelige mennesker. Det synspunkt vil vi holde fast i i Liberal Alliance.

Hvad vi mener om det her, fremgik tydeligt af min ordførelse. I øvrigt var det fuldstændig det samme som sidst, hvor Socialdemokraterne og regeringen ønskede, at vi ikke skulle foretage en ændring af tingene, men bare udskyde det og i øvrigt underlægge os EU på det her område i stedet for have en selvstændig dansk stillingtagen, på nær når det gælder om, at vi gerne vil lave mere overvågning, end EU ønsker at vi skal have. Men det vil Socialdemokraterne så som sædvanlig.

Kl. 12:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så er det hr. Tom Behnke, der taler for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:51

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Som jeg har forstået vores retsplejelov og vores retssystem her i landet, er forudsætningen for, at man kan straffe en gerningsmand, at man starter med at finde gerningsmanden, og at man derefter beviser, hvad det er, gerningsmanden har gjort forkert. Jeg tror ikke, at man sådan bare ud i det blå kan straffe til højre og venstre, som man nu har lyst til, og derfor er der altså nogle forudsætninger, der skal være opfyldt, før det kan lade sig gøre. Det er sådan mest henvendt til hr. Simon Emil Ammitzbøll, der på vegne af Liberal Alliance gerne ville straffe hårdere. Det forudsætter, at man starter med at finde gerningsmanden. Ellers er det nok lidt svært at gennemføre det.

Men i virkeligheden handler det her lovforslag om noget helt andet. Lovforslaget her handler om, hvorvidt man skal udskyde en revisionsbestemmelse, og begrundelsen for at udsætte revisionen af den pågældende bestemmelse er, at man afventer, at EU får foretaget en revision af EU's samme bestemmelse. Der har EU så være noget sløve i optrækket, noget langsomme, har ikke helt kunnet få taget sig sammen til at blive færdig med deres revision, og det skal jeg da være den første til at beklage. Det ville da være godt, hvis de enten var blevet færdige med det til tiden eller var blevet færdige, set i forhold til at vi forlængede det med 1 år sidste gang, men det er de ikke.

Derfor har vi fra Konservatives side den holdning, at vi lige bør tøve en kende og vente. Man behøver jo ikke nødvendigvis at vente de 2 år, som udsættelsen her er på. Altså, kommer EU med deres revision i morgen, er jeg da sikker på, at regeringen er klar til at gå i gang med arbejdet med det samme. Det vil jeg da forvente. Men man er nok nødt til lige at afvente det, for ellers risikerer vi, at vi meget nemt kommer i den situation, at vi laver en revision, at vi må-

ske lave nogle justeringer eller ændringer eller tilpasninger, hvorefter EU kommer med deres revision, og så kan vi starte forfra. Det er ikke hensigtsmæssigt; det er dobbeltarbejde.

Så kan man spørge: Jamen er den her lovgivning ikke så fuldstændig problematisk, så vanvittigt skruet sammen, at man under alle omstændigheder gerne vil have revision før tid? Jo, det er der nogle partier der mener. Der er også nogle partier, der, hvis man stemte om det, ville stemme imod, at vi overhovedet skal have den her bestemmelse. Det er jo fair nok, at man kan have den holdning. Men det har jo ikke noget at gøre med, hvorvidt vi skal vente med at lave en revision eller ej. Det er jo en generel modstand. Uanset om revisionen finder sted i dag, fandt sted for 1 år siden, eller finder sted om 2 år, vil resultatet være det samme.

Jeg kan også sige, at De Konservative faktisk synes, det er hensigtsmæssigt, at vi har de her bestemmelser. Det er hensigtsmæssigt både i forhold til vores efterretningstjeneste og i forhold til det almindelige politi. Når vi taler om meget, meget grove forbrydelser, er det noget, der kan bruges til at finde gerningsmanden, til at bevise, hvad det er, gerningsmanden har gjort forkert. Og det er altså to forudsætninger for, at man kan straffe gerningsmanden, og det ønsker vi fra konservativ side at gøre. For når man bl.a. laver organiseret narkohandel, hjemmerøverier, drab, skudattentater og databedrageri og meget, meget andet, skal man stilles til ansvar for det, man har gjort forkert, og så skal man dømmes, så skal man straffes. Det er den konservative tilgang til det her forslag.

Vi støtter forslaget.

Kl. 12:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 12:54

Pernille Skipper (EL):

Tak. Det er jo en meget principiel diskussion, vi har her. Vi har hensynet til retssikkerheden og hensynet til sikkerheden over for hinanden. Der er på den ene side hensynet til, at vi gerne vil opklare kriminalitet, fange forbrydere, stoppe forbrydere – det er vi alle sammen enige om at vi gerne vil – og på den anden side hensynet til, at borgerne også skal kunne bevæge sig frit, have nogle grundlæggende frihedsrettigheder, ikke skal overvåges konstant af staten.

Jeg kunne godt tænke mig at høre den konservative ordfører, hr. Tom Behnke, om der er en nedre grænse for, hvor lille en forbrydelse man må bruge det her redskab med logning til at opklare. Altså, ville det være en konservativ holdning, at det i alle tilfælde, uanset hvilken forbrydelse der er mistanke om, er o.k. at bruge teleoplysninger, f.eks. ved cykeltyverier?

Kl. 12:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:55

Tom Behnke (KF):

Jeg synes, at det niveau, der er i dag, er passende. Det, man skal huske på, er jo, at det er forkert at lave det skræmmebillede, at vi alle sammen bliver overvåget konstant. Næh, der foregår en elektronisk, datamæssig logning af noget information, som ikke er tilgængelig for nogen, medmindre der opstår en sag, hvor det er nødvendigt og er af afgørende betydning for sagens opklaring at bruge informationen, og sagen skal have en vis grovhed – jeg husker ikke præcis strafferammen, men det er ikke cykeltyverier. Da kan man få lov til at gå ind og se, hvad der er af logning på den, man har rettet en mistanke imod. Det er ikke det samme, som at vi alle sammen overvåges hele tiden. Det er heller ikke det samme, som at vi har et overvågningssamfund, hvor staten registrerer alt, hvad jeg går og foreta-

ger mig hver eneste dag, og har det stående i en log, så man til enhver tid kan se, hvad jeg har foretaget mig. Det er ikke tilfældet.

Kl. 12:56

Første næstformand (Bertel Haarder):
Pernille Skipper.

Kl. 12:56

Pernille Skipper (EL):

Nu er det jo sådan, at der faktisk med den teknologi, der er i dag – den iPhone, hr. Tom Behnke render rundt med i lommen, og den computer, vi konstant bruger – faktisk er en log over, hvad vi alle sammen render og foretager os hele tiden. Der findes jo faktisk informationer om, hvor vi befinder os, hvad vi laver på internettet, hvem vi sender sms'er til, hvem vi ringer op til, hvem vi modtager opkald fra. Så der findes jo sådan en log. Den ligger godt nok ikke hos staten, den ligger hos nogle private selskaber.

Jeg kunne for det første godt tænke mig at spørge hr. Tom Behnke: Er hr. Tom Behnke ikke bekymret for, at sådan noget kan føre til misbrug? Er der ikke en grænse for, hvor meget vi skal gemme, og hvor meget vi skal registrere om borgerne – altså, hvor stor skal loggen være?

For det andet kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvis hr. Tom Behnke synes, at niveauet er passende i dag, er det så ikke også et fint argument for, at vi ikke behøver at vente på at høre, hvad EU siger, men at vi godt kan foretage vores egen evaluering? Der vil Konservative så mene, at niveauet er passende, og vi er nogle andre, der mener, at det er noget andet, men vi kan evaluere og revidere loven. Hvorfor skal vi udskyde det, hvis hr. Tom Behnke mener, at det er passende, som det er i dag? Kan vi så ikke bare komme i gang med revisionen?

Kl. 12:57

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:57

Tom Behnke (KF):

Se, det er rigtigt, at når man bevæger sig rundt f.eks. med sin telefon, foregår der jo en logning af, hvor man er henne, og der foregår også en logning af, hvem man taler med. Den logning har man sådan set foretaget, lige siden telefonen blev opfundet, for det har altid været nødvendigt i forhold til at afregne den datatransmission, der er, og hvad man skal betale for det. Der er mange, der har et abonnement, hvor man betaler et fast beløb hver måned. Så længe man kun taler inden for landets grænser, er der ikke nogen forskel på det, men der sker jo en logning, så man får den rigtige regning, når måneden er gået. Jeg er sådan set tilfreds med, at det ligger ude hos private selskaber, og at statsmagten, politiet, efterretningstjenesten, *ikke* har adgang til de informationer, *medmindre* der er en konkret sag, hændelse, mistanke mod en person. Så kan man få lov til at få adgang til de data, hvis det er nødvendigt og af afgørende betydning for sagens opklaring, og så man kan komme efter gerningsmændene til grove forbrydelser. Det er vi tilfredse med fra konservativ side.

Kl. 12:58

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 12:58

Karsten Lauritzen (V):

Hr. Tom Behnke er i sin ordførertale inde på, at han ikke har problemer med, at der opbevares en masse oplysninger, fordi der jo er klare regler for, hvordan man får adgang til de oplysninger, og hvilke forbrydelser der skal give anledning til, at man kan få adgang til de

her oplysninger. Men en af de diskussioner, som jo pågår, og som også er nævnt uden afklaring i evalueringsrapporten, er, hvorvidt SKAT har mulighed for at få adgang til de her oplysninger.

Er Det Konservative Folkeparti og hr. Tom Behnke indstillet på, at man laver bestemmelser, der sikrer, at SKAT ikke har mulighed for at få adgang til de her oplysninger med henblik på at afklare skattesvindler, eller synes hr. Tom Behnke også, at skattesvindler er så alvorlig en forbrydelse, at man skal have adgang til de mange oplysninger, som logningsbekendtgørelsen gør at private selskaber opbevarer, og som myndighederne har mulighed for ved alvorlige forbrydelser at få indsigt i?

Kl. 12:59

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:59

Tom Behnke (KF):

Altså, jeg mener ikke, at andre myndigheder end politiet, herunder Politiets Efterretningstjeneste, skal have adgang til de data, der ligger. Men jeg tror også, at hr. Karsten Lauritzen som retsordfører for Venstre er bevidst om, at man kan lave skattesvig af et sådant omfang, at det kan løftes op til at være en straffelovsovertrædelse, og det vil sige, at der så er tale om en meget, meget alvorlig forbrydelse. Og igen vil det være et spørgsmål om, at man helt konkret i den konkrete situation skal vurdere: Er det nødvendigt, og er det af afgørende betydning for opklaringen af sagen?

Kl. 13:00

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:00

Karsten Lauritzen (V):

Så jeg skal forstå hr. Tom Behnkes svar sådan, at i forhold til SKATs almindelige skattekontrol, hvor man jo hiver alle mulige oplysninger ud, og hvor vi har store diskussioner i Folketinget om, hvilke oplysninger SKAT skal have mulighed for at få udleveret fra andre myndigheder og fra private i øvrigt, ønsker Det Konservative Folkeparti ikke, at man skal have adgang til at bruge de loggede oplysninger – altså, at det kun skal være, når der er tale om forbrydelser, hvor der er en vis strafferamme, og ikke om ganske almindelig mistanke om skatteunddragelse?

Kl. 13:00

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:00

Tom Behnke (KF):

Jeg vil gerne understrege, at det helt konkrete spørgsmål har vi ikke drøftet i den konservative folketingsgruppe, og derfor kan jeg ikke stå her og sige, hvad der er Det Konservative Folkepartis politik på det område. Hvis det bliver relevant, vil vi selvfølgelig tage en diskussion om det. Men det ved jeg ikke om det bliver; det kan være, at Venstre har tænkt sig at komme med det forslag, og så forholder vi os til det. Men personligt har jeg den opfattelse og den holdning, som jeg præcis har givet udtryk for for 30 sekunder siden.

Kl. 13:01

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til den konservative ordfører. Så går vi til justitsministeren.

Kl. 13:01

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Som da vi havde debatten sidst, kan man godt føle sig foranlediget til lige at gøre opmærksom på, hvad lovforslaget i grunden handler om. Det handler nemlig om, at vi skal udskyde revisionen af de danske logningsregler, således at den ikke foretages og igangsættes nu, men udskydes til folketingsåret 2014-15, og at vi altså dermed afventer – som det også har været sagt – den kommende revision af logningsdirektivet. Det, der er kernen, er altså at afvente de underliggende EU-regler på området.

Det er klart, at jeg har lyttet mig til den skepsis, der er i forhold til at udskyde revisionen af de danske logningsregler. Det er såmænd heller ikke, fordi regeringen ikke ønsker, at vi skal revidere de danske regler, tværtimod, og det synes jeg nu også fremgår ganske klart af lovforslaget. Baggrunden er altså, at vi endnu ikke har det fornødne grundlag for en revision af de danske regler. Det har vist sig, at den revision af logningsdirektivet, som er i gang i EU, kommer til at tage yderligere noget tid, og derfor foreslår regeringen altså, at vi udsætter vores egen revision. Det synes jeg faktisk giver ganske god mening og er udtryk for sund fornuft. Som bekendt sætter vores EU-retlige forpligtelser også grænser for, hvilke ændringer der kan foretages af de danske logningsregler. Derudover er der ingen tvivl om, at de fremtidige ændringer af logningsdirektivet jo med stor sandsynlighed nødvendiggør en tilpasning af de danske logningsregler. Alene af den praktiske årsag synes vi, det er fornuftigt at afvente, hvad der kommer fra EU på området.

Da jeg blev valgt ind i Folketinget i 2001, var jeg involveret i debatten om terrorkpakke I, herunder også dette spørgsmål. Jeg må sige, at langt hen ad vejen er det den samme debat, vi har haft her i dag. Det er de samme argumenter, der er blevet fremført af dem, der var imod terrorkpakken, af dem, der var imod, at vi skulle implementere direktivet i dansk lovgivning, således at vi også kunne bruge tele- og internetlogning til at bekæmpe alvorlig kriminalitet. Det, der bare er sket siden 2002, hvor vi behandlede lovforslaget, og siden 2006, hvor vores udmøntning af det og direktivet blev til virkelighed, er, at verden har forandret sig. Kriminaliteten bliver stadig mere grov, og den foregår i stadig større omfang på internettet og ved brug af teleoplysninger. Jeg må sige, at det sådan set ikke overrasker mig, at Enhedslisten stadig står der, hvor de står – det klæder dem, der har de sådan set stået hele tiden, og det er helt fair – men det, der overrasker mig lidt, er, at eksempelvis Venstre begynder at sætte spørgsmålstegn ved, om der overhovedet er brug for sessionslogning, og at nogle tilmed også i debatten sætter spørgsmålstegn ved, hvor længe internetoplysningerne skal opbevares, altså, om man så at sige skal rykke opbevaringen ned fra 1 år til 6 måneder.

Jeg vil gerne prøve at bringe virkeligheden ind i debatten. I de her diskussioner, hvor det går fra at handle om alvorlige røverier til, om vi skal have en chip opereret ind i armen, så alle kan følge os, tror jeg, virkeligheden nogle gange kan være ganske udmærket at læne sig op ad.

Hvad handler det her om i praksis for politiet? Det handler helt grundlæggende om, at politiet nu har fået et effektivt redskab til at efterforske alvorlig kriminalitet. Hvis man vil forhindre politiet i at bruge sessionslogning, stikker man en kæp i hjulet for politiet, når det handler om efterforskning af alvorlig kriminalitet. Det fremgår meget klart af den redegørelse, som Justitsministeriet har sendt over. På side 30 står omtalt en i øvrigt verserende sag om røveri, hvor man har brugt sessionsloggede oplysninger. Jeg synes, det er værd at læse nøje, for det er i sådanne sager, man vil stikke en kæp i hjulet for politiet, når det handler om opklaring af den her form for alvorlige forbrydelser. Hvis man så forestiller sig, at den periode, hvor oplysninger skal opbevares, indskrænkes, hvad vil det så betyde? Det vil selvfølgelig betyde, at der er en risiko for, at de oplysninger, man skal bruge, ikke er der længere, når man kommer til det pågældende

tidspunkt. Forpligtelsen til at opbevare dem vil være mindre. Også det vil være noget, som selvfølgelig vil stikke en kæp i hjulet for politiet og politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet.

Der er en god grund til, at vi vedtog logningsreglerne, og der er en god grund til, at vi har implementeret dem i dansk ret, for det er og bliver ikke mindst i fremtiden et afgørende værktøj for politiet og for vores efterretningstjenestes muligheder for at forfølge alvorlig kriminalitet. Det synes jeg skal siges herfra, for jeg synes, at det perspektiv hører med i debatten.

Jeg deltager hjertens gerne i en gentagelse af de diskussioner, vi havde i 2002 og helt frem til 2006, om værdien af logningsoplysninger, grænserne mellem sikkerhed og retssikkerhed, overvågnings-samfund og alt det andet, vi har diskuteret. Men det er lige nøjagtig de diskussioner, vi har haft, det er lige nøjagtig de balancer, som er i implementeringen af logningsreglerne i den danske lovgivning. Det har vi taget stilling til. Vi kan godt diskutere det igen. Regeringen mener, at balancen er fundet.

Kl. 13:07

Jeg er næsten helt sikker på, at det er svært i de miljøer, hvor det her bliver brugt, at komme uden om, at vi her har med værktøjer at gøre, som er afgørende for politiet, og som i særlig grad i fremtiden vil blive endnu mere afgørende for efterforskningen af alvorlig kriminalitet. Virkeligheden er jo, at kriminalitet flytter. Virkeligheden er, at internettet i højere grad bliver brugt, at smartphones, internet og andet er det, som de kriminelle bruger i dag til at begå deres kriminalitet med og ved hjælp af. Skal vi så sige til politiet og vores efterretningstjeneste, at de sådan set ikke må bruge de stier til at finde folk? Selvfølgelig skal vi ikke det, og det er også det, det her handler om. Vi skal sikre, at vi har redskaberne, når det handler om alvorlig kriminalitet, og her er der stillet spørgsmål – forunderligt nok – fra et parti, som selv har været med til at gennemføre det her, om, om værdien af det er stor nok, og om man skal fastholde det i fremtiden.

Jeg håber på, at udvalgsbehandlingen trods alt kan føre til, at de partier, der var med til at stemme det her igennem, vælger at stå ved, hvad de har stemt igennem. Vi deltager gerne i grundige drøftelser af det, men jeg tror bare, at det er meget, meget vigtigt, at vi husker på, hvad det her skal bruges til. Det *bliver* det brugt til, og det vil det blive brugt mere til i fremtiden.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Der er en bemærkning fra hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:09

Karsten Lauritzen (V):

Jeg vil bare bringe ministeren ud af den vildfarelse, at det her er et nyt synspunkt fra Venstres side. Det var jo en diskussion, der var i offentligheden, da man indførte logningsbekendtgørelsen, og den var også i Venstres folketingsgruppe. Og man har jo lavet en revisionsklausul i lovgivningen, fordi der var nogle, der var bekymret for, om der nu var proportionalitet i det indgreb i privatlivets fred i forhold til det, man efterforskningsmæssigt fik ud af det. Det viser sig så i forhold til teledata, at man slet ikke kan angribe den principielle balance, men det kan man altså i forhold til internetdelen. På trods af at vi har haft en lang proces sidste år i Folketingets Retsudvalg og justitsministeren har haft et år til at finde eksempler, må man sige, at resultatet er meget, meget begrænset, hvilket jo også bekræftes af PET's udtalelse.

Så er der de eksempler, som man nævner. Når man snakker med folk i telebranchen, siger de jo, at det slet ikke er sessionslogning, der er tale om; at man fuldstændig har misforstået det. Det er jo derfor, der er nogle af os, der tillader os at stille det principielle spørgsmål, om man så kan forsvare sådan et indgreb i privatlivets fred.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 13:10

politiet altså peger på har været brugt i to konkrete sager om meget alvorlig kriminalitet, og for det andet opbevaringsperioden for data. Det gør man med de risici, dette medfører for politiets muligheder – helt efter de betingelser, der er i retsplejeloven i øvrigt – for at benytte sig af adgang til de her oplysninger. De to ting sætter man på forhånd spørgsmålstejn ved.

Kl. 13:10

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Hvis man læser den redegørelse, som justitsministeren har lavet, vil man se, at det ikke alene er Politiets Efterretningstjenestes erfaringer, der er redegjort for, men at det også er politiets erfaringer. Og med hensyn til de to konkrete sager, der er omtalt, altså røveri og så den sag med netbankindbrud, som det fremgår er utrolig alvorlig kriminalitet, hvis man læser sagerne, kan jeg bare henholde mig til, at der ifølge Rigspolitiet er tale om sessionslogning her.

Det er helt fair, at Venstre begynder at sætte spørgsmålstejn ved, om politiet stadig skal have de her efterforskningsmuligheder. Det synes jeg er helt fair. Men jeg synes bare også, at man så skal forklare, hvad konsekvensen vil være. Den er, at man ikke kan bruge det til de her sager. Jeg synes bare, at man skal sige, at man så at sige er klar til at gå ind i det med åbne øjne, og at man på baggrund af årelange diskussioner her i Folketinget om, hvor balancen skulle være, når det handler om logning – balancen, som jo har været endevendt i debatten her i Folketinget – nu er klar til at sige, 12 år efter at det her så dagens lys, at man vil stikke en kæp i hjulet for politiet i forhold til at bruge det her som et effektivt efterforskningsredskab. Det underer mig meget, må jeg sige.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:11

Karsten Lauritzen (V):

Det underer tilsvarende mig ganske meget, at det slet ikke gør indtryk på justitsministeren, at det her er en principiel diskussion over hele Europa, og at den bekendtgørelse, vi har gennemført i Danmark, er erkendt forfatningsstridig i Tyskland. Men det er justitsministeren tilsyneladende fuldstændig ligeglad med. Det syn må jeg sige at vi ikke deler i Venstre. Vi er bekymret for de indgreb, som man fra statens side laver i den enkelte borgers privatliv, og vi synes i hvert fald, at der, når man gør det, skal være en begrundelse, og at der skal være proportionalitet.

Derfor vil jeg godt spørge justitsministeren her til sidst: Hvis det nu viser sig, at der i de eksempler i rapporten ikke er tale om sessionslogning, men om noget andet, som vi ikke taler om at fjerne; hvis man nu har misforstået det; hvis det nu ikke er rigtigt, at det er sessionslogning og det viser sig, at man ikke bruger det til noget, vil justitsministeren så være med til at afskaffe det?

Kl. 13:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 13:12

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Nej, det vil jeg ikke, for jeg mener, at det er brugbart instrument. Jeg henholder mig til, hvad Rigspolitiet har fortalt os. Jeg må sige, at det jo ikke er, fordi vi er imod, at der skal laves en revision. Det her handler ene og alene om, hvornår den skal finde sted, og hvornår det er mest fornuftigt at gøre det.

Men jeg synes, at det er uforståeligt, at Venstre på forhånd, inden vi overhovedet ved, hvad der kommer fra Europa-Kommissionen, inden vi ved, hvilket grundlag vores nye logningsregler så at sige skal hvile på, så sætter spørgsmålstejn ved to ting, sådan som jeg forstår det. Det er for det første den her sessionslogning, som Rigs-

Det forstår jeg simpelt hen ikke, men man må jo selv forsvare, hvad konsekvenserne er af det, man gør, og hvilke konsekvenser det vil have for politiets muligheder for fortsat at opklare alvorlig kriminalitet med eksempelvis brug af sessionslogning. Ifølge min fremskrivning af det, der sker nu, bliver der mere brug for det her i fremtiden, fordi den alvorlige kriminalitet jo i særlig grad vil udfolde sig på internettet.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak til ministeren.

[Lovforslaget henvist til Retsudvalget].

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, udlændingeloven og lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. (Styrket indsats mod tvang i forbindelse med ægteskaber og religiøse vielser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 06.02.2013).

Kl. 13:13

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Karsten Lauritzen, Venstre, som ordfører. Nå, det er blevet ændret; det er rart at vide. Så er det fru Inger Støjberg.

Jeg kom lidt trekantet ind i det. Det er den næste sag på dagsordenen, så det er helt i orden. Værsgo til fru Inger Støjberg.

Kl. 13:14

(Ordfører)

Inger Støjberg (V):

Tak for det. Siden valget har der været en række lovforslag fra regeringen, der har lempet udlændingepolitikken. Det er en udvikling, vi har været meget kede af i Venstre, og som vi har været meget imod, for dels er regeringen ved at sætte de gode resultater på integrationsområdet, som den tidligere VK-regering opnåede, over styr, dels er der stadig en række integrationsproblemer i det danske samfund, der skal tages hånd om.

I dag kommer regeringen så endelig med et lovforslag, der faktisk adresserer et væsentligt integrationsproblem, nemlig de helt afskyelige tvangsægteskaber, der desværre stadig finder sted i visse miljøer i det danske samfund. Det vil vi i Venstre gerne kvittere for at regeringen nu forsøger at gøre noget ved.

Lovforslaget består af fire elementer. For det første foreslås det, at straffen skærpes for tvang i forbindelse med religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, så det ligestilles med tvangsægteskaber i straffelovens forstand. Vi ved, at denne type religiøse vielser i visse miljøer tillægges lige så stor betydning som vielser med borgerlig gyldighed, og uanset ægteskabets form er det et groft overgreb, hver eneste gang nogen tvinges ind i et ægteskab mod deres vilje. Det er skadeligt for det unge menneske, og det er også skadeligt for integra-

tionen. Derfor er det for Venstre også helt naturligt, at tvang i forbindelse med religiøse vielser uden borgerlig gyldighed straffes lige så hårdt som tvang i forbindelse med almindelige vielser.

Dernæst indebærer lovforslaget en ændring af udvisningsreglerne, så det bliver lettere at udvise en udlænding, der har tvunget nogen til en religiøs vielse. Det synes vi er helt på sin plads, for det hører ikke hjemme i det danske samfund, at man medvirker til tvangsægteskaber.

Det tredje element, der ligger i lovforslaget, er, at det fremover skal være et krav, at religiøse forkyndere skal deltage i undervisning i dansk familieret for at kunne få forlænet deres opholdstilladelse.

Endelig lægger lovforslaget op til en ændring af tilholdsreglerne, så det fremover bliver lettere for politiet at udstede et tilhold i forbindelse med tvangsægteskaber og religiøse vielser.

Det er alt sammen elementer, som vi i Venstre synes ser fornuftige ud, og jeg vil gerne bakke op om dem. Det vil vi i Venstre, fordi det for os er helt fundamentalt, at man selv vælger sin ægtefælle; alt andet er krænkende og undertrykkende og står i skærende kontrast til de værdier, vi har i Danmark. Og kan vi i Venstre på nogen måde være med til at dæmme op for, at nogen tvinges ind i et ægteskab, vil vi selvfølgelig det.

På baggrund af det kan jeg meddele, at Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til fru Inger Støjberg.

Så skal jeg lige sige, at det forrige lovforslag naturligvis bliver henvist til Retsudvalget.

Det er næste ordfører, og det er hr. Jacob Bjerregaard fra Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Jacob Bjerregaard (S):

Tak for det, formand. Jeg blev jo i dejligt humør af at høre Venstres ordfører. Jeg er meget enig i de vise ord, der kom.

Regeringen udmønter med dette lovforslag den del af vores regeringsgrundlag, som vedrører et opgør med parallelle retsopfattelser i religiøse miljøer. Vi ønsker i regeringen at slå hårdt ned på social tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser. Vi vil ikke acceptere, at religiøse retsinstanser træder i stedet for dansk lovgivning og danske domstole. Afgørelser om ægteskaber og straf skal ikke bestemmes af religiøse overhoveder, men selvfølgelig af danske myndigheder. Unge nydanskere skal ligesom alle andre have frihed til selv at vælge deres fremtidige partnere og ægtefæller. Vi fremsætter derfor dette lovforslag for at bekæmpe sådanne religiøse retsinstanser.

Jeg synes, det er afgørende at understrege, at hovedparten af herboende udlændinge bidrager positivt til det danske samfund. Der findes dog et mindretal af udlændinge, som ikke respekterer vores retstradition. Det er det mindretal, som vi fra Socialdemokratiets side ønsker at slå hårdt ned på.

Lovforslaget indeholder først og fremmest en forhøjelse af strafferammen for ulovlig tvang til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Straffen bliver sat op, så pågældende kan straffes med fængsel i op til 4 år mod 2 år i dag. Religiøse vielser bliver i visse kredse anset som værende lige så bindende og forpligtende som vielser med borgerlig gyldighed. Det kan derfor have enormt store konsekvenser for en ung nydansker at opleve tvang i forbindelse med en religiøs vielse ligesom ved et tvangsægteskab. Vi ønsker derfor at hjælpe ofre for tvangsbaserede vielser ved at ligestille strafferammen for tvungne religiøse vielser med strafferammen for tvangsægteskaber.

Bliver en udlænding straffet for at have tvunget en anden person til religiøs vielse, vil de danske myndigheder nu få mulighed for at udvise pågældende, uanset hvor stor en straf udlændingen bliver til-delt, og uanset hvor længe vedkommende har haft ophold i Danmark. Regeringen vil ikke tolerere religiøse vielser, som er baseret på tvang. Derfor sender vi et klart signal ved at ligestille tvangsbaserede religiøse vielser med tvangsægteskaber.

Et andet element i det her lovforslag, som jeg er rigtig glad for, er skærpede krav til religiøse forkyndere, der ønsker at få deres opholdstilladelse i Danmark forlænet. Vi indfører et krav om, at religiøse forkyndere, senest 6 måneder efter de har fået deres opholdstilladelse udstedt, skal have bestået et kursus i dansk familieret. Det er afgørende for regeringen, at religiøse forkyndere opnår et dybere kendskab til dansk familieret. Det vil nemlig give de religiøse forkyndere en forståelse for forskellen på borgerlige gyldige vielser og vielser uden borgerlig gyldighed. Man kan sige, at jo bedre kendskab religiøse forkyndere opnår til det danske retssamfund, desto bedre vil forkyndere også kunne forstå de hårde konsekvenser, som tvangsbaserede vielser medfører.

Endelig øger lovforslaget politiets mulighed for at udstede tilhold til personer, som forbryder sig mod dansk retsopfattelse. Politiet vil fremover få mulighed for at udstede tilhold uden at vente på, at den eventuelle straffesag bliver gennemført. Samtidig får politiet mulighed for at udstede tilhold i de sager, hvor den forurettede ikke selv har anmodet om det. Det kan ofte være svært for politiet at løfte bevisbyrden i de her sager, det ved vi, og derfor er det meget fornuftigt at udvide deres beføjelser. Med denne tilføjelse giver regeringen politiet mulighed for at gribe hurtigere ind og hjælpe ofre for tvangsbaserede vielser og ægteskaber.

Hensigten er som sagt at bekæmpe det mindretal af udlændinge, der ikke respekterer det danske retssamfund. Det er derfor, at den her lovændring er fornuftig, og det er derfor, at Socialdemokratiet varmt kan bakke op om forslaget.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er spørgsmål fra hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:21

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg bed mærke i, at hr. Jacob Bjerregaard sagde, at det her var et opgør med parallelle retssystemer eller parallelle retsopfattelser. Altså, hvis det her skal ses som regeringens store opgør med parallelle retssystemer i Danmark, er det jo en dråbe i havet. Hvis det var noget, som regeringen lagde så stor vægt på, forstår jeg simpelt hen ikke, at man ikke sidste år, sidste sommer, stemte for Dansk Folkepartis beslutningsforslag, som rent faktisk lagde op til at gøre det, som regeringen så selv foreslår bliver gjort nu.

Men derudover foreslog Dansk Folkeparti dengang, at man skulle kriminalisere handlinger, der skal holde sociale myndigheder og/eller politiet ude af bestemte boligområder. Der er set en lang række eksempler på det i f.eks. Vollsrose, hvor jeg tror det er 80-90 pct. af de anmeldelser, der bliver indgivet, der bliver trukket tilbage, fordi man simpelt hen klarer tingene internt. Man har sit eget retssystem – det lyder mærkværdigt, men det er der eksempler på.

Jeg forstår ikke, at man kun vælger at kriminalisere og øge straffen for den her lille del, når vi ved, der foregår så meget andet derude. Så hvad er grunden til at man holder sig til den her lillebitte del, når det handler om at kriminalisere parallelle retssystemer i stedet for så at sige at gå hele vejen?

Kl. 13:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Kl. 13:25

Jacob Bjerregaard (S):

Tak for spørgsmålet. En dråbe i havet! Altså, nu består havet jo af dråber, og jeg synes sådan set, at der med det her er taget et rigtig godt skridt i retning af at beskytte unge menneskers frihed. Det er det, det her lovforslag handler om.

Det er rigtigt, at vi har debatteret en række andre forslag, men vi har også grundloven, der skal overholdes, vi har her i landet nogle retsprincipper, der skal overholdes. Derfor vil jeg sige, at nogle af Dansk Folkepartis forslag jo også har været lidt ukonkrete; det kan jeg huske vi diskuterede tidligere.

Det her synes jeg sådan set er ret konkret, og jeg synes, man skal forholde sig til, at vi med det kommer et rigtig godt skridt videre med at beskytte unge piger og drenge, som bliver udsat for et overgreb, med hensyn til hvem de får lov at gifte sig med, og det vil jeg egentlig håbe Dansk Folkepartis ordfører finder positivt.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 13:23

Martin Henriksen (DF):

Jamen vi finder det altid positivt, når regeringen imødekommer Dansk Folkeparti, det er bare ærgerligt, at det ikke sker så tit.

Jeg forstår ikke, at hr. Jacob Bjerregaard siger, at nogle af de forslag, som Dansk Folkeparti før har været fremme med, skulle være grundlovsstridige. Altså, det beslutningsforslag, som vi behandlede sidste år, og som var fremsat af Dansk Folkeparti, var da bestemt ikke grundlovsstridigt, og at kriminalisere handlinger, der skal holde sociale myndigheder eller politiet ude af bestemte boligområder, er i hvert fald ikke grundlovsstridigt.

Et eksempel på noget, som vi også ønskede at kriminalisere fra Dansk Folkepartis side, var patruljering med det formål at indføre eller fastholde sharia i bestemte områder. Vi har jo set, hvordan der i Storbritannien er grupper med muslimsk baggrund, som patruljerer i bestemte boligområder. Det er også blevet bekræftet her i Folketinget af social- og integrationsministeren, som har været i kontakt med de britiske myndigheder, at det finder sted.

Vi ved, at der er mindst én gruppe i Danmark, nemlig Kaldet til Islam, en salafistgruppe, der har sagt, at de vil gøre det samme i Danmark, så jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke fra Socialdemokratiets side er åbne over for også at kriminalisere den slags parallelle retssystemer.

Kl. 13:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Jacob Bjerregaard (S):

Tak for det. Jeg vil bare præcisere, at jeg ikke sagde, at Dansk Folkepartis forslag overtrådte grundloven. Jeg sagde, at det generelt i den her debat jo er vigtigt at sige, at der er nogle retsprincipper, som man skal følge. Nogle gange kunne man godt have lyst til at stramme skruen, men det kan også blive så meget, at det overtræder nogle gældende retsprincipper.

Jeg er altid klar til at diskutere både med Dansk Folkeparti og andre om, hvordan vi sætter ind over for parallelle retsopfattelser, og det her er jo kun en del af regeringens opgør, men jeg synes, det er en vigtig del.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti, som ordfører, værsgo.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak, formand. Der eksisterer parallelle retssystemer i Danmark. Det er blevet dokumenteret i flere artikler og indlæg i landets aviser igennem de senere år.

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at disse parallelle retssystemer har nået et sådant omfang, at Folketinget bør reagere med ny lovgivning, som giver myndighederne de redskaber, der skal til for at kunne bekæmpe de konstante angreb på dansk kultur, herunder dansk retskultur.

Derfor fremsatte Dansk Folkeparti sidste sommer et beslutningsforslag, der lagde op til at kriminalisere handlinger, der er med til at skabe og fastholde parallelle retssystemer. Ingen partier ville sidste år støtte Dansk Folkepartis forslag. Det er derfor glædeligt, at regeringen nu imødekommer Dansk Folkeparti, om end det er i en noget mindre og lidt forkølet udgave, men lidt har også ret.

Det er en uskik, at der i ghettoområder er selvbestaltede ledere, som henter deres inspiration fra sharia, fra religiøse og kulturelle normer og værdier, som afgørende bryder med grundlæggende danske retsprincipper og de demokratiske værdier, som Danmark bygger på.

Eksistensen af parallelle retssamfund er en realitet blandt visse grupper af muslimer i Danmark. Denne farlige tendens har vi efterhånden set mange konkrete eksempler på.

Et af de mere skræmmende eksempler så vi i oktober 2011, hvor en gruppe såkaldte salafister under navnet Kaldet til Islam skabte stor opstandelse, da de erklærede, at de flere steder i København vil indføre shariazoner, hvor islamiske straffeprincipper skulle være gældende. Indførelsen af shariazoner i Danmark fremstår måske som et verdensfjernt ønske fra en lille gruppe ekstremister. Men det er virkeligheden i Storbritannien, at muslimske grupper patruljerer i gaderne med det formål at håndhæve sharia, hvilket social- og integrationsministeren har bekræftet i et svar til Folketinget. Dette fænomen burde lovforslaget naturligvis have taget højde for.

I Danmark er realiteten den, at mange mennesker allerede i dag lever et liv, hvor de må rette sig efter muslimske privatretlige praksisser og instanser, som intet har med dansk lovgivning at gøre. F.eks. er det i visse områder med mange muslimske beboere almindeligt, at dansk lov kombineres med eller erstattes af skrevne og uskrevne religiøse love.

Politiet i Vollsmosebydelen i Odense afslørede f.eks. i Information i 2008, at op imod 90 pct. af alle politianmeldelser bliver trukket tilbage i området, og i stedet bliver konflikterne løst uden om politi og domstole. Socialdemokratisk byrådsmedlem og beboerformand for Mjølnerparken i København, Mohammed Aslam, bekræftede desuden over for Berlingske, at fænomenet med et retssystem uden om politiet er udbredt.

Et tredje eksempel på eksistensen af parallelle retssystemer ser vi i forbindelse med muslimske ægteskaber. I november 2011 udkom en rapport fra SFI, der dokumenterer, at islamisk lov og forskellige kulturelle og sociale normer i høj grad er virkeligheden for masser af kvinder overalt i Danmark. De bliver muslimsk viet i såkaldte nikah-forhold og indgår dermed ægteskaber, som det ikke er nemt at komme ud af, idet opløsning af et muslimsk ægteskab som udgangspunkt fordrer mandens tilsagn.

Jeg og Dansk Folkeparti mener, at det er afgørende, at vi én gang for alle gør op med de parallelle retssystemer og den tankegang, der ligger bag. Det er vigtigt, det er afgørende for den sociale og kultur-

elle sammenhængskraft i Danmark, at vi konsekvent siger fra over for dem, der åbenlyst foragter de værdier og retsprincipper, som Danmark bygger på.

Dansk kultur, herunder dansk retskultur, skal ikke tilsidesættes af religiøse mørkemænd, der ønsker at praktisere sharia i det danske samfund. Formålet med Dansk Folkepartis beslutningsforslag fra i sommer var derfor at kriminalisere de handlinger, som udspringer af parallelle retssystemer og er med til at fastholde disse. Til trods for den skepsis, der var dengang over for forslaget, er det, som jeg også indledningsvis sagde, glædeligt, at der nu rykkes lidt på området. Det er dog stærkt utilfredsstillende, at regeringen ikke har fremlagt et omfattende lovprogram til bekæmpelse af det omtalte fænomen.

Hvad angår delen om et kursus i familieret, synes vi, det er fint, at religiøse forkyndere skal gennemgå et sådant kursus. Men vi mener, at regeringen bør undersøge muligheden for at målrette de foreslåede regler til de trossamfund, hvor problemerne er størst, alternativt at udarbejde forskellige niveauer.

Dansk Folkeparti ønsker derudover at afskaffe den særordning, som Tyrkiet har, og som gør, at tyrkiske imamer er undtaget. Det ville den tidligere borgerlige regering ikke være med til. Det vil selvfølgelig være fint, hvis den nuværende regering vil være med til det.

Kristeligt Dagblad har jo i den senere tid beskæftiget sig med indvandringsprøven og med, hvem den rammer og ikke rammer. Disse erfaringer bør efter vores opfattelse tænkes ind i dette lovforslag. Og det er selvfølgelig noget, vi vil rejse under udvalgsbehandlingen.

Alt i alt er dette lovforslag et udtryk for et lille skridt i den rigtige retning, og derfor stemmer vi for. Men det er langtfra nok, og problemerne vil desværre ikke blive løst med dette tiltag, så vi opfordrer regeringen til at komme i gang med et meget mere omfattende initiativ imod parallelle retssystemer.

Kl. 13:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Liv Holm Andersen, som ikke er til stede. Jamen så går vi videre, og så er det hr. Steen Gade, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg er her i stedet for SF's ordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, i dag. Jeg taler også på vegne af Det Radikale Venstres ordfører, hr. Rasmus Helveg Petersen.

SF støtter lovforslaget. Det at ligestille religiøse vielser under tvang med det, vi traditionelt har kaldt tvangsægteskaber, synes vi er en rigtig ting. Da vi diskuterede tvangsægteskaber for nogle år siden her i Folketinget, var jeg integrationsordfører og fik lejlighed til at læse nogle sagsmapper under stærk fortrolighed om nogle af de unge mennesker, som bliver udsat for tvang.

Det gjorde, at der var to ting jeg fandt ud af. Den ene var, at der næsten er lige så mange drenge som piger eller unge mænd som unge kvinder, der bliver presset, tvunget, forsøgt tvunget ind i ægteskaber. Det andet var, at der i virkeligheden kræves en opsøgende indsats fra myndighedernes side, for at vi faktisk får noget ud af den lovgivning, vi laver.

Når det så er sagt, håber jeg, at det også er det, der ligger i det, vi nu gør her; vi forstår, hvor svært det her er, hvor svært det er for unge mennesker, der kommer i den situation, at deres nærmeste, deres forældre, vil presse dem og tvinge dem til noget.

Der kræves rent faktisk et ganske stærkt mod hos de unge mennesker. Lovgivningen kan ikke løse alt, men lovgivningen kan hjælpe. Og det er jo derfor, jeg synes, at det er en god idé, at vi får ligestilling mellem de religiøse vielser og det, vi plejer at kalde tvangsægteskaber.

Det blev også klart for mig, dengang man meget sjældent havde styr på, om nogen, der ikke var blevet tvangsgift i Danmark, så rent faktisk blev gift i Malmø. Så det er jo et svært område, men jeg tror, at det her er en hjælp, især en hjælp for de unge mennesker, som kan sige til deres forældre eller deres bedsteforældre: Jamen det her er ikke tilladt. Det vil i sig selv styrke dem, og det vil være en forbedring af de unge menneskers situation. Og det er jo, hvad det her handler om. Det handler om at give nogle unge mennesker den frihed, som de har ret til, og som de har fortjent.

Det næste element i forslaget er, at man vil lave en undervisning i familieret til forkyndere. Og det er jo bare en god idé, og det kunne vi jo have gjort for længe siden. Det har vi ikke, men nu gør vi det. Så der er fuld støtte.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Steen Gade. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensens, værsgo.

Kl. 13:34

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg er her også som stedfortrædende ordfører, nemlig for vores ordfører på området, fru Johanne Schmidt-Nielsen. Jeg skal på hendes og Enhedslistens vegne sige følgende:

Tvang i forbindelse med ægteskaber, hvad enten de er juridisk gyldige eller ej, er helt uacceptabelt, og tvangsægteskaber findes desværre i Danmark.

Problemet er ikke løst med den 24-årsregel, som ellers havde til formål at forhindre tvangsægteskaber. Den regel har i stedet medført, at en masse mennesker forhindres i at bo sammen med deres mand eller kone her i Danmark.

Som sagt eksisterer der desværre fortsat tvangsægteskaber i Danmark. Problemet med tvang i forbindelse med religiøse vielser uden borgerlig gyldighed er principielt lige så alvorligt som tvang i forbindelse med juridisk anerkendte ægteskaber. Derfor giver det god mening at sidestille de to begreber i lovgivningen.

Enhedslisten er generelt skeptisk over for strengere straffe som et middel til at løse problemerne. Vi tvivler på, at det vil have en forebyggende effekt, men vi er enige i, at strafferammen bør være ens, uanset om der er tale om en vielse med juridisk gyldighed eller ej.

Vi er til gengæld tvivlende over for, hvilken effekt de skærpede udvisningsregler vil få, eftersom de generelle udvisningsregler i forvejen er yderst stramme. Vi vil derfor stille en række spørgsmål til den del af lovforslaget, der omhandler udvisningsreglerne.

Vi synes, at det er yderst positivt, at lovforslaget vil forebygge tvangsægteskaber ved at sikre, at religiøse forkyndere får et obligatorisk kursus i dansk familieret.

Hvad angår den øgede adgang til at udstede tilhold til personer, der mistænkes for at udøve tvang i forbindelse med ægteskaber, vil Enhedslisten gå ind i en konstruktiv dialog om forslaget. Der er tale om en kraftig udvidelse af politiets beføjelser, men Enhedslisten vil gerne lytte til politiets og andres erfaringer for at vurdere, om der er behov for denne del af lovforslaget.

Kl. 13:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til Enhedslisten. Den næste ordfører er hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil starte med konklusionen: Liberal Alliance kan støtte lovforslaget.

Liberal Alliance er selvfølgelig imod enhver form for tvang. Vi mener, at folk selv skal have lov til at bestemme over deres tilværelse. Vi mener selvfølgelig, at borgerne også selv skal have mulighed for at bestemme, hvem de vil giftes med. Og vi synes, at tvangsægteskaber er noget af det mest modbydelige, man kan forestille sig – at blive gift med en anden, at blive bundet til et andet menneske, uden at man selv har valgt det, uden at man selv har lyst til det.

Vi synes sådan set, at det er en god idé, at man går ind og skærper bestemmelserne om ulovlig tvang ved den her sidestilling af ulovlig tvang og den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed.

Samtidig strammer man også udvisningsreglerne. Det er jo sådan, at Liberal Alliance mener, at udlændinge, som forbryder sig mod dansk lov, bør udvises af Danmark, så vi synes selvfølgelig, at det er positivt, at man strammer udvisningsreglerne på det område. Vi håber selvfølgelig, at det kan være starten til, at man gennemgår lovgivningen yderligere og ser på, om der ikke kunne være andre steder, hvor lovovertrædelser kunne medføre udvisning, hvor de i dag ikke medfører udvisning.

Så går man også ind i diskussionen om religiøse forkyndere. Det har jo, i hvert fald nogle gange, været et lidt kildent spørgsmål, når det tidligere har været diskuteret. Vi synes, at det er godt, at man også strammer op her.

Så alt i alt er det et fint, lille forslag, som gør, at tingene kommer til at gå lidt mere i den rigtige retning, hvis man er på frihedens og det enkelte menneskes side, og det er vi altid i Liberal Alliance.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti, som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:38

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Jeg skal allerede fra starten af afsløre, at vi fra konservativ side kan støtte lovforslaget fra regeringen. Vi er meget tilfredse med, at regeringen har taget fat på den her problemstilling. Det løser selvfølgelig ikke alle problemer, men nu har man taget fat på en del af det, og det er vi meget tilfredse med, og det kan vi selvfølgelig støtte.

Noget, vi særlig har lagt mærke til, er jo, som det fremgår af teksten, og jeg citerer fra forslaget:

»Samtidig foreslås det at ændre udvisningsreglerne, så der kan ske udvisning uanset frihedsstraffens længde og uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet, hvis udlændingen har tvunget nogen til en religiøs vielse.«

Se, det er jo virkelig at gennemføre konsekvens, og vi er helt enige. Det eneste, vi så savner fra regeringens side, er, at man overfører denne bestemmelse til en lang række andre kriminelle områder. Så hårdt burde man jo også træde i karakter, når vi taler om udlændinge, som er mistænkt for organiseret kriminalitet, drabsforsøg, skyderier osv. osv. Der burde det være det samme der gør sig gældende, altså at man ikke skal tvivle; der skal det ikke være domstolen, der skal sidde og vurdere, om det nu er synd eller det ikke er synd. Der burde det simpelt hen konsekvent være sådan, at selvfølgelig skal det medføre udvisning, uanset hvor længe vedkommende har opholdt sig i Danmark.

Så vi er tilfredse med det nye tiltag fra regeringens side. Vi er tilfredse med den konkrete bestemmelse, der nu bliver lovgivet om, og vi håber at se, at det også på en lang række andre kriminalitetsområder kommer til at gøre sig gældende, at det selvfølgelig skal have en konsekvens. Man skal ikke rende rundt her i landet og begå kriminalitet; så må man tage konsekvensen af det.

Vi støtter som sagt forslaget fra regeringens side.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det justitsministeren. Værsgo.

Kl. 13:40

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Og tak for den meget brede opbakning til forslaget her. Flere af ordførerne har jo gennemgået forslaget, men bare for at understrege det vil jeg sige, at lovforslaget jo for det første indebærer, at straffen for ulovlig tvang til en religiøs vielse uden borgerlige gyldighed bliver skærpet, og hermed ligestilles altså sådanne religiøse vielser med tvangsægteskaber i straffelovens forstand.

For det andet ændres udvisningsreglerne samtidig, som det også har været fremført, så der kan ske udvisning uanset frihedsstraffens længde og uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet, hvis altså udlændingen har tvunget en anden til en religiøs vielse.

For det tredje indeholder lovforslaget det element, at hvis man skal have forlængelse af sin opholdstilladelse, vil forlængelsen blive betinget af, at man i fremtiden skal have deltaget i et kursus om dansk familieret.

Endelig, for det fjerde, ændres, som det også har været fremført, tilholdsreglerne nu, således at de i højere grad kan målrettes situationer, hvor en person tvinges til at indgå i et ægteskab eller at blive gift ved en religiøs vielse.

Ud over de første punkter er ikke mindst det sidste utrolig vigtigt. Vi skylder at yde unge, som er under pres fra familie og netværk, en større beskyttelse mod det pres, og det er det, det her handler om. Det er for at sikre, at indsatsen mod de parallelle retsopfattelser, som eksisterer i Danmark, skærpes.

Jeg vil i øvrigt henvise til, at social- og integrationsministeren jo har fremlagt en stor strategi for lige nøjagtig det her med parallelle retsopfattelser – der er flere, der har spurgt til det. Her vil man kunne se, hvad regeringen i øvrigt arbejder med på området. Men her handler det om udvisningsreglerne, det handler om bedre at beskytte unge – og det er jo primært kvinder – som er udsat for tvang og trusler om at indgå i ægteskaber eller blive gift ved religiøse vielser.

Jeg synes som sagt – og det kan ikke undre – at det er et ganske udmærket lovforslag, og jeg er glad for, at der er bred opbakning til det i Folketinget.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:43

Martin Henriksen (DF):

Man kan læse i bemærkningerne til lovforslaget, at personer fra Tyrkiet er undtaget fra kravet om, at religiøse forkyndere skal deltage i et kursus i familieret. Der har jo været en række artikler i Kristeligt Dagblad, der har problematiseret, at personer fra de lande, hvor man må antage at problemerne kommer fra, er undtaget fra indvandringsprøven.

Det her kommer jo af nogle EU-retlige forpligtelser, som Danmark har, fordi EU i sin tid har indgået en aftale med Tyrkiet. Jeg vil høre, om ministeren vil kigge på, om der er mulighed for at komme uden om det her, sådan at de krav, der bliver stillet til udenlandske religiøse forkyndere, også bliver stillet til f.eks. imamer fra Tyrkiet, for vi ved jo godt, at det nok er derfra, at i hvert fald en del af problemet kommer.

Kl. 13:44

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 13:44

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det her lovforslag ligger helt i forlængelse af, hvad jeg forstår at den tidligere regering også har tilkendegivet, og det handler om vores EU-retlige forpligtelser, som jeg også tror at hr. Martin Henriksen gjorde opmærksom på her fra Folketingets talerstol. Men de pågældende tyrkiske statsborgere vil jo selvfølgelig også kunne dømmes og straffes for ulovlig tvang, hvis de foretager en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, vel vidende at vielsen indgås som følge af, at der er udøvet tvang efter straffelovens § 260, som det her handler om.

Vi er bundet af EU-retlige forpligtelser, men de pågældende tyrkiske statsborgere vil altså som alle andre religiøse forkyndere kunne straffes, hvis de udøver ulovlig tvang.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Martin Henriksen.

Kl. 13:45

Martin Henriksen (DF):

Det er trods alt ikke kommet dertil, at EU siger, at vi skal holde tyrkiske statsborgere uden for dansk lovgivning, hvis de bryder dansk lovgivning. Så vidt er det ikke kommet endnu, og det er jo fint, at justitsministeren kan bekræfte det, men det er nok ikke den store nyhed.

Mit spørgsmål gik sådan set på det her kursus om familieret. Der er meget sund fornuft i, at hvis en udenlandsk religiøs forkynder kommer til Danmark, får vedkommende et kursus i dansk familieret, fordi de skal herop og formentlig vie nogle folk. Derfor vil jeg bare gerne høre, om justitsministeren vil være villig til at kigge på, om der er en mulighed for at komme uden om den her del af vores EU-retlige forpligtelser.

En religiøs forkynder bliver jo betragtet som en arbejdstager på lige fod med en håndværker, der ønsker at komme til Danmark. Det kunne godt være, at man kunne komme uden om det ved simpelt hen at lave en paragraf, der hedder, at det her handler om religiøse forkyndere, og derfor mener vi, at man godt kan tillade sig at stille krav om, at indvandringsprøven skal bestås, og at forkynderen f.eks. skal tage et kursus i dansk familieret, hvis en sådan religiøs forkynder fra Tyrkiet ønsker at komme til Danmark.

Er der politisk vilje til det fra regeringens side?

Kl. 13:46

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:46

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det, hr. Martin Henriksen nævner her, følger helt af vores EU-retlige forpligtelser. Det er årsagen til, at den tidligere regering sagde nej til det, hr. Martin Henriksen taler om her, og det er også det, der er årsagen til, at den nuværende regering siger det samme, altså at vi naturligvis skal overholde de her EU-retlige forpligtelser. Men altså: Tyrkiske statsborgere vil som alle andre religiøse forkyndere kunne straffes, hvis de udøver det, som netop er i fokus her, altså ulovlig tvang.

Noget af det, der har været fremme i debatten, har været påstanden om, at man ligesom ville ramme de forkerte med det her forslag, altså at der var visse religiøse forkyndere, som man ikke ville ramme. Jeg tror bare, det er vigtigt at holde sig for øje, at det her forslag er en skærpelse af indsatsen over for parallelle retsopfattelser. Det handler om at sikre, at vi bl.a. beskytter unge kvinder, som jo er udsat for konsekvenserne af de parallelle retsopfattelse, som findes i

visse dele af Danmark. Det her er nye værktøjer, som sætter myndighederne i stand til at beskytte dem bedre.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) Forespørgsel nr. F 20:**Forespørgsel til udenrigsministeren:**

Hvad kan regeringen oplyse om retstilstanden i Kommunistkina – herunder bl.a. om kz-lejre, henrettelse af politiske og religiøse fanger, salg af organer fra henrettede, ytringsfrihedens kår, korruption og nepotisme, undertrykkelsen af tibetanerne etc. – og hvilke skridt agter regeringen at foretage sig i den forbindelse?

Af Søren Espersen (DF), Pia Adelsteen (DF), Hans Kristian Skibby (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Anmeldelse 15.01.2013. Fremme 17.01.2013).

Kl. 13:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 26. februar 2013.

Det er ordføreren for forespørgerne, hr. Søren Espersen, der begrundes. Værsgo.

Kl. 13:48

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Tak for det. Måske er der nogle her, der har så god en hukommelse, at de kan huske 5 år tilbage til diskussionen om, hvorvidt det officielle Danmark skulle blive væk fra OL i Peking. Jeg husker det godt, og jeg husker også argumenterne for, hvorfor det var så vigtigt, at det officielle Danmark skulle være med. Der vil blive sat fokus på de manglende frihedsrettigheder i Kina, blev der sagt. Vi vil kunne rejse spørgsmålet om Tibet over for de kinesiske værter. Vi kan kun påvirke Kina i den rigtige retning ved at være der.

Hvordan gik det så? Jo, det gik, som jeg havde spået: Ét stort, flot anlagt kinesisk propagandanummer, som fik alle protesterne til at forstumme. Diktaturet vandt, såvel de fleste guldmedaljer som imagekampen. Og således blev verden igen bedraget.

Et centralistisk diktators metode til at vildlede verden har været kendt før, og det er vigtigt for mig at slå fast, at på samme måde, som Nazityskland bedrog og begejstrede, således bedrager og begejstrer Kommunistkina i dag verden.

Vi skal lige om lidt høre udenrigsministerens besvarelse af min forespørgsel, men jeg kender ham jo godt nok til at vide, hvad jeg stort set kommer til at høre. Han vil fortælle, hvordan Kina har løftet mange millioner ud af fattigdom; han vil fortælle, at Kina er et økonomisk mirakel, et lokomotiv, som vi hellere må koble os på, hvis vi vil have vækst i Danmark; han vil fortælle, at alt som Kina løfter sig

ud af fattigdommen, vil landet uvægerlig søge mod demokratiet; og han vil fortælle os, at dialog er den bedste måde til at påvirke de kinesiske ledere. Og udenrigsministeren vil givetvis selv tro på det, han siger.

Så udenrigsministeren vil synge den samme sang om Kina, som skiftende danske ministre sang om Nazityskland. Og vi andre, som ikke vil høre på den sang, vil i dag blive skældt ud for, at vi ikke vil dialog, og det vil komme til at hænge i luften, at vi er sådan en slags koldkrigere, der bare vil have ballade. Og således må jeg atter konstatere – selv om forespørgselsdebatten ikke engang er gået rigtig i gang endnu – at der ikke er noget nyt under solen. Og det er i virkeligheden lige præcis det, der er det mest deprimerende ved at kende historien.

Det er mit håb, at vi i dag får reelle svar på de spørgsmål, der stilles, og ikke blot den sædvanlige sang om kinesisk vækst, om økonomiske reformer, og hvilke tog vi skal koble os på, hvis vi vil blive rige. Jeg vil gerne have reelle svar i dag om Kommunistkina, om kz-lejre, om salg af organer fra henrettede, om henrettelse af politiske og religiøse fanger, om ytringsfrihed, om korruption og nepotisme og om undertrykkelse af tibetanerne. Jeg er dog så meget realist, at jeg ved, at det er et lønligt håb, for jeg har i virkeligheden slet ikke fantasi til at forestille mig, at udenrigsministeren rent faktisk vil forholde sig til de spørgsmål, der bliver stillet.

Jeg håber, at min sure pessimisme i dag får et skud for boven. Tak.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det udenrigsministeren, værsgo.

Kl. 13:51

Besvarelse

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Tak for det, og tak for hr. Søren Espersens begrundelse for forespørgslen. Jeg tror, at man nogle steder skelner mellem store profeter og små profeter. Jeg må desværre nok skuffe hr. Søren Espersen på det punkt, for jeg har faktisk tænkt mig at besvare forespørgslen.

Først som indledning tak for initiativet til den her debat i dag. Emnet Kina er jo vigtigt af rigtig mange grunde. Kina er økonomisk og politisk en stadig vigtigere spiller i verden. Det er lykkedes Danmark at opbygge et stærkt partnerskab med Kina med et godt samarbejde på en lang række områder. Dertil kommer den vægt, regeringen og jeg lægger på menneskerettigheder, og derfor er der rigtig god grund til at bruge tid på en debat om situationen i Kina.

Jeg ser ikke mindst frem til en drøftelse af, hvordan vi også på det helt konkrete plan bedst kan bidrage til forbedringer, der kommer helt almindelige mennesker til gode i verdens mest folkerige stat; forbedringer, der kommer almindelige mennesker til gode. Det synes jeg er det helt centrale i enhver debat om menneskerettigheder. Som vi alle ved, er der i Kina lang vej igen, når det gælder menneskerettigheder. Der er mange ting, som den kinesiske regering også selv anerkender skal styrkes. Der er også forhold, vi ikke ser ens på, når vi diskuterer det.

I forespørgslen opregnes syv forskellige konkrete spørgsmål relateret til retstilstanden i Kina. Jeg vil i min besvarelse forsøge at komme ind på de rejste emner og bruge dem til at illustrere ikke alene udfordringerne, men også de fremskridt, der også er tale om på en række områder. Afslutningsvis vil jeg redegøre nærmere for regeringens tilgang til menneskerettigheder i Kina.

Hvad angår fængslinger og arbejdslejre, betragtes oplysninger herom som statshemmeligheder i Kina. Det betyder, at det er ret begrænset, hvor mange pålidelige oplysninger der kan indhentes. Der er usikkerhed om f.eks. det reelle antal indsatte i kinesiske fængsler,

som officielt sættes til 1,7 millioner. Der sondres mellem fængsler og arbejdslejre, i den forstand at man skal idømmes en egentlig straf for at komme i fængsel, mens man kan blive administrativt interneret i en arbejdslejr uden at være dømt. Loven tillader i visse tilfælde administrativ tilbageholdelse i op til 4 år. Det er typisk denne mulighed, der anvendes over for menneskerettighedsaktivister, journalister og uregistrerede religiøse ledere.

Der er ingen tvivl om, at forholdene i både de kinesiske fængsler og i de lejre, der anvendes som administrative tilbageholdelseslejre, er dårlige og langt fra de standarder, vi anser som acceptable. Det er desværre noget, der kendetegner fængselssystemet i snart sagt alle verdens fattigere lande.

Jeg vil gerne understrege, at brugen af arbejdslejre til håndteringen af mindre forseelser, der ikke vurderes tilstrækkeligt til fængselsstraf, er stærkt kritisabel, og jeg tager afstand fra enhver type fængslinger uden dom. Jeg har bemærket, at de kinesiske myndigheder på højt niveau for nylig har meldt ud, at man vil søge at ændre dette system. På hvilken vis er endnu usikkert, men der er åbenbart en erkendelse af behovet. Det er godt; det er nødvendigt.

Tal relateret til dødsstraf er det næste tema. I Kina er disse tal en statshemmelighed på samme måde som antallet af fængselsindsatte. Igen betyder det, at der er usikkerhed om tallene. Bl.a. har EU vurderet, at antallet siden 2005 er faldet fra omkring 8.000 til 4.000 henrettelser årligt. Selv om der fortsat er tale om et stort antal henrettelser, er der altså tale om et markant fald i de seneste år. Faldet tilskrives i høj grad reformer i det kinesiske retssystem, som har forbedret retssikkerheden på dødsstrafområdet. Det er imidlertid ikke nok, og som bekendt er EU og dermed Danmark principielt imod dødsstraf. Afskaffelse af dødsstraf udgør et af EU's vigtigste mål på menneskerettighedsområdet. Denne politik forfølger vi med jævnlige opfordringer til Kina om helt at afskaffe brugen af dødsstraf.

Med hensyn til spørgsmålet om organhøst tager jeg og regeringen dybt afstand fra denne praksis. Tvungen organdonation er forbudt ved lov i Kina, men den kinesiske regering har anerkendt, at organhøst fra henrettede fanger finder sted, og har erklæret, at de vil afskaffe det. Den seneste udvikling på området er, at målsætningen om afskaffelse af det er fremrykket, således at organhøst fra henrettede fanger skal være afskaffet i løbet af 2 år mod tidligere 3-5 år. Det er trods alt også et fremskridt.

Når det gælder ytringsfriheden, er der overordnet tale om et område, hvor der over længere tid har været en positiv udvikling, navnlig takket være de nye medier. Der er langt større mulighed for udfoldelse og folkelig debat, herunder publicering af materiale og mulighed for diskussion på internettet, end det tidligere har været tilfaldt. Når det er sagt, er der stadig væsentlige indskrænkninger i ytringsfriheden i Kina, og der er langt igen for at opnå ægte ytringsfrihed, som vi kender det. Og der er ingen tvivl om, at regeringen slår hårdt ned på alle forsøg på at udfordre kommunistpartiets ledende rolle i Kina.

Kl. 13:57

Korruption anerkendes officielt som et stort problem i Kina og har med de meget klare udmeldinger herom, som den kommende præsident, Xi Jinping, kom med her i efteråret, fået fornyet prioritet. I spørgsmålet om omfanget af korruption og nepotisme i Kina vil jeg henvise til Transparency Internationals opgørelse fra 2012, hvor Kina kommer ind på en firsindstyvendeplads ud af de godt 170 lande, der indgik i undersøgelsen. Kina har altså en placering midt i feltet, hvilket naturligvis også vidner om et problem af et betydeligt omfang, hvilket man som nævnt også blankt erkender i den kinesiske ledelse.

Så til Tibet. Der er ingen tvivl om, at situationen i Tibet er stærkt bekymrende, og jeg kan kun tilslutte mig de udtalelser, hvori FN's højkommissær for menneskerettigheder og EU's høje repræsentant gør opmærksom på problemet over for Kina. Senest ved udgangen af

2012 opfordrede både FN og EU på baggrund af det voksende antal selvaftbrændinger til, at de kinesiske myndigheder adresserede de underliggende årsager til tibetanernes store frustration og sikrede overholdelse af menneskerettighederne. EU har desuden opfordret tibetanerne til ikke at anvende ekstreme former for protest såsom de tragiske selvaftbrændinger.

Vi har en løbende dialog med Kina, både bilateralt og gennem EU, om menneskerettigheder, herunder i Tibet. Senest drøftede jeg menneskerettighedssituationen, herunder i de tibetanske områder, med min kinesiske kollega, da jeg var i Kina i december.

Danmark er aktiv i Kina på en række af de områder, jeg har været inde på. Vi har i en årrække støttet projekter inden for retsplejeområdet, som har bidraget til den debat blandt de kinesiske beslutningstagere, som gik forud for reformen af dødsstrafområdet. Det viser, at det godt kan betale sig at fokusere på de områder, hvor vi kan skabe konkrete resultater. Også i EU-Kina-menneskerettighedsdialogen bliver en lang række menneskerettighedsspørgsmål hver gang taget op med Kina, herunder også relateret til retsvæsenet.

I forlængelse af EU-Kina-dialogen i maj sidste år gennemførte den kinesiske delegation et besøg i Danmark. Her besøgte man bl.a. Københavns Arrest på Blegdamsvej og blev indført i de helt praktiske foranstaltninger omkring bl.a. varetægtsfængslinger, hvormed man fra dansk side efterlever menneskerettighederne. Vi så, at det gjorde indtryk på kineserne. I forhold til ytringsfrihed støtter regeringen projekter i Kina på medieområdet, herunder efteruddannelse af kinesiske journalister. Endelig talte jeg i december med den kinesiske udenrigsminister om korruption som endnu et muligt område for en styrket dialog og konkret samarbejde.

Overordnet er det regeringens intention at styrke Danmarks menneskerettighedsindsats i Kina. Det kræver, at vi vælger de metoder, der skaber resultater, og at vi anerkender, at vejen frem går gennem samarbejde og dialog med et konkret og praktisk sigte. Regeringens tilgang til menneskerettighedsområdet i Kina er med andre ord, at kritikken ikke kan stå alene, men at vi hele tiden proaktivt skal se på muligheder for, hvordan vi bedst kan bidrage til en positiv udvikling.

Kina afviser således ikke menneskerettighedernes berettigelse. Respekt for menneskerettighederne og en styrkelse af det kinesiske retssamfund blev således begge nævnt i præsident Hu Jintaos vigtige rapport til den 18. partikongres i november sidste år og fik bred dækning i de kinesiske medier. Samtidig har Hu Jintao selv åbent erkendt, at Kina har lang vej igen på menneskerettighedsområdet. Det åbner en mulighed for samarbejde, og det er regeringens bedste mulighed for at gøre en konkret forskel for menneskerettighedssituationen i Kina og for de mange mennesker, der bor der.

Kl. 14:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til udenrigsministeren. Så er det hr. Søren Espersen.

Kl. 14:01

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Tak for besvarelsen. Udenrigsministeren slutter af med at sige, at det glæder ham, at Kina ikke afviser menneskerettighederne. Det gjorde Sovjet heller ikke, og det gør Saudi-Arabien vist heller ikke. Jeg tror oven i købet, at vi på et tidspunkt havde Libyens tidligere leder Gaddafi som leder af FN's menneskerettighedsinstitution. Så det tror jeg ikke at man skal tage så alvorligt.

Det er i det hele taget det, jeg mener er fejlen i den ellers bedre besvarelse, end jeg havde regnet med, fra udenrigsministeren: at han og regeringen ikke tager Kommunistkina alvorligt. Altså, man vil ikke forholde sig til det faktum, at der er tale om et bestialsk kommu-

nistisk regime fuldstændig på linje med, hvad Sovjetunionen var i gamle dage. Og jeg husker jo, hvor begejstret man blev, da det endelig var forbi med Sovjetunionen.

Man tager det ikke alvorligt nok. Kina er på den rette vej, siger udenrigsministeren. Nej, Kina er ikke på den rigtige vej. I Tibet er det værre, end det har været længe. Der har været enormt mange selvaftbrændinger derude på det sidste. Udenrigsministeren nævner et kinesisk besøg i Danmark, og hvordan man der har gjort indtryk på kineserne. Jeg tror ikke på det.

Jeg tror bl.a. ikke på det, fordi vi forleden dag kunne læse om den nye præsident, Xi Jinping. Berlinske refererer hans tur ud til en provins, der hedder Guangdong, hvor han taler til sine parteigenossen derude og ikke rigtig er klar over, at det vil blive citeret rundt omkring i den internationale presse; det var New York Times, der havde historien først. Men han fortæller her om, hvor forfærdeligt det var, da Sovjetunionen kollapsede, og om de fejl, de begik i Sovjetunionen, da det skete. Han spørger: Hvorfor faldt Sovjetunionen fra hinanden? Hvorfor kollapsede det sovjetiske kommunistparti? Og så siger han:

Den vigtigste årsag var, at deres idealer og sande overbevisninger vaklede. Til sidst var alt, hvad der var påkrævet, et enkelt ord fra Gorbatsjov for at erklære det sovjetiske kommunistparti opløst, og et stort parti var forsvundet. Til sidst var der ingen, der viste sig som en rigtig mand, og ingen stillede sig op for at ville yde modstand. Det ville vi aldrig acceptere.

Det er den nye kinesiske leder, som sværger til et leninistisk diktatur, og som ærgrer sig over, at sovjetregimet er brudt sammen. Så der er ikke nogen steder tegn på, at Kina fatter eller vil fatte det, for selvfølgelig forstår de det hele, de er lige så kloge, som vi er, om ikke klogere. De vil ikke forstå det, for det er slet ikke det, de vil. Til gengæld er kineserne utrolig dygtige til at komme og smile. De er utrolig dygtige til at smile, når de er i Danmark, og de er utrolig dygtige til at smile over for danske delegationer og danske erhvervsfolk, når de er i Kina – hvis vi vel at mærke opfører os ordentligt, hvis vi vel at mærke ikke generer dem, hvis vi vel at mærke ikke inviterer Dalai Lama på besøg i Danmark, hvis vi ikke begynder at nævne Tibet. For så er de ikke flinke længere. Så kommer den chikane, som vi har oplevet mod vores erhvervsliv. Så kommer den måde, man kan lave en skruestik på fra kinesisk side. Så det er ikke et spirende demokrati, der er i udvikling i Kommunistkina. Det er en holden sig fast til det, man vil.

Jeg skal bare sige noget med hensyn til de facts, der er. Det er rigtigt nok, hvad udenrigsministeren siger, nemlig at der ikke er nogen tal for det her, men man kan jo gætte på, at det er rigtigt, når institutioner som Amnesty International fortæller om det – om 5 millioner fanger i koncentrationslejre, om laogai, 1.400 koncentrationslejre rundt om i Kina, politiske fanger, præster, munke, advokater, Falun Gong-dyrkere, kristne, tibetanere, dissidenter. Og så er en masse af koncentrationslejrene i øvrigt registreret som erhvervsvirksomheder, hvor man jo har nem og billig arbejdskraft. Der er organhøsten, som udenrigsministeren nævner. Kina er altid leveringsdygtig i organer, uanset hvilken blodtype og type det i øvrigt er; de kan altid levere og tjener masser af penge på det.

Så er der Tibet, som jeg vil tage til sidst. Bevislig er 1 million tibetanere myrdet. Mellem marts 2011 og december 2012 har 90 tibetanere i Tibet sat ild til sig selv i protest mod Kina. Det lyder ikke til, at det går særlig godt. En FN-rapport har konkluderet, at brugen af tortur i Tibet er almindelig og rutine. Det er situationen i Tibet, det er situationen i Kommunistkina. Det er og bliver et bestialsk kommunistisk diktatur lige her og nu for vore øjne, alt imens denne regering, ligesom også den tidligere regering var det, er travlt beskæftiget med at engagere sig dybere og dybere i det. Det er deprimerende.

Jeg har et forslag til vedtagelse, som desværre kun fremsættes med Dansk Folkepartis støtte. Det er ganske kort, og det lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at befolkningerne i Kina og – ikke mindst – Tibet er blandt verdens mest undertrykte, pålægges regeringen at udfærdige en note til den kinesiske regering, hvori protesteres over for forholdene, som er en tilsidesættelse af almindelig anerkendt, civiliseret handlemåde.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 39).

Kl. 14:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Forslaget indgår i de videre forhandlinger.

Og der er en kort bemærkning fra hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 14:07

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg vil sige, at jeg til fulde deler bekymringen for situationen i Kina, hvilket jeg også vil redegøre for i min ordførertale senere. Det, som jeg synes er lidt interessant i Dansk Folkepartis indlæg og forslag til vedtagelse, er, at det ikke nævner menneskerettighederne. I en debat, jeg tidligere har haft med Dansk Folkepartis forsvarsordfører, fru Marie Krarup, her i Folketingssalen, har hun sagt, at Dansk Folkeparti ikke støtter menneskerettighederne. I en kronik i Kristeligt Dagblad har jo hun ligefrem skrevet:

»Og man vil indse, at menneskerettighederne i virkeligheden ikke har større berettigelse og universalitet end de grønne spejderes moralkodeks«.

Støtter Dansk Folkeparti menneskerettighederne, eller støtter Dansk Folkeparti ikke menneskerettighederne?

Kl. 14:08

Søren Espersen (DF):

Der er dele af de såkaldte menneskerettigheder, der er fine og udmærkede. Den eneste forskel på os og andre tror jeg er, at vi ikke betragter menneskerettighederne som en religion, der sådan nærmest har guruagtig karakterer, der ikke kan ændres, ikke kan omformuleres. Det sker somme tider, det bør man somme tider gøre. Mange af de såkaldte menneskerettigheder er jo lavet på et eller andet gustent kontor i Génève engang i 1950'erne. Verden har altså udviklet sig. Jeg tror, det er det, fru Marie Krarup har villet sige.

Kl. 14:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:08

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Altså, nu ved jeg ikke, om der er nogen herinde, der vil skrive under på, at noget som helst er religiøst i forhold til alle mulige ting. Det, vi bare snakker om, er, at Danmark f.eks. har tilsluttet sig menneskerettighederne og mener, at de skal overholdes, og vi kritiserer Kina – det har jeg i hvert fald tænkt mig at gøre – for ikke at overholde menneskerettighederne.

Så helt konkret: Er Dansk Folkeparti enig med forsvarsordfører fru Marie Krarup, når hun siger, at Dansk Folkeparti ikke støtter menneskerettighederne, som de ligger i dag, nu her?

Kl. 14:09

Søren Espersen (DF):

Jeg tror, fru Marie Krarup ville være helt enig med mig i at sige, at alle de konventioner, som Danmark har tilsluttet sig, bakker vi op

om – sådan skal det selvfølgelig være – indtil den dag, vi eventuelt får held til at ændre nogle af de værste af dem.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er den næste ordfører, og det er hr. Søren Pind, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Søren Pind (V):

Siden Murens og Sovjetunionens fald i henholdsvis 1989 og 1991 har der foregået en gigantisk global kamp om ideer. Hvad var læren? Var læren den, at et autoritært regime altid vil kollapse under sin egen vægt? Var læren den, at et autoritært regime, som er sat under pres, vil falde? Eller var læren den, at der kommer et nyt system, et nyt alternativ til demokratiet, som altid vil stå i modsætning til menneskerettigheder, men som til gengæld vil levere vækst og økonomisk velstand til sine befolkninger?

Sovjetunionen prøvede det hele på en gang. Sovjetunionen blev sat under massivt økonomisk og militært pres af den amerikanske præsident Reagan og kollapsede derfor. Ud af det drog andre lande deres erfaringer, og de konstituerede så en ny form med en meget fri økonomisk tilgang, men samtidig en hård central styring. Og det er der, verden står i dag. Verden står over for to ideer, som står over for hinanden:

På den ene side står den gamle verden, som lige så stille mentalt set resignerer og tænker, at ud af det kommer der nok ikke noget godt, og som frygter, men som har den fordel, at den er folkeligt funkeret, at dens institutioner bliver underkastet jævnlige folkelige prøvelser, og at folk kan skifte styret ud, hvis de er utilfredse med det.

På den anden side står i særdeleshed ét stort land, som har et stærkt centralt styre, som på forfærdende vis med jævne mellemrum krænker menneskerettighederne, og som samtidig giver sin befolkning den største vækst, vi ser i verden.

Det, man må spørge sig selv om i denne sammenhæng, er: Er Kina på vej til at blive noget helt anderledes end det, vi har set hidtil? Er det nemlig sådan, at intet styre, der ikke i sidste ende har et folkeligt fundament, kan fortsætte? Eller er også Kina på vej – på vej i en retning, hvor man på et tidspunkt vil se en ægte folkelig forankring? Det bliver jo et spørgsmål om tro, men jeg vil i modsætning til hr. Søren Espersen sige, at den diskussion, vi har her, har man også i Kina. Jeg har hørt medlemmer af det kinesiske kommunistparti sige til mig, at man følte, at man var bagefter de vestlige lande, og at man tilstræbte en form for demokrati, mens andre dele af det kommunistiske parti i Kina fastholder en stik modsat vision, som handler om en fast forankring af det kommunistiske monopol på magten.

Jeg tror personligt ikke på, at man i længden kan opretholde et styre baseret på autoritær magt. Jeg tror ikke på, at man kan frisætte sin befolkning økonomisk, uden at man også på et tidspunkt vil se borgerne kræve deres egentlige frihedsrettigheder. Jeg tror med andre ord ikke på, at man kan opretholde tanken om et centralt placeret enevældigt parti, som uden folkelig forandring træffer beslutninger på menneskers vegne.

Når man kigger på det, har denne verden faktisk set en fantastisk udvikling i løbet af de sidste 20-30 år. Først blev Østeuropa frigivet, så blev Rusland forholdsvis frit, og så så vi sidst det arabiske forår, som ganske vist er i svære vanskeligheder, men som – som jeg også ser det – er i en udvikling på vej mod på et tidspunkt om en lang række år at skabe ægte demokratier. Jeg tror, det samme vil gøre sig gældende i Kina.

Det er selvfølgelig alt sammen et spørgsmål om tro, og derfor skal man heller ikke lægge skjul på, at dele af udviklingen i Kina, herunder den manglende respekt for menneskerettigheder, skal påtåles.

Kl. 14:15

Kl. 14:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Taletiden er ved at være udløbet.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Søren Pind (V):

Jeg skal derfor på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget noterer sig de seneste årtiers fremskridt i store dele af den kinesiske befolknings økonomiske og sociale rettigheder, udtrykker Folketinget sin bekymring over menneskerettighedssituationen generelt i Kina og opfordrer regeringen til at arbejde for forbedringer. Folketinget hæfter sig især ved udtalelser fra FN's højkommissær for menneskerettigheder og EU's høje repræsentant om fortsatte menneskerettighedskrænkelser, herunder begrænsninger for ytringsfrihed og religiøse mindretal.

Folketinget tillægger det strategiske partnerskab med Kina stor betydning, herunder et tæt samarbejde og ligeværdig dialog baseret på gensidig respekt. Folketinget støtter regeringens prioritering af fremskridt på menneskerettighedsområdet i Kina, og at menneskerettigheder tages løbende op med den kinesiske regering såvel bilateralt som i EU-Kina dialogen.

Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at arbejde for, at menneskerettighedssituationen og retstilstanden i Kina forbedres, herunder navnlig at udbygge konkrete indsatser, der bidrager til at styrke et retssamfund i Kina.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 40).

Jeg skal beklage over for formanden, at jeg overskred min taletid.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Forslaget indgår i de videre forhandlinger. Og jeg skal bare til orientering sige, at oplæsningen af et forslag til vedtagelse faktisk indgår i taletiden.

Der er en kort bemærkning til hr. Søren Pind fra hr. Søren Espersen.

Kl. 14:16

Søren Espersen (DF):

Det var et rigtig godt indlæg, hr. Søren Pind kom med, men jeg vil spørge om det med en dialog og de samtaler, der har været: Tror Venstres ordfører på, at et regime vælter som følge af den dialog, man fører med magter udenfor? Eller vælter et regime på grund af et indre pres? Det er det første spørgsmål.

Det andet, som hænger lidt sammen med det, er om, at den dialog, vi havde og blev ved med at have med Kommunistpolen, med Kommunisttjekket og Kommunistrumænen, dengang de hed det, jo i og for sig var med til at opretholde de styre. Det var ikke Lech Walesa og Solidaritet, vi førte dialog med, det var faktisk pamperne og undertrykkerne, vi førte dialog med. Er det ikke det samme man på en eller anden måde gør her?

Kl. 14:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Søren Pind (V):

Min opfattelse af den, skal vi kalde den gammeldags form for kommunisme – man kan altid diskutere, hvilke etiketter man skal sætte på det kinesiske styre, og det skal jeg i hvert fald love for at hr. Søren Espersen ikke holdt sig tilbage med – er, at det jo netop ikke gav sine borgere økonomisk frihed. Det, der sker i øjeblikket i Kina, er interessant derved, at man faktisk skaber et borgerskab, at der kommer rigtig, rigtig mange velstående mennesker. Og hvis det er sådan, er det min tro – for jeg tror, at frihed er en universel værdi, og jeg bekender mig helt og fuldt til den del af menneskerettighederne, som er de såkaldte frihedsrettigheder – at disse mennesker en dag ikke vil lade sig nøje med et centralistisk, autokratisk system, som bestemmer over dem.

Nu spørger hr. Søren Espersen mig så derudover, om jeg tror, at ideer og diskussion nytter. Ja, det tror jeg, for den diskussion, vi har her, har man også internt i det kinesiske kommunistparti, og den har bølget frem og tilbage de sidste 30 år.

Kl. 14:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er et nyt spørgsmål fra hr. Søren Espersen. Værsgo.

Kl. 14:19

Søren Espersen (DF):

Altså, med hensyn til det med, at en økonomisk frihed skulle give særlige betingelser, kan jeg nævne de første 15 sydamerikanske diktaturer, som havde fuldstændig økonomisk frihed, men jo aldrig nogen sinde nærmede sig et demokrati. Det gjorde man ad andre kanaler. Så det har ikke spor med det at gøre. Der er kapitalistiske diktaturer, og der er kommunistiske diktaturer, men en økonomisk frisættelse, det, at man har ret til at blive rig, er jo ikke noget, der nødvendigvis gør en til demokrat.

Må jeg ikke også godt sige, at den dom, der faldt over de danske og de danske partier, som dengang samarbejdede med styrerne i Øst- og Centraleuropa og fuldstændig åbenlyst rejste på studietur derned, og jeg ved ikke hvad, vil hr. Søren Pind jo nok skrive under på var rigtig. Jeg vil bare gerne bede ham om at lave en analogi mellem de to situationer, altså et samarbejde med pamperne i Øst- og Centraleuropa og nu et samarbejde med pamperne i Peking.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Søren Pind.

Kl. 14:20

Søren Pind (V):

Min holdning, uanset om jeg har rejst i udviklingslande, hvor jeg har diskuteret præcis den slags ting med regimer, som hverken hr. Søren Espersen eller jeg har været begejstret for, har været, at vi skal gøre, hvad vi kan, men vi skal også se verden, som den er. Hvorfor? Fordi – og det troede jeg egentlig at hr. Søren Espersen ville være enig med mig i – Danmark altid kommer først. Sådan må det være. Vi må sætte Danmark først.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er et nyt spørgsmål, og det er fra hr. Nikolaj Villumsen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:20

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Tak til Venstres ordfører. Det er jo ingen hemmelighed, at der er en række ILO-konventioner, som Kina ikke har underskrevet. Det betyder helt konkret, at kinesiske lønmodtagere bliver un-

dertrykt. Synes Venstres ordfører ikke, at det giver grundlag for unfair konkurrence, når man internationalt har handel, hvor man ikke respekterer grundlæggende rettigheder, som de står i ILO's konventioner? Min bekymring er selvfølgelig, at det fører til et ræs mod bunden af løn- og arbejdsvilkår. Er det ikke en forkert måde at drive international konkurrence på?

Kl. 14:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Søren Pind.

Kl. 14:21

Søren Pind (V):

Nu må lande jo selv om, hvilke konventioner de underskriver. Men helt generelt vil jeg sige, at en af de vigtigste frihedsrettigheder for mit vedkommende er retten til at organisere sig, og en af grundene til, at jeg bl.a. som udviklingsminister kraftigt støttede, at vi engagerede os i fagforeningsarbejde i den tredje verden, var, at retten til at organisere sig er en af de mest centrale grundrettigheder, for at man overhovedet kan forandre et samfund. Men jeg kan jo modsat spørge hr. Nikolaj Villumsen, om han virkelig tror, at man i længden kan basere et styre på at unddrage arbejdere de mest centrale frihedsrettigheder. Jeg tror det ikke.

Kl. 14:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:22

Nikolaj Villumsen (EL):

Det tror jeg heller ikke, og det tror jeg faktisk ærlig talt også at det kinesiske regime kommer til at erfare. Det er rigtigt, at man som land kan undlade at underskrive internationale konventioner. Men andre lande kan jo så også vælge at sige, at det skal have konsekvenser eksempelvis for, hvordan man handler med de her lande. Jeg vil mene, at det er unfair konkurrence, og at vi lige præcis nu her ser, at der er et internationalt ræs mod bunden af løn- og arbejdsvilkår. Hvilke konsekvenser mener Venstre vi skal drage af det? Hvad bør vi gøre for at værne om ordentlige forhold på arbejdsmarkedet?

Kl. 14:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Søren Pind.

Kl. 14:22

Søren Pind (V):

Helt i bedste overensstemmelse med kinesisk kultur og tradition gående flere århundreder tilbage er det kinesiske styre altid god til præcis i handelsspørgsmål og andre spørgsmål at spille de enkelte lande ud mod hinanden. Man kan jo bare se til Norge eller for den sags skyld tænke lidt tilbage på det her lands forbindelse og så tænke over, hvordan det egentlig foregår, når det går virkelig hårdt for sig.

Min tilgang til hr. Nikolaj Villumsens spørgsmål er derfor den meget enkle, at præcis den form for spørgsmål bør vi løse i samarbejde med Den Europæiske Union og USA. Mit store håb er, at den frihandelszone, som forhåbentlig bliver etableret mellem det amerikanske og det europæiske kontinent, vil gøre, at man bliver en sådan spiller på det her område, at man kan bruge det til noget alvorligt.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jeppe Kofod, Socialdemokratiet. Værsgo.

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Tak. Først og fremmest vil jeg gerne takke for initiativet til denne forespørgselsdebat. Jeg er glad for, at vi får mulighed for at drøfte menneskerettighedssituationen i Kina, og hvordan vi fra dansk side kan arbejde på at forbedre menneskerettighederne og respekten for menneskerettigheder. Jeg vil også gerne takke udenrigsministeren for hans, synes jeg, meget konkrete og meget gode besvarelse af spørgsmålet.

Jeg er faktisk også glad for, at hr. Søren Espersen og Dansk Folkeparti interesserer sig for, hvordan menneskerettighederne respekteres i Kina. Men jeg er måske også en lille smule forundret. For ellers har hr. Søren Espersen jo mange gange været imod, at Danmark skulle blande sig i, hvad der foregår i andre lande. For få år siden udtalte hr. Espersen sig i et interview om, hvorvidt Danmark skulle sælge teknologi til lande, der bruger det til at undertrykke deres befolkning, og jeg citerer fra Computerworld:

Jeg har ingen ideologi om, at vi skal fremme demokrati i andre lande. Jeg mener faktisk, at ethvert folk har de tyranner, som det fortjener.

Jeg tror, at jeg har hørt lignende udtryk i andre debatter med hr. Søren Espersen. Og i et andet interview har jeg også hørt hr. Søren Espersen gå til angreb på menneskerettighederne. Vi kan heller ikke få noget klart svar her i dag på, hvorvidt Dansk Folkeparti går ind for menneskerettighederne. Og jeg citerer hr. Søren Espersen, der til Kristeligt Dagblad engang har sagt:

Der er en dyrkelse af menneskerettigheder, humanisme og bestemte styreformer som demokrati, som det er blevet næsten kætterisk at sætte spørgsmålstegn ved.

Derfor kunne man jo forledes til at tro, at Dansk Folkeparti kun interesserer sig for menneskerettigheder, når de bliver krænkede af Kina eller af de arabiske lande, men ikke andre steder i verden, eksempelvis i Israel for at tage et konkret eksempel.

Lad mig derfor indledningsvis slå fast, at Socialdemokraterne mener, at menneskerettigheder både er universelle og vigtige. Derfor arbejder vi på at udbrede respekten for dem, uanset hvor i verden de bliver udfordret. Men det er også vigtigt at forstå, at Danmark ikke er verdens dominerende supermagt. Vi kan ikke diktere verdens gang, men vi kan så sandelig påvirke den. Her i Folketinget er vi enige om, at Kina ikke efterlever menneskerettighederne, og at vi skal arbejde for at ændre det. Hos Socialdemokraterne synes vi, det er vigtigere at skabe reelle forbedringer end alene bare at løfte den moralske pegefinger.

Jeg synes, at det selvfølgelig er Dansk Folkepartis ret at svinge menneskerettighedsfanen højt ved festlige lejligheder. Men jeg synes, at det vigtige i den her diskussion er, hvordan Danmark og andre lande kan være med til at forbedre respekten for menneskerettigheder i Kina. Lad mig slå fast, at det ikke er noget, som er begyndt i den her regeringsperiode, selv om jeg synes, at udenrigsministeren havde et godt svar. Også den tidligere regering og borgerlige udenrigsministre har spillet en vigtig og nyttig rolle i de her bestræbelser.

Selv om tortur ikke er en del af emnet for forespørgslen, vil jeg også gerne knytte en bemærkning til Danmarks arbejde med kineserne i det spørgsmål. Jeg ved eksempelvis, at Institut for Menneskerettigheder i flere år har været involveret i en dialog med kinesiske jurister, og det har været en af de medvirkende faktorer til, at Kina jo, som man ved, har forbudt tortur ved lov. Det betyder ikke, at der ikke foregår tortur i Kina, men et forbud er jo et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Også i andre spørgsmål er det vigtigt ikke kun at fokusere på lovgivning, men også på den praksis, der tilsyneladende foregår. Og selv om både organhøst og tortur er forbudt ved lov, indløber der jo

løbende rapporter om, at det foregår. Det skal der selvfølgelig gøres noget ved.

Derfor nytter det ikke noget, at vi vil moralisere og skælde Kina ud. Vejen mod forandring i Kina går gennem dialog og ved at give kineserne konkrete eksempler på, hvordan vi gør det bedre, f.eks. hvordan vi gør det herhjemme. Udenrigsministeren fortalte om, at Danmark har støttet projekter i Kina på retsplejeområdet og om ytringsfriheden. Det illustrerer godt, hvad der skaber varig forandring af menneskerettighederne, nemlig når vi går foran med konkrete eksempler og viser kinesiske delegationer, hvordan vi håndterer varetægtsfængslinger, eller når vi efteruddanner kinesiske journalister.

Det skal vi fortsætte med, men det vil selvfølgelig ikke betyde, at Kina vil respektere menneskerettighederne på samme måde, som vi gør det, i overmorgen. Det er en lang proces, hvor det bedste, vi kan gøre, er at indgå i en ligeværdig dialog og gå foran med gode eksempler. Det er vejen til at skabe konkrete menneskerettighedsforbedringer i Kina, som kommer befolkningen til gode. Og jeg synes, det er vigtigt at sende det budskab, også i en debat som i dag. Tak.

Kl. 14:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. En kort bemærkning til hr. Søren Espersen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:28

Søren Espersen (DF):

Jamen jeg mener da, at et folk har de tyranner, det fortjener, så det er fuldstændig korrekt citeret – sådan er det. Jeg mener også, at de eneste, der kan skille sig af med de kinesiske kommunister, er det kinesiske folk. Det er faktisk hele min pointe i det her, altså at der kan vi hverken gøre fra eller til. Men vi behøver da ikke at hjælpe dem; vi behøver da ikke at hjælpe dem ved at fedte for dem og lave en Tibet-note, som hr. Jeppe Kofod selv var med til at lave dengang i 2008 eller 2009, hvor man egentlig fuldstændig legitimerede deres overfald på Tibet. Vi behøver da ikke ligefrem at hjælpe til. Det gør vi jo kun, fordi vi bliver presset til det, fordi de chikanerer vores erhvervsliv, hvis vi ikke makker ret, i forhold til hvad de gør. Det synes jeg da er en ganske forfærdelig situation.

Hr. Jeppe Kofod mener, at det kan skabes ved en dialog. Tror hr. Jeppe Kofod virkelig – det er egentlig det, der er mit spørgsmål – at et kommunistisk regime falder, fordi vi har en dialog med dem, eller tror man, der er større chance for, at de falder, hvis man protesterer over for det, der foregår, protesterer over, at vores erhvervsliv bliver chikaneret i tide og utide, protesterer over, at restauranter her i Danmark bliver boykottet, hvis der f.eks. er møder med Taiwan eller tibetanere? Tror hr. Jeppe Kofod på det?

Kl. 14:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren, hr. Jeppe Kofod. Værsgo.

Kl. 14:29

Jeppe Kofod (S):

For det første vil jeg gerne slå en pæl igennem en eller anden myte om, at vi med en note skulle have legitimeret et kinesisk overgreb på tibetanerne. Jeg synes, hr. Søren Espersen må komme med et konkret eksempel på, hvordan man kan nå til den konklusion.

Det andet er så, hvordan man konkret forbedrer menneskerettighedssituationen i Kina, og der synes jeg jeg savner et svar fra hr. Søren Espersen. Vi er forhåbentlig enige om – det er jeg ikke helt sikker på vi er, men jeg tror, vi er enige om det – at det vil være en stor fordel at forbedre menneskerettighedssituationen i Kina, også for kineserne, på trods af at vi ikke altid skal blande os i andre landes indre anliggender, som hr. Søren Espersen har udtrykt det.

Så jeg vil svare hr. Søren Espersen på spørgsmålet ved at sige, at for os er det de konkrete eksempler, det, at vi indgår i en dialog, hvor vi også er kritiske, der forandrer, men en ligeværdig dialog, hvor man har respekt for hinanden. Så nogle af de forandringer, der er sket i Kina på det område her, er jo noget, der også er afledt af de dialoger, man har haft med omverdenen. Og jeg tror i øvrigt heller ikke, det er noget, Danmark kan gøre alene. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi gør det igennem EU, ikke mindst, og det partnerskab, EU har med Kina, igennem FN og med andre allierede, altså, at vi rejser de spørgsmål, når der er grund til kritik af menneskerettighedssituationen i Kina. Det er den bedste måde at gøre det på, og det vil vi fortsætte med.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:31

Søren Espersen (DF):

Jeg tror, der er noget galt med hr. Jeppe Kofods hukommelse; hvis han ikke erindrer, hvad der skete omkring den der verbalnote, skal jeg prøve at forklare det. I månedsvis op til, at den note blev skrevet – jeg tror, det var den 9. december 2009; det var det vist, eller også var det i 2008 – havde Kina chikaneret vores erhvervsliv på det groveste. Containere forsvandt i havnene derude, der blev ikke givet nye licenser, og man syltede alt, hvad der kom fra Danmark, fordi Danmark havde understået sig i at modtage Dalai Lama på Marienborg Slot – det var hr. Lars Løkke Rasmussen, som var statsminister dengang. Da Danmark så skrev den verbalnote dikteret af Kommunistkina, hvor man direkte skrev, at man fra dansk side modsatte sig tibetansk selvstændighed, skete der mirakler. I løbet af fire et halvt minut fandt man alle containerne ude i havnene, og licenserne væltede ind, og de danske erhvervsvirksomheder kunne handle frit. Det var det, der skete i forbindelse med verbalnoten. Er det ikke korrekt?

Kl. 14:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:32

Jeppe Kofod (S):

Jeg kan ikke genkende det forløb, som hr. Søren Espersen beskriver. Men jeg vil gerne sige til hr. Søren Espersen, at jeg jo stillede et modspørgsmål, som hr. Søren Espersen ikke svarede på. Hr. Søren Espersen sagde, at den note legitimerede den kinesiske leders overgreb på Tibet, og så kom der ikke noget konkret eksempel på, hvordan det var sket. Men hvis man nu læser den note, kan man se, at der ikke er noget i den, der forhindrer nogen i at have en kritisk dialog med Kina, heller ikke om menneskerettighedssituationen i Tibet. Det kan Danmark fortsat have, og det har vi også fortsat. Jeg synes, det er lidt mærkeligt med den retorik, der bliver ført, uden at man så kommer med konkrete eksempler.

Så vil jeg gerne sige til hr. Søren Espersen: Jeg havde håbet på, at vi i den her debat kunne have stået sammen om menneskerettigheder og set på, hvordan vi konkret kan forbedre menneskerettigheder i den verden, vi lever i, herunder i Kina. Men det eneste, jeg hører fra hr. Søren Espersen, er den her flommesnak, hvor man på den ene side ikke rigtig respekterer menneskerettighederne og på den anden side kræver, at nogle bestemte lande skal efterleve dem, bl.a. Kina. Lad os få et bud på, hvordan man konkret kan forbedre menneskerettighedssituationen i Kina i stedet for det andet her. Det vil være meget mere konstruktivt i sådan en debat. Tak.

Kl. 14:33

Kl. 14:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten, for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 14:33

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det, og tak til den socialdemokratiske ordfører.

Jeg er meget enig i, at menneskerettighederne er rigtig vigtige, og jeg synes faktisk også, det er fint at have en dialog med Kina. Det, som bare for mig er det afgørende, er, at de kritikpunkter, som jeg synes er berettigede at have over for kineserne, kommer frem i dialogen. Det er også fint at føre dialogen gennem EU, og det vil jeg opfordre den danske regering til aktivt at gøre.

Helt konkret vil jeg spørge Socialdemokraterne, om de er enige i, at man bør kritisere undertrykkelsen i Tibet, og at man bør kritisere, at Kina ikke har underskrevet adskillige ILO-konventioner, hvilket betyder, at lønmodtagere undertrykkes, og at vi ser et internationalt pres på løn- og arbejdsvilkårer og et ræs mod bunden. Er det to spørgsmål, som Socialdemokraterne mener skal rejses fra dansk side og fra EU's side over for Kina?

Kl. 14:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:34

Jeppe Kofod (S):

Altså, der er ingen tvivl om, hvad Socialdemokraterne mener. Vi arbejder for, at alle lande inklusive Kina undertegner konventionerne, ikke bare ILO-konventionerne, men også konventioner om civile og politiske rettigheder. Det er helt afgørende, og det arbejder vi for, uanset om det er i Kina eller andre steder i verden, så det kan jeg svare bekræftende på. Det er noget, som er meget højt på vores dagsorden. Spørgsmålet er så, hvordan man får de lande til at gøre det. Det er ved at indgå i en dialog, og jeg tror, hr. Nikolaj Villumsen og jeg er enige om, at det er en dialog, der skal til.

Så er jeg også glad for det, som hr. Nikolaj Villumsen siger, nemlig at vi også igennem EU kan gøre en forskel. Der er en meget tæt dialog og også en kritisk dialog igennem EU, f.eks. i forbindelse med de her selvaftbrændinger, som vi ved er et stort problem. Det er noget, vi har kritiseret igennem EU bl.a., og Catherine Ashton har også kritiseret de brændinger, der foregår, på vegne af EU og medlemslandene. Man må tage initiativ til, at de bliver stoppet. Det tror jeg er vigtigt. Jeg tror, det er vigtigt, at vi står sammen for at kunne skabe en forandring, så vi vil arbejde for at fremme menneskerettigheder og konventioner, ja.

Kl. 14:35

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nikolaj Villumsen for sidste spørgsmål.

Kl. 14:35

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen jeg synes, det vil være fantastisk, hvis vi i dag kan nå til enighed om, at vi skal kritisere det kinesiske regime, hver gang vi har lejligheden til det, for de krænkelse af menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, organisationsfrihed, som sker i Kina og også i Tibet.

Så skal jeg opfatte Socialdemokraterne sådan, at det er det, vi kan forvente fremover fra danske ministre, både når de sidder i EU-topmøder, og når de mødes med repræsentanter for Kina, gennem udenrigstjenesten, altså at det er det, vi vil rejse over for kineserne i fremtiden?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:36

Jeppe Kofod (S):

Tak. Altså, jeg tror, det er vigtigt at understrege, at vi jævnligt opfordrer de lande, der f.eks. ikke har undertegnet konventionen om civile og politiske rettigheder, til at undertegne den konvention, eller de lande, der ikke har undertegnet ILO-konventioner, til at undertegne dem, eller i det hele taget lande, der ikke respekterer menneskerettigheder eller har menneskerettighedsproblemer, til, at de forbedrer de forhold i deres lande. Og det gælder, uanset om det er Kina eller andre lande; det gør vi.

Vores vej til forbedringer på menneskerettighedsområdet er via en dialog. Det gælder ikke mindst i forhold til Kina. Vores vej er også, som jeg synes udenrigsministeren besvarede det meget konkret og meget godt, gennem det konkrete samarbejde, hvor vi har set, at der er kommet forbedringer i forhold til menneskerettighedssituationen. Det vil vi fortsætte med, så det er vores linje. Vi vil gerne fortsætte med at fremme både internationale konventioner og menneskerettigheder, og det gælder selvfølgelig også i forhold til et land som Kina.

Kl. 14:37

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det hr. Rasmus Helveg Petersen som radikal ordfører.

Kl. 14:37

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak for det. Jeg vil også takke hr. Søren Espersen for at have foranstaltet, at vi får den her debat, selv om jeg måske ikke er helt enig i, at man konsekvent bør omtale Kina som Kommunistkina, men ikke desto mindre tak. Også tak til udenrigsministeren for et glimrende oplæg. Jeg må også erklære mig meget enig i mange af de ting, som hr. Jeppe Kofod har sagt.

Kinas vækst og velstand har forandret verden på mange måder. Det er både økonomisk, miljømæssigt og sikkerhedsmæssigt. Kina er selvfølgelig fortsat en kommunistisk etpartistat, og det er selvfølgelig også derfor, at forespørgerne kalder Kina for Kommunistkina.

Folketingets Udenrigspolitiske Nævn var sidste år i Beijing og i de tibetanske områder. Her oplevede vi den dobbelthet, der er mellem en markedsøkonomi i rasende udvikling og et styre, der forsøger at styre debat og frie udfoldelser med hård hånd. Det er en svær opgave, for den stigende velstand giver den enkelte borger større muligheder for at orientere sig i verden. Det kinesiske partis informationsmonopol er brudt. Der er millioner af sprækker og revner, hvorfra der siver information ud i det kinesiske samfund. Folk reagerer i stigende grad på urimeligheder; social uro opstår igen og igen, som respons på f.eks. ekspropriationer eller forurening. Kinas voksende middelklasse er ved at tiltage sig et større politisk rum.

Denne udvikling tror jeg vil fortsætte, og den vil formentlig have mange faser i sig, forhåbentlig alle sammen fredelige, og det vil forhåbentlig til sidst føre til et system, der i højere grad respekterer menneskerettighederne. Jeg tror ikke, at der er nogen grund til at tro, at kineserne af kulturelle eller andre årsager ikke egner sig til demokrati og åben debat. Det gør de såvel som alle andre. Og der er god inspiration at hente i udviklingen i de forskellige modeller, vi ser i de tre kinesiske samfund uden for Kina, altså Taiwan, Hongkong og Singapore.

Disse steder har man forskellige erfaringer med åben debat, men man har en meget vidtgående åben debat og i et vist omfang respekt

for menneskerettigheder og for Taiwans vedkommende et egentligt demokrati. Disse steder er også meget vigtige, når man tænker på bruddet med informationsmonopolet. Fra disse steder siver der altså information på kinesisk ind i Kina.

Kl. 14:42

Jeg hørte med interesse hr. Søren Espersens tese om, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem velstand og demokrati; at det rum, der går til borgere i et stadig mere velstående samfund, ikke vil blive omsat i demokrati automatisk. Jeg ved ikke, hvorfor reglerne skulle være anderledes i Kina end i alle andre samfund. Jeg læste for et lille år siden en ret interessant artikel i Financial Times, der refererede et studie, der er lavet over forskellige lande, der er gået fra et totalitært styre til demokrati i de sidste 30 år. Der er en grov fælles median omkring 10.000 dollar i BNP pr. indbygger; dér er der rigtig mange lande, der overgår fra en anden styreform til demokrati.

Det virker, som om der er en sammenhæng. Og det er faktisk nogenlunde det sted, Kina er ved at være nu velstandsmæssigt. Så jeg mener bestemt, at der er ting, der kan underbygge det, og at det ikke bare er snak, når vi siger, at samhandel og dermed en stigende rigdom i Kina hen ad vejen vil føre til et stadig større pres for ordnede forhold for den enkelte borger og i sidste ende til demokrati.

Vi vil fra radikal side selvfølgelig meget gerne arbejde med menneskerettighedsspørgsmålet i vores direkte kontakter med Kina og, som flere af de tidligere talere har givet udtryk for, gennem EU. Den dobbelte tilgang med samhandel og samtale er vores bidrag til at hjælpe Kina med at flytte sig i den rigtige retning. Derfor er vi meget glade for det forslag til vedtagelse, der er fremsat. Tak.

Kl. 14:41

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:41

Nikolaj Villumsen (EL):

Det, jeg godt kunne tænke mig at høre fra den radikale ordfører, som jeg takker for et udmærket indlæg, er, om De Radikale mener, at Tibet har ret til selvstændighed, hvis de skulle ønske det.

Kl. 14:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:41

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Vi har en etkinapolitik, som Radikale også er en del af. Vi har heldigvis også noteret os, at Dalai Lama jo arbejder for noget autonomi inden for Kina. Og jeg har det fint med de ting. Altså, vi arbejder ikke for et selvstændigt Tibet. Vi respekterer Kina som én stat.

Kl. 14:42

Formanden:

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:42

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, jeg tror, at både tibetanerne og de fleste andre vil være enige med mig i, at det heller ikke er De Radikale, der skal bestemme, om Tibet skal være selvstændigt eller ej. Derfor går mit spørgsmål også på, om tibetanerne, hvis de skulle ønske det, har ret til det ifølge Det Radikale Venstre. Altså, i Danmark er vores holdning eksempelvis over for Grønland jo, at hvis de ønsker selvstændighed, har de også ret til at få det; det er der et flertal i Folketinget der har lavet en aftale med Grønland om. Har tibetanerne den samme ret, såfremt de skulle ønske det?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:42

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Jamen det er rigtigt nok, at det ikke er noget, jeg eller mit parti kan afgøre.

Jeg havde i øvrigt den udmærkede oplevelse sidste år, da jeg var med Det Udenrigspolitiske Nævn i nogle af de tibetanske områder, at de to medlemmer af Folketinget, der repræsenterer Grønland, var med og kunne berette for medlemmer af det tibetanske kommunistparti, hvordan vi havde arrangeret os i Danmark med en selvstyreordning. Og der kunne man se, at der var meget stor opmærksomhed om lige præcis det spørgsmål. Det var ganske interessant.

Så svaret er nej. Vi anerkender, at Tibet er en del af Kina. Vi har en etkinapolitik.

Kl. 14:43

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:43

Søren Espersen (DF):

Det her er interessant, synes jeg. Nu er det ikke længere De Radikales politik, at der findes noget, der hedder det tibetanske folk. Det mener jeg nu alligevel aldrig at man har hørt fra De Radikales side før.

Det var jo det, der blev resultatet af den verbalnote, som vi har talt om tidligere i dag, altså at der netop fra officiel dansk side blev sagt, at Danmark ikke alene støtter etkinapolitikken – det ved jeg godt man gør – men at man også, som der står i verbalnoten, vil modsætte sig tibetansk selvstændighed.

Er hr. Rasmus Helveg Petersen ikke opmærksom på, at der var et krav fra den kinesiske ambassade her i Danmark til den daværende udenrigsminister, hr. Per Stig Møller, om, at det skulle stå der? På engelsk står der ordet opposes, som betyder at modsætte sig.

Kl. 14:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:44

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak. Nej, jeg ikke klar over, at det var et krav fra ambassadøren, at der skulle stå præcis det. Jeg har altid opfattet verbalnoten som en dansk formuleret note til Kina, hvor vi klargør vores holdning til etkinapolitikken.

Kl. 14:44

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:44

Søren Espersen (DF):

Mit spørgsmål var egentlig, om det er radikal politik, at det tibetanske folk ikke længere er et folk i folkeretlig forstand. For hvis man er kommet så langt ud, har man jo faktisk lagt sig fast på det, som er Kommunistkinas holdning, nemlig at landet nu er absorberet – at der ikke er noget med hjemmestyre mere og et folk i folkeretlig forstand.

Kl. 14:45

Formanden:

Ordføreren.

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Der er ikke nogen tvivl om, at tibetanerne udgør et folk i folkeretlig forstand. Men som sagt: Politisk går vi ikke ind for en løsrivelse fra Kina; der støtter vi etkinapolitikken.

Kl. 14:45

nesker i Kina i retning af, at de selv tager fat om at løse de her problemer.

Den sidste bemærkning går på de mere overordnede ting, som har præget diskussionen her. Det bliver mere et trosspørgsmål. Tror man, at hvis Kina når omkring de 10.000 dollar i gennemsnitsindtægt – man kan lige slå op og se, at Kina ligger omkring 9.000 dollar – så sker det. Nej, selvfølgelig sker det ikke kun derfor. Men hvis vi har et samfund, som uddanner sine folk, sender mange til den vestlige del af verden, lærer en masse om vores måde og vores samfunds måde at fungere på og samtidig får en vis frihed, som gør, at man kan agere selv, så har man jo som samfund langt større chancer for at tage skridt i retning af, at man får et pluralistisk samfund, som respekterer den enkelte og dermed menneskerettighederne.

Kl. 14:51

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Steen Gade som SF's ordfører.

Kl. 14:45

Kl. 14:45

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg skal gøre som andre ordførere og takke for forespørgslen. Jeg kan jo ikke lade være med at sige, jeg egentlig er glad for, at hr. Søren Espersen ikke fik ret i det, han sagde, da han motiverede sin forespørgsel, nemlig at alle diskussionerne om de problemer, der er i forhold til Kina, ikke ville blive nævnt. Jeg vil også sige tak til udenrigsministeren for, at han faktisk adresserede *alle* de problemstillinger, som hr. Søren Espersen havde skrevet i sin forespørgsel.

For SF er den diskussion vigtig, men det er jo altså også vigtigt, hvordan vi håndterer den diskussion, og hvad vi mener er den rigtige måde at påvirke udviklingen i et land som Kina på, ligesom når det handler om udviklingen i en lang række andre lande, som ikke er kommet til en situation, hvor menneskerettighederne er respekteret, hverken fuldt ud eller halvt. Det er vel egentlig det, diskussionen, når det kommer til stykket, handler om.

Vi ved godt, at situationen på en række punkter er dårlig. Ministeren redegjorde rimelig omhyggeligt for det, men ellers har vi jo rapporterne fra Amnesty International fra 2012. Vi har Human Rights Watch On China fra 2013. Men det er jo stort set netop de steder, som både FN's højkommissær for menneskerettigheder og fru Ashton, altså EU's højtstående repræsentant – et forfærdeligt navn – på EU's vegne har kritiseret. Så man kan sige, der er en forholdsvis klar overensstemmelse med, hvor problemerne er, hvor store de er, og hvor sker der fremskridt, og hvor sker der ikke fremskridt, og så de steder, hvor både FN og EU rent faktisk har påpeget det. Det er jo det, jeg synes det hele handler om: at skaffe sig det rum imellem – set fra Danmarks side – Danmark og Kina og det rum mellem EU og Kina, hvor man kan diskutere det her på baggrund af det strategiske partnerskab, som er indgået mellem Kina og Danmark. Der står det omhyggeligt skrevet ned, at begge parter respekterer, at der er en dialog om menneskerettigheder.

Jeg synes også, det er interessant for et lille land som Danmark, at vi faktisk spiller en rolle. Det er ikke, fordi jeg nu vil sige, at vi spiller en kæmpe rolle, men vi spiller faktisk en rolle. Der tænker jeg specielt på den indsats, som gøres i Kina af Centeret for Menneskerettigheder, og det, vi gør i forhold til retssystemet. Andre ting er også nævnt af udenrigsministeren, og det synes jeg også er rigtigt. Men jeg synes egentlig, at jeg især vil fremhæve det, vi gør i forhold til retssystemet. Mange af de problemstillinger, vi står med – det kan handle om handel med organer, det kan handle om korruption, det kan handle om manglende rettigheder for fængslede, og det kan handle om manglende rettigheder til at udtrykke sig – handler om at få et retssystem til at fungere, sådan at når der bliver skrevet nogle ting ind i lovene, og det er selvfølgelig en anden kamp, f.eks. at tortur bliver forbudt, så skal vi have et retssystem, som sikrer, at det sker.

Jeg blev lidt stolt, da jeg for nogle år siden fandt ud af, at vi faktisk gjorde det. Jeg tror ikke, at vi praler nok af det, vi gør. Derfor er der måske også nogle uden for den her sal, som ikke ved, hvad vi gør. Det er i hvert fald et af de steder, hvor jeg synes jeg kan sige: O.k., her er jeg ret sikker på at Danmark gør en forskel: at vi er med til at påvirke udviklingen, at vi er med til at påvirke en række men-

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger. Først er det hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:51

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen jeg vil tillade mig at spørge SF om det samme, som jeg spurgte De Radikale om, nemlig om SF er enig i, at Tibet har ret til selvstændighed, hvis de skulle ønske at få det.

Kl. 14:51

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:51

Steen Gade (SF):

Det har jo været debatteret i Folketinget to gange, tror jeg, jeg står i hvert fald her med to gamle vedtagelser om, hvad der er synspunktet, også fra SF's side. Vi har støttet den såkaldte verbalnote, men det er jo en fortsættelse af dansk politik siden anerkendelsen af Kina i 1949, hvor jeg tror Danmark var land nr. 2 til at anerkende Kina. Jeg må ikke spørge formanden, men han ved helt præcis, om Danmark var nr. 1 eller nr. 2, men vi var enten det første eller andet land, der anerkendte Kina i 1949, og siden da har Danmark støttet etkinapolitikken, så det giver jo sig selv.

Kl. 14:52

Formanden:

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 14:52

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg tvivler hverken på ordførerens eller formandens viden om, hvornår Danmark anerkendte Kina som selvstændig stat. Det, jeg bare gerne vil høre, er, hvad SF mener, for SF har i hvert fald mig bekendt tidligere ment noget andet end den officielle danske holdning. Er det sådan, at SF som parti er enig i, at Tibet har ret til selvstændighed, hvis de skulle ønske det, eller står Tibetannerne dér i en dårligere situation end eksempelvis grønlanderne, som vi jo er enige om har ret til selvstændighed, hvis de skulle ønske det?

Kl. 14:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:53

Steen Gade (SF):

SF har altid gået ind for etkinapolitikken, så det er der ikke noget nyt i. Jeg synes, der er en misforståelse i den her diskussion. Der er da masser af lande, der inden for landet har forskellige folkeslag; det har vi, og det er der masser af lande der har, men derfor behøver man jo ikke at lave det til selvstændige lande, fordi der er forskellige

folkeslag. Der er mange forskellige folkeslag i Kina, jeg tror oven i købet, de har regler om det, eller det ved jeg de har, og de har altså forskellige folkeslag inde i samme land.

Jeg vil ikke drive det her for vidt, men jeg vil alligevel sige, at hvis nu EU havde været ét land eller Norden havde været ét land, så havde der også været flere folk inden for det land og inden for den geografi, som så var ét land. Jeg synes, vi som land og måske også som politiske partier nogle gange har brændt os på at tro, at vi lige vidste, at det var det rigtigste, at man skulle have fuld selvstændighed. Derimod er jeg en stor tilhænger af og kæmper stærkt for, at man har så meget selvstyre og så meget selvbeslutningsret som muligt inden for rammerne. Der er mange andre steder i verden, hvor vi heller ikke lige hamrer til og siger, at der skal være selvstændige lande, selv om vi accepterer, at der er flere forskellige folkeslag.

Kl. 14:54

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:54

Søren Espersen (DF):

Hr. Steen Gade lægger meget vægt på det med det formelle, det med det retlige, det med, at retssystemet fungerer osv., men er det ikke også hr. Steen Gades opfattelse, at et diktatur, et kommunistisk diktatur vil skrive under på hvad som helst, og at eksempelvis DDR's forfatning nok var den mest demokratiske i hele verden? Det var der bare ikke rigtig nogen der troede på, og sådan virkede det heller ikke i realiteternes verden. Helsinkiaftalerne mener jeg at Sovjetunionen var den allerførste til at skrive under på. Altså, man skal ikke tage det for pålydende, og det undrer mig egentlig, at hr. Steen Gade virker så naiv i sin tilgang – undskyld udtrykket – ved at tro på noget som helst, der bliver underskrevet af et kommunistisk diktatur.

Kl. 14:55

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:55

Steen Gade (SF):

Hvis jeg tager det der med at skrive under, så er det jo rigtigt, og jeg synes da, at det er en lille smule mere nuanceret. Det er jo helt rigtigt, at der stod mange ting i DDR's forfatning, som var rent vrøvl og forkert osv. Ja, jeg er fuldstændig enig. På den anden side er jeg fuldstændig uenig med hr. Søren Espersen, når det gælder Helsinkiaftalerne. De var faktisk af stor betydning for den folkelige proces og hele den bevægelse, der gjorde, at kommunistsystemet ikke kunne fastholdes som et autoritært system og måtte falde sammen som et-partistat. Der er Helsinkiaftalerne faktisk en vigtig del af det.

Men når vi kommer til Kina, vil jeg sige, at egentlig var det ikke, hvad de lovede, jeg snakkede om. Jeg snakkede om, hvad der sker i virkeligheden, og jeg snakkede ikke om det hele med det med retssystemet. Jeg snakkede om, hvad vi gør i Danmark, som faktisk betyder noget in real life, ikke i aftaler og ikke noget, de skriver under på, men in real life. Der mener jeg faktisk godt at vi kan sige: O.k., vi gør en forskel til den rigtige side, og på den store bane mener jeg at vi har pæne chancer for at påvirke udviklingen, men kun via dialog og ikke bare ved at skubbe en eller anden ny verbalnote i hovedet på kineserne.

Kl. 14:56

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:56

Søren Espersen (DF):

Men er det så ikke også – for at bruge udtrykket – real life, når den nye præsident, som jeg citerede i min indledende tale, præsident Xi, fortæller sine partifæller om alt det forfærdelige, der fik det sovjetiske kommunistparti til at falde, og at man ikke skulle ind i det her igen. Hvorfor faldt Sovjet fra hinanden? Hvorfor kollapsede det sovjetiske kommunistparti? Deres idealer, deres overbevisninger vaklede, og til sidst var alt, der var påkrævet, et enkelt ord fra Gorbatsjov for at erklære det sovjetiske kommunistparti opløst, og et stort parti var forsvundet. Til sidst var der ingen, der viste sig som en rigtig mand, og ingen, der stillede sig op og ydede modstand. Det vil vi aldrig acceptere. Det er hans direkte citat fra New York Times, som Berlingske har viderebragt. Det tyder da ikke på nye tider. Det tyder da på en betonleninist, som krampagtigt holder fast ved magten.

Kl. 14:57

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:57

Steen Gade (SF):

Jeg har ikke talt om nye tider, og vi ved ikke, hvordan en ny præsident eller en ny leder i Kina vil opføre sig, men jeg er jo modstander af etpartisystemet. Jeg er modstander af etpartisystemet, for jeg mener ikke, at man kan give menneskene den frihed, som de skal have, og varetage menneskerettighederne i et etpartisystem. Så jeg er modstander af det system, som Kinas ledere er tilhængere af, men det er jo ikke det, vi snakker om. Vi snakker om, om vi skal påvirke og have dialog for at være med til at fremme menneskerettighederne og forhåbentlig på sigt noget, der også i Kina fører til et andet system, hvor der er plads til flere partier.

Kl. 14:58

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Nikolaj Villumsen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. De forfærdelige begivenheder, der skete under anden verdenskrig, tror jeg har forfærdet os alle, men heldigvis førte de til noget godt. De førte til, at man blev enige om internationalt at enes om menneskerettighederne. Helt centralt er ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og organiseringsfrihed. Danmark har tilsluttet sig menneskerettighederne. I Danmark er der en bred kreds af Folketingets partier, der støtter menneskerettighederne, og det synes jeg vi kan være stolte af.

Lige nu står jeg så tilbage med en usikkerhed om, hvad Dansk Folkeparti mener om menneskerettighederne. Det har forlydt fra hr. Søren Espersen, at man er uenig i dele af dem. Jeg tror, det er et belejligt standpunkt, som man ville kunne finde opbakning til i ledelsen af det kinesiske kommunistparti. Ligeledes har vi hørt fra Dansk Folkepartis forsvarsordfører, fru Marie Krarup, at hun er decideret imod menneskerettighederne. Det betyder jo, at Dansk Folkepartis kritik af menneskerettighederne i Kina, som er meget berettiget, kommer til at klinge hult.

Jeg mener, Danmark skal stå vagt om menneskerettighederne. Jeg mener, at historien har lært os, at man aldrig skal gå på kompromis med menneskers grundlæggende rettigheder og demokratiske muligheder. Vi skal hjælpe de mennesker, der rundtomkring i verden kæmper for menneskerettighederne, kæmper for at få frihed og indflydelse over eget liv og demokrati.

I Kina er der ikke demokrati. Der er et diktatur, der undertrykker befolkningen. Man har markedsøkonomi, ja, men man har ikke demokrati, man har ikke respekt for menneskerettighederne. Der er tværtimod store problemer. Jeg synes, vi på det kraftigste skal tage afstand fra undertrykkelsen i Tibet, og jeg synes, vi med dyb bekymring skal konkludere, at der er en grov undertrykkelse af kinesiske lønmodtagere, og at der skabes en unfair konkurrence globalt, når landene ikke tilslutter sig internationale konventioner – jeg tænker her specifikt på ILO-konventionerne – i forhold til arbejdstagerrettigheder, så der bliver skabt et ræs mod bunden med hensyn til løn- og arbejdsvilkår.

Derfor vil jeg fra Enhedslistens side fremsætte følgende forslag til vedtagelse for Folketinget:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der er store problemer med menneskerettighederne i Kina. Det gælder særligt inden for ytrings-, organiserings- og forsamlingsfriheden, men også i forhold til religiøse mindretal. Ligeledes konstaterer Folketinget, at Kina ikke har underskrevet centrale ILO-konventioner, hvilket fører til overtrædelser af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og betyder, at landet bidrager til det internationale ræs mod bunden på løn- og arbejdsforhold. Den kinesiske undertrykkelse af Tibet er under al kritik. Folketinget opfordrer regeringen til at påpege problemerne over for den kinesiske regering og arbejde for, at EU ligeledes rejser problemerne.« (Forslag til vedtagelse nr. V 41).

Kl. 15:02

Formanden:

Det af hr. Nikolaj Villumsen fremsatte forslag til vedtagelse indgår i de videre forhandlinger.

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til Enhedslistens ordfører. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Da Liberal Alliances sædvanlige ordfører på dette område, fru Mette Bock, ikke har mulighed for at være til stede i salen her i dag, skal jeg på vegne af hende og Liberal Alliance sige følgende: I en tid, hvor ytringsfriheden fylder meget i den hjemlige debat, er det tankevækkende, at man i Kina stadig blokerer for internetadgang til Facebook, Twitter og YouTube. Man har lavet sit eget sociale medie, Sina Weibo, som godt nok giver sine 300 millioner brugere mulighed for at udtrykke holdninger og utilfredshed, men som også er underlagt streng kontrol og manipulation fra Kinas officielle censurudøvere. På denne måde bliver de internetbaserede debatter begrænset og tvunget til at falde i hak med regeringens politikker. Det så vi ikke mindst et eksempel på, da censurudøverne blokerede for alle søgninger på Yili mælkepulver, efter det var kommet frem, at selskabet bag pulveret havde tilbagekaldt produkter, der var forgiftet med kviksølv.

Det er som bekendt ikke kun ytringsfriheden, der undertrykkes i Kina, uofficielle fængsler bliver brugt til at beskytte embedsmænd mod finansielle og karrierebegrænsende sanktioner, når borgerne ønsker at klage over urent trav. Menneskerettighedsaktivister konfronteres med politisk motiveret chikane, husarrest, varetægtsfængsling, genopdragelse gennem tvangsarbejde, tvangspsykiatrisk behandling eller egentlige fængselsstraffe. Mindst 27 kinesiske journalister sad i fængsel i 2012 for overtrædelse af tvetydige love om afsløringer af statshemmeligheder og tilskyndelse til undergravende virksomhed. Sidste år steg antallet af mennesker, der i Kina var udsat for tvungne forsvindinger, mange blev holdt hemmeligt i forvaring, og antallet af

kinesere, der blev udsat fra egne hjem uden rimelig proces eller kompensation, var stigende og præget af vold.

Billedet af Kina er dog mere nuanceret end som så. OECD forventer således, at Kina i 2016 vil overhale USA som verdens største nationaløkonomi målt efter købekraft, og at Kina, uanset lavere procentuelle vækstrater alene i kraft af sin størrelse fortsat vil stå for det største bidrag til den globale vækst i årene frem, også selv om BNP pr. indbygger stadig kun er en fjerdedel af det amerikanske. Der er ingen tvivl om, at Danmark har en strategisk interesse i et stabilt, åbent og velstående Kina, som det også tidligere har været fremme i debatten om det dansk-kinesiske forhold, et Kina, der utvivlsomt er en kilde til vækst for Danmark, hvis man spiller efter internationale regelsæt på f.eks. handelsområdet, og heldigvis står vi ikke alene med den interesse. Det er således ikke længe siden, at Kinas ambasadør her i landet gav udtryk for et oprigtigt ønske om, at Kina og Danmark kan styrke den gensidige tillid og samarbejdet til en konsolidering af venskabet til gavn for vore befolkninger. Ja, han håbede sågar på en langvarig udvikling af forholdet mellem Kina og Danmark.

Billedet af Kina er nuanceret, og mindre nuanceret bliver det ikke af, at menneskerettighedssituationen ikke er noget statisk. Således tyder meget på, at antallet af gennemførte dødsstraffe er halveret i løbet af de seneste 6-7 år, og senest har vi set, at Kina har meddelt, at man vil stoppe med at bortdonere organer fra henrettede fanger, at Kinas lovgivning om strafferetlige procedurer for første gang får en egentlig henvisning til menneskerettighederne, og at Kina i løbet af få år vil ophøre med at idømme kinesere til genopdragelse gennem tvangsarbejde.

Der er ingen tvivl om, at menneskerettigheder må og skal stå højt på den dansk-kinesiske dagsorden. Vi skal selvfølgelig holde Kina fast på deres forpligtelser og deres løfter, og vi skal turde sige vore klare meninger – det er nødvendigt. Vi kommer dog ingen vegne, hvis ikke vi anerkender de fremskridt, der sker. Vi skal have en politik over for Kina, der er lige så nuanceret, som billedet af landet er.

Kl. 15:06

Formanden:

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Så er det fru Lene Espersen som konservativ ordfører.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Lene Espersen (KF):

Jeg vil også gerne indlede med at takke hr. Søren Espersen for at have rejst debatten her i dag, en debat, som jeg faktisk synes har været en god debat og en relevant debat om retstilstanden i Kina. Og jeg vil også gerne takke udenrigsministeren for en rigtig god tale med mange fine pointer.

Jeg vil gerne indlede det konservative bidrag til den her forespørgselsdebat med et citat af Jung Chang:

På grund af den frygtelige fortid, særlig i dette århundrede, tror jeg, at kineserne accepterer mere grusomhed end mange andre mennesker, og det er jeg meget ulykkelig over.

I Kina er bogen »Vilde svaner«, skrevet af Jung Chang, stadig forbudt. »Vilde svaner« er en meget barsk historie. Det er fortællingen om et land, hvis leder ønskede at holde landet i en vedvarende konflikt for at kunne bevare sin magt, og en befolkning, som bliver gjort til diktaturets redskab for at fremkalde og nære det værste i dem gennem frygt, uvidenhed og undertrykkelse. Og kulturrevolutionen og Maos blodige historie med drab på millioner af kinesere er et vidensbyrd om, at der er lang vej igen, også før Kinas befolkning får de rettigheder og den frihed, som vi ønsker for dem. Jeg synes, det er vigtigt at have i erindring.

Hvis man følger den kinesiske kalender, siger vi nu farvel til dragens år og starter på slangens år, men hvad der er væsentligt at få

fremhævet, og som jeg også hørte Liberal Alliances ordfører, hr. Simon Emil Ammitzbøll, fremhævede, er, at Kina faktisk indledte vores nytår den 1. januar med en ny revideret retsplejelov, hvor der refereres til menneskerettighederne for første gang. Det er et skridt i den rigtige retning, men ord gør det ikke alene. Det kræver naturligvis, at der sættes handling bag ordene, så der sker konkrete, målbare forbedringer af retssikkerheden for de 1,3 milliarder kinesere.

Flere har været inde på det, og jeg vil også gerne nævne, at i takt med at Kinas store økonomiske fremskridt fortsætter, har vi en naturlig forventning om, at en større velstand og samhandel med den frie demokratiske verden også skaber forbedringer for den kinesiske befolkning i Kina. Udenrigsministeren har bl.a. som et af de positive tegn fremhævet, at antallet af eksekverede dødsdomme er halveret, og Amnesty International fremhæver i deres årsrapport om Kina for 2012, at myndighederne har fjernet 13 lovovertrædelser fra listen over kriminelle handlinger, der kan medføre dødsstraf. Begge dele er tegn på, at tingene går i den rigtige retning, og det vil jeg gerne anerkende.

Men det er lige så væsentligt at få fremhævet under debatten her i dag, at der fortsat sker massive overtrædelser af menneskerettighederne, bl.a. sker der stadig væk en voldsom begrænsning i ytringsfriheden, som naturligvis er helt uacceptabelt. Samtidig oplever vi, at menneskerettighedsaktivister bliver fængslet; vi oplever fortsat, at man eksekverer dødsstraffe og også idømmer dødsstraf for ikkevoldelige handlinger; vi oplever mange eksempler på, at den religiøse frihed krænkes; vi oplever, at de autonome regioner ikke får lov at bevare deres autonomi, ikke mindst har vi oplevet problemer i forhold til Tibet. Flere har været inde på det under debatten her i dag. Og alle disse mange krænkelser – og man vil kunne slå op i Amnesty Internationals årsrapport og se nogle af de eksempler, der er for 2012 – er jo eksempler på, at der er lang vej igen. Derfor er der brug for fortsat dialog, både mellem Danmark og Kina og også den faste menneskerettighedsdialog, der er mellem Kina og EU-landene.

En vigtig pointe, som jeg gerne vil fremhæve i den forbindelse, er, at for at blive taget alvorligt og blive lyttet til skal man behandle ens samtalepartner med respekt. Det kan godt være, at man ikke er enig med dem i alt, men det handler altså om at tale til hinanden på en måde, så man sikrer sig, at den, man taler til, rent faktisk også lytter til det, man siger. Og derfor synes jeg, det er meget vigtigt, at vi i den dialog, vi har med Kina, taler til de kinesiske myndigheder med respekt, men at vi også samtidig med bestemt i stemmen gør det klart, hvor alvorligt Danmark og EU ser på de massive overtrædelser af menneskerettighederne, der finder sted. Og jeg er meget, meget glad for det forslag til vedtagelse, som er fremsat her i dag. Det fremhæver bl.a., at dialog er helt nødvendigt, og at den skal ske både bilateralt og i forhold til EU-Kina-dialogen.

Så jeg vil sige, at selv om der er lang vej igen, og selv om man synes, når man ser på den kinesiske befolknings historie, at de på mange måder allerede har været så gruelig meget igennem, så tror jeg på, at økonomisk samhandel og politisk dialog er nogle af de redskaber, der skal til for at skabe yderligere forbedringer.

Kl. 15:11

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:11

Søren Espersen (DF):

Tak for det, vil jeg sige til fru Lene Espersen. Når jeg beder den konservative ordfører om at forholde sig til den der verbalnote en gang til, er det, fordi der var en lille usikkerhed i den debat, jeg havde med hr. Jeppe Kofod, om, hvordan omstændighederne egentlig var. Når jeg spørger, er det, fordi fru Lene Espersen på det tidspunkt faktisk var en del af regeringen som justitsminister. Og jeg vil egentlig bare have en bekræftelse af, at situationen for det danske erhvervsliv

blev dramatisk ændret, efter at verbalnoten af december 2009 var blevet sendt af sted til Kina.

Kl. 15:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:12

Lene Espersen (KF):

Jeg vil sige til hr. Søren Espersen, at det vil jeg simpelt hen ikke kunne stå på talerstolen og be- eller afkræfte. Der vil jeg have behov for at gå tilbage i papirer og så se på det. Jeg bestred en anden ministerpost dengang og var måske optaget af andre ting. Så jeg vil sige, at jeg vil have svært ved sådan kategorisk at sige det. Og meget mere kan jeg ikke sige til hr. Søren Espersen. Der er i hvert fald ikke uvilje omkring det at forsøge at besvare spørgsmålet.

Kl. 15:13

Formanden:

Ikke mere? Så tak til den konservative ordfører. Nu er det udenrigsministeren.

Kl. 15:13

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Først og fremmest tak for debatten. Jeg deler opfattelsen hos de ordførere, der har sagt, at det faktisk har været en rigtig spændende debat.

Hr. Søren Espersen indledte med at sige, at det var bedre end forventet. Se, det er jo et meget relativt udsagn, som enten kan betyde, at det var godt, eller som i virkeligheden også kan betyde, at det var rigtig skidt. For hvis forventningerne var meget lave, så kan selv et bedre end forventet jo være skidt. Jeg ved så ikke, hvordan det lige præcis ligger.

Men i hvert fald kan jeg konstatere, at jeg ikke nævnede de ting, hr. Søren Espersen havde regnet med. Det var ikke mig, men andre af ordførerne, der var inde på 300-400 millioner, der er hevet ud af fattigdom i Kina, for jeg syntes, at det skulle være en debat rent om de temaer, hr. Søren Espersen havde rejst. Men ikke desto mindre vil jeg bare påpege, at det faktisk har en ganske stor betydning for verdens evne til at opfylde millenniummålene, altså at kineserne er lykkedes med at hæve så mange ud af fattigdommen. Og det har i virkeligheden i forhold til et alternativ, som er et liv i en afgrundsdyb fattigdom, ganske stor betydning for mange menneskers liv og muligheder for at foretage valg. For fattigdom af den art er også en fattigdom, der indsnævrer friheden ganske voldsomt. Det er det ene.

Det andet, jeg ikke svarede på, var, at Kina havde holdt gang i økonomien. Det havde hr. Søren Espersen også regnet med at jeg svarede på. Jeg besvarede forespørgslen. Men det hører selvfølgelig med i det samlede billede, at det ikke desto mindre er sådan.

Så vil jeg lige rette en enkelt misforståelse. Jeg talte ikke om fremskridt i Tibet. Jeg sagde, at jeg citerer, at situationen i Tibet er stærkt bekymrende, citat slut. Det er ikke et udsagn om fremskridt. Det er et udsagn om bekymring. Det er bare lige for, at vi er på det rene med det. Jeg talte ikke om fremskridt i forhold til Tibet.

Så vil jeg sige til hr. Søren Pind, at jeg altid synes, at man skal bemærke det, når hr. Søren Pind holder et klogt indlæg. Og det synes jeg faktisk der er grund til i dag. Jeg synes, det var nogle ganske interessante og sådan helt overordnede analyser, som hr. Søren Pind kom med, nemlig: Hvor er Kina på vej hen? Og der var det, som jeg synes hr. Søren Espersen mangler blik for, nemlig den interne kamp i Kina om, hvor Kina skal bevæge sig hen i forhold til afgørende spørgsmål som retsstat, i forhold til spørgsmål om klima og miljø, men såmænd også i forhold til diskussion om demokrati.

Jeg deler den opfattelse, at det betyder noget, når et lands befolkning når et højere økonomisk stade. Det betyder noget, når man ud-

danner sig rigtig meget. Det betyder noget, når ens studerende rejser ud i verden og kommer tilbage med indtryk. Det betyder noget, når fremmede kommer til Kina og er med til at deltage også i hele diskussionen om, hvordan Kina ser ud. Derfor deler jeg også det lange optimistiske syn, som hr. Søren Pind har. Jeg synes, at det var lidt ærgerligt, at hr. Søren Pind ikke blev færdig med eksempel-rækken, men taletiden er også begrænset. For det er måske lidt for nemt alene at nøjes med Østeuropa. Jeg hører til dem på venstrefløj, der altid har været glad for, at vi slap af med de antidemokratiske styre-øst for Muren. Det var et fremskridt. Men det var da også et fremskridt, da vi kom af med de sidste europæiske diktaturer. Det er Spanien, det er Portugal, det er Grækenland under de græske oberster. Det var også et meget stort fremskridt, da vi slap af med de højreorienterede militærstyrer i Sydamerika, som heller ikke var med i eksempel-rækken. Jeg tror også, at hr. Søren Espersen glemte at nævne dem, måske fordi de ikke passer helt så godt ind i det moralske. Men det var rigtig store fremskridt.

I øjeblikket står vi med næste store bølge. Det er det, der sker i Myanmar, og det var helt uventet, at det ville ske. Jeg tror, at ingen havde forudset det. Det, vi ser i Nordafrika og i Mellemøsten, er brydsomt. Det er nogle bump på vejen, vi oplever. Nogle steder er det en voldsom kamp mellem dem, der har magten, og befolkningerne, hvilket vi eksempelvis ser i Egypten, og som vi eksempelvis ser i Tunesien. Hvis vi gør os den umage at sætte os ned og tælle verdens demokratier op, vil vi se, at så er de ikke desto mindre i vækst. Hvis vi tæller det antal mennesker, der lever i frihed, op, er det et voksende antal.

Kl. 15:17

Jeg er ikke sikker på, at der er den automatik i det. Jeg er heller ikke sikker på, at hr. Rasmus Helveg, som havde en grænse ved 10.000, mente det på den måde.

Jeg tror, der er en sammenhæng, men grænsen er nok svær at trække. Bl.a. fordi, det også afhænger af omverdenens reaktioner. Det er jo der, jeg synes, at Dansk Folkeparti står lidt underligt tilbage.

Jeg spørger bare: Hvad skal vi gøre? Skal vi forsøge at påvirke et land som Kina i retning af demokrati? Hvis ja, hvordan gør vi så bedst det? Her tror jeg, at fru Lene Espersen havde fat i noget helt afgørende. Man kan jo ikke få et land til at lytte til en, medmindre der er etableret en grundlæggende respekt mellem parterne.

Hvad betyder respekt? Det betyder ikke, at man ikke kritiserer de ting, der skal kritiseres – det gør vi. Det vil jeg gerne sige; også til oplysning for hr. Nikolaj Villumsen. Det gør vi, hver gang vi er sammen med kineserne. Vi kritiserer for behandlingen af mindretal, inklusive tibetanerne, og for de manglende frihedsrettigheder til at skrive, til at tænke og til at mødes. Vi kritiserer også for, at nogle fremskridt efter vores mening ikke går hurtigt nok.

Men det forudsætter, at der overhovedet bliver lyttet til en, og at man har den form, at man også kvitterer for de fremskridt, der faktisk sker – og der sker fremskridt.

Det er da en fordel, at antallet af henrettelser er halveret i løbet af 7 år, som jeg også tror Liberal Alliances ordfører var inde på i sin tale. Så jeg er på den måde optimist på verdens vegne og også på Kinas vegne.

Men jeg tror, det forudsætter, at vi lader være med at lave nogle billeder, som ikke egner sig til dialog. Jeg tror, det forudsætter, at vi er villige til ikke bare at ville kritikken, men også samtalen.

Det synes jeg også var helt bærende i hr. Jeppe Kofods indlæg, altså kritikken kombineret med konkrete svar og konkrete tilbud om at være mere til stede. Jeg kan give et eksempel:

Det Danske Institut for Menneskerettigheder laver et fremragende arbejde i Kina og er højt respekteret – også af kineserne – for den måde, de arbejder på. Det har været med til at give inspiration til den nye retsplejelov i Kina. Vi har også haft kinesisk besøg i f.eks. Bleg-

damsvejens Fængsel for at vise, hvordan vi behandler varetægts-fængslede, og der har været besøg i Højesteret og i Dommervagten osv.

Det betyder noget, at vi på den måde – ud over at kritisere – helt konkret går ind og anviser, hvordan ting kan gøres anderledes og bedre. Men som hr. Jeppe Kofod også pegede på, er det ikke kun det, som flytter noget. Det er også, at vi gør det i fællesskab med de mange. Det er, når EU sammen sætter sig i bevægelse. Det er, når FN stemmer i i samme kor. Det er der, vi for alvor er i stand til at flytte noget. Derfor tror jeg, at hr. Rasmus Helveg har fuldstændig ret i sine vurderinger.

Vi ser jo folk reagere på ting, der ikke fungerer i det kinesiske samfund. Der er en mindre by i Kina, hvor borgmesteren er blevet afsat, fordi han var korrupt.

Dermed ikke sagt, at det er dagligdag, men for 10 år siden ville det vel have været utænkeligt. Dengang ville det også have været utænkeligt at tænke sig en debat i det omfang, som det i dag har fået på diverse medier.

Jeg vil godt igen understrege, at det ikke dermed er sagt, at Kina bare er i nærheden af at være der, hvor vi synes man skal være, når det gælder demokratiske standarder. Men hvis man ikke er i stand til at se bevægelsen, så er det rigtig svært at vide, hvordan man skal gebærde sig i verden for at få processer til at lykkes og gå den vej, vi gerne vil.

Jeg vil gerne sige noget til hr. Nikolaj Villumsen, som jeg i øvrigt opfatter som værende stort set enig med flertallet. Jeg er glad for den store tilslutning i dag. Jeg tror, at der er nogle særskilte grunde – som jeg ikke skal gætte på – til, at Enhedslisten ikke er med. Som jeg ser det, er de ellers på omgangshøjde med, hvad resten vil, nemlig den fælles kamp for mennesker, der vil frihed, hvad enten det er i Libyen eller Mali eller et andet sted på Jorden.

Så det afgørende fælles træk ved dansk udenrigspolitik er vores ønske om at give mennesker ret til selv at bestemme over deres fremtid, hjælpe dem til et økonomisk niveau, der sikrer, at lande får en uddannet middelklasse og en uddannet befolkning og sætter sig i bevægelse mod det, jeg beskrev som et større demokratisk ryk i løbet af en generation.

Derfor er jeg også enig med hr. Steen Gade, der sagde, at vi nok ikke praler nok med det, vi gør. Det tror jeg faktisk er rigtigt. Jeg synes ærligt, vi skal indrømme, at vi ikke er så gode til det der med at prale, som den tidligere regering var. Der har vi noget at lære, for hvis man kigger på de ting, der faktisk gennemføres, synes jeg, at der ville være rigtig god grund til at gøre det.

Jeg tror som hr. Steen Gade på, at et samfund, der som det kinesiske uddanner stadig flere, sender studerende til udlandet – så de kommer hjem med nye indtryk – og stadig interagerer mere og mere med verden udenfor, er et samfund, der flytter sig.

Jeg vil runde af med at sige, at jeg synes, at fru Lene Espersen sagde det meget præcist, nemlig at når vi behandler lande med respekt, så kan vi også sige noget, når der er noget, der for alvor skal kritiseres.

Tak for debatten og tak for den brede enighed.

Kl. 15:23

Formanden:

Der er par korte bemærkninger til sidst. Først er det hr. Søren Espersen.

Kl. 15:23

Søren Espersen (DF):

Det er bare lige to ultrakorte kommentarer og så et spørgsmål til noget af det, udenrigsministeren har sagt. Altså, jeg har faktisk nævnt de sydamerikanske diktaturer her under debatten som eksempler på, at det ikke altid var sådan, at rigdom førte demokrati med sig. Det andet vedrører, at udenrigsministeren spørger om, hvad vi skal gøre.

Ja, vi skal i hvert fald ikke ligge under for deres trusler mod vores erhvervsliv, som det f.eks. skete ved verbalnoten af 2009. Det skal vi i hvert fald ikke gøre.

Så vil jeg gerne stille et spørgsmål: Når nu udenrigsministeren taler om dialog med diktatorer, vil jeg spørge, om den dialog, vi havde med Rumæniens diktator, Ceaușescu, i gamle dage, med Polens diktator, med DDR's diktator, med Bulgariens diktator, hjalp. Var det en rigtig debat? Var det de rigtige folk, vi talte med? Gjorde Danmark det, man skulle? Det gjaldt skiftende regeringer, hvor SF jo altså ikke var medlem dengang.

Kl. 15:24

Formanden:
Ministeren.

Kl. 15:24

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Det beklager jeg. Jeg kan godt huske, at det med det sydamerikanske eksempel er rigtigt. Jeg beklager. Så er der spørgsmålet om, hvad vi skal gøre. Der synes jeg igen hr. Søren Espersen svarer på, hvad vi ikke skal gøre. Nu tilkommer det ikke mig at spørge, men hvis jeg havde kunnet, vil jeg have spurgt: Synes hr. Søren Espersen, at det er rigtigt, at vi er med til at påvirke det kinesiske retsvæsen til færre dødsstraffe. Er det rigtigt, at vi tager dommere her til Danmark for at uddanne dem til de høje standarder, vi har inden for det danske retsvæsen? Det har jeg egentlig brug for at høre Dansk Folkepartis syn på. Det ville undre mig, hvis man ikke syntes, at det var rigtigt.

Må jeg så sige til dialogen med de østeuropæiske antidemokratiske styre, at jeg tilhører et parti, der er dannet i modstand mod den antidemokratiske tradition derovre. Jeg tror, at den beskedne rolle, vi havde dengang som et ikkeregigeringsparti, var at have kontakt til rigtig mange af dissidentgrupperne i Østeuropa på det tidspunkt. Solidarnosc i Polen og de forskellige oppositionsgrupper i Tjekkioslovakiet dengang havde vi de tætte forbindelser, og det tror jeg var med til på en rigtig spændende måde at danne en dialog, som der også var brug for, rundt om den, som regeringer havde.

Kl. 15:26

Formanden:
Hr. Søren Espersen.

Kl. 15:26

Søren Espersen (DF):

Jeg kritiserer netop ikke SF's rolle i det system. Jeg kritiserer eksempelvis, at det officielle Danmark gav elefantordenen til Ceaușescu, og at de måtte hente den tilbage i en eller anden baggård, hvor han lå skudt bagefter, og ærgrede sig over det. Altså, min pointe er at spørge, hvordan det officielle Danmark vil blive bedømt af vores eftertid, når Kina forhåbentlig bliver et demokratisk demokrati. Vores efterkommere kan med fuld ret sige: Hvorfor gjorde I det? Hvorfor lå I på maven for dem? Hvorfor gjorde I ikke mere? Hvorfor kritiserede I dem ikke? Hvorfor gjorde I alt det her? Hvorfor gik I ind på deres spil i form af verbalnoten i forhold til Tibet? Hvorfor gjorde I alle de her ting? Jeg tror, at vi, altså det officielle Danmark, får de samme spørgsmål, som man berettiget fik efter fedteriet for Øst- og Central-europas diktatorer.

Kl. 15:27

Formanden:
Ministeren.

Kl. 15:27

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Hvis jeg bliver stillet de spørgsmål, hvor det måtte ske, om en større demokratisk forandring i Kina, så vil jeg jo med stolt røst kunne si-

ge, at der helt tilbage i tidligere regeringer har været bred konsensus i Danmark om at kritisere de ting, der rettelig bør kritiseres i Kina i retning af manglende demokrati og manglende rettigheder for mindretallet. Men vi nøjes ikke med at gøre det. I modsætning til en række andre lande har vi direkte været inde at forsøge at påvirke ved at være markant til stede, og der vil jeg tro at de vil sige: Hvor var det godt, at der dengang var nogle, der var med til at sikre, at vi ikke stod med den kamp alene, og som ikke nøjedes med overskrifterne og skældsordene, som enhver jo godt vidste ikke ville føre til nogen dialog. Så jeg tror egentlig, at de vil synes, at det, vi gjorde dengang, var klogt.

Kl. 15:28

Formanden:

Hr. Nikolaj Villumsen for sidste korte bemærkning.

Kl. 15:28

Nikolaj Villumsen (EL):

Tusind tak. Jeg synes ikke, der er nogen tvivl. Hvis man kigger på danmarkshistorien, vil man se, at vi i Danmark i nogle perioder har spillet en dårlig rolle i forhold til at fremme demokrati. Et eksempel på det er, at Danmark i en længere årrække støttede, at det var Pol Pot-regimets rester, der repræsenterede Cambodia i FN's generalforsamling efter Røde Khmers fald i Cambodia.

Når jeg ikke har støttet flertalsudtalelsen i dag, skyldes det, at vi i Enhedslisten er uenige i etkinapolitikken. Jeg mener, at Danmark bør støtte, at tibetanerne har ret til selvstændighed, hvis de skulle ønske at få det. Det er op til dem, og det er ikke noget, som Kina skal kunne fratage dem.

Det, jeg godt kunne tænke mig at høre fra udenrigsministeren, er i forhold til den manglende underskrivelse af ILO-konventioner fra kinesisk side. Arbejdstagerrettigheder er en grundlæggende del af menneskerettighederne, og jeg synes, det er dybt problematisk, at vi har unfair konkurrence globalt, der skaber et ræs mod bunden. Så hvad har ministeren tænkt sig at Danmark bør tage af konsekvenser for at sikre en fair konkurrence med respekt for menneskerettighederne?

Kl. 15:29

Formanden:
Ministeren.

Kl. 15:29

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Vi vil fortsætte med, som vi altid har gjort, at rejse menneskerettighedsspørgsmål, når vi møder kineserne, både når vi møder dem bilateralt, og når vi varetager interesser gennem EU.

Jeg noterer mig i øvrigt også, at hr. Nikolaj Villumsen synes, det er vigtigt, at EU også er med på banen omkring diskussionen af menneskerettigheder og internationale konventioner. Det gælder i sagens natur også ILO-konventionen.

Kl. 15:29

Formanden:

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 15:29

Nikolaj Villumsen (EL):

Selvfølger jeg mener jeg, at Danmark skal arbejde for menneskerettigheder på alle de niveauer, vi kan, og jeg vil kraftigt opfordre til at arbejde meget stærkt for det i EU-regi, ligesom vi også bør gøre det i Europaråd- og FN-regi. Så det skal der herfra være en klar påpegn af og klap på skulderen for, hvis man gør det.

Kina har valgt ikke at underskrive de her konventioner. Hvad for en konsekvens bør Danmark drage? Jeg synes, den internationale

krise lige nu med al tydelighed viser, at vi har brug for at sætte en minimumsstandard for, hvor lavt ned i sølet lande bøjer sig, så vi ikke konkurrerer internationalt på elendighed, men på knowhow og på, hvem der er bedst til at producere produkter. Der synes jeg, at det er dybt problematisk, at Kina behandler sine arbejdstagere så skidt, som det er tilfældet i dag.

Kl. 15:30

Formanden:

Udenrigsministeren.

Kl. 15:30

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Der var to spørgsmål. Der var først det om EU og menneskerettigheder. Der har den nuværende regering sammen med den tyske regering taget initiativ til, at EU skulle have en særlig repræsentant for menneskerettigheder for at sikre, at uanset om vi handlede, vi var ude med bistand eller vi var ude at lave handelsaftaler, så blev menneskerettighederne den røde tråd, om man så må sige. Det er faktisk lykkedes. I dag er der en EU-repræsentant for menneskerettigheder, der alt andet lige betyder, at menneskerettighederne står stærkere, end de gjorde før i den her debat.

Omkring ILO-konventionen er det klart, at vi vil selv som undertegner af ILO-konventionen og i øvrigt som et land, der stort set altid underskriver internationale konventioner og følger dem, selvfølgelig fortsat også opfordre kineserne til, når det gælder ikke alene menneskerettighederne, men også internationale konventioner i bred forstand, at være med på den fælles bane.

Kl. 15:31

Formanden:

Tak til udenrigsministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så forhandlingen er sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted på tirsdag, den 26. februar 2013.

Kl. 15:32

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 26. februar 2013, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside, og jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:32).